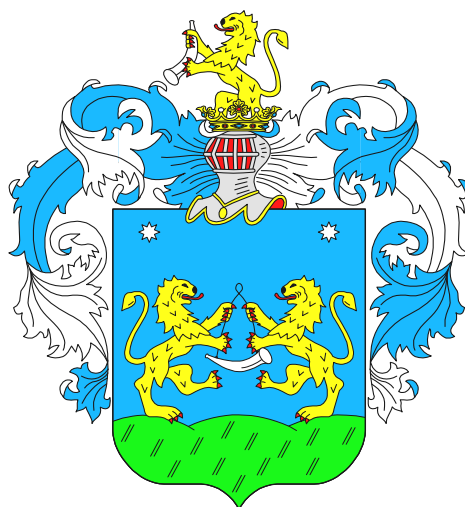

LAJOSMIZSE VÁROS

LOCAL AGENDA 21

Fenntartható Fejlődés Helyi Programja

2013. február

Készítette: Lajosmizse Város Önkormányzatának megbízásából
Lajosmizse Város Polgármesteri Hivatala
Intézményirányító-és Településfejlesztési Iroda

Elfogadta Lajosmizse Város Önkormányzatának Képviselő-testülete
33/2013. (II.20.) számú határozatával

A program készítésében részt vettek, az adatokat, információkat szolgáltatták:

Lajosmizse Város Önkormányzata
Lajosmizse Város Polgármesteri Hivatala
Fekete István Általános Iskola, Kollégium és Sportiskola
Lajosmizse Város Önkormányzatának Egészségügyi, Gyermekjóléti és Szociális Intézménye
Lajosmizsei Nőegylet

Felhasznált anyagok:

- Útmutató a Fenntartható Fejlődés Helyi Programjai (Local Agenda 21) elkészítéséhez 2002. (Európai Atelier 70 Kft., BME Környezetgazdaságtan Tsz.)
- Lajosmizse Város Környezetvédelmi Programja 2007.
- Lajosmizse Város Környezetvédelmi Programjának felülvizsgálata 2010.
- Lajosmizse Város Településfejlesztési Konceptiója 2008. február
- Lajosmizse Településrendezési Tervének módosítása (jóváhagyott terv 2010.)
- Lajosmizse Város Önkormányzat Gazdasági Programja 2007-2013.
- Lajosmizse Város Önkormányzatának Sportkonceptiója 2005.
- Lajosmizse és Felsőlajos települések Helyi Hulladékgyűjtési Terve
- Lajosmizse Város Önkormányzatának 7/2008. (III. 20.) rendelete a környezetvédelemről
- Lajosmizse város helyi jelentőségű természetvédelmi területeinek és védett természeti értékeinek természetvédelmi kezelési terve 2008-2018.
- Lajosmizse Város Polgármesteri Hivatalának beszámolója a 2011. évben végzett munkájáról
- Lajosmizse Város Művelődési Háza és Könyvtára átfogó beszámolója a 2011. évben végzett tevékenységéről
- Lajosmizse Város Önkormányzata Egészségügyi, Gyermekjóléti és Szociális Intézményének átfogó beszámolója a 2011. évben végzett tevékenységéről
- Lajosmizse Város Önkormányzata 2011. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatai ellátásának átfogó értékelése
- A Meserét Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde beszámolója a 2011/2012-es nevelési évről
- Lajosmizse város közrend-és közbiztonsági helyzetéről szóló 2011. évi beszámoló
- Lajosmizse Város Önkormányzat közép- és hosszú távú vagyongazdálkodási terve
- Lajosmizse Város Önkormányzata Képviselő-testületének 2013. évi költségvetési koncepciója

A település lakosainak összeállított, **LAJOSMIZSE ÉRTÉKEINEK LAKOSSÁGI MEGÍTÉLÉSÉRŐL** szóló, valamint a Fekete István Általános Iskola, Kollégium és Sportiskola diákjai által **OKTATÁS-NEVELÉS HELYZETÉNEK FELMÉRÉSÉRE** vonatkozó **kérdőívek** kitöltése segítette a program elkészítését. A lakosok szíves közreműködésének köszönhetően a lajosmizsei lakosoktól 50, a diákoktól 100 darab kitöltött kérdőívet vehettünk át.

A programot összeállította és koordinálta

Kasnyikné Földházi Tünde
tárgyvezetői referens
Lajosmizse Város Polgármesteri Hivatala
Intézményirányító-és Településfejlesztési Iroda
környezetvédelmi referens

„A bolygó teljes állat- és növényvilágát kiszorítottuk a versenyből azzal, hogy egyre nagyobb mennyiségű földet és energiát sajátítunk ki.”

„A világ állatait és növényeit rendkívül összetett ökoszisztémák alkotják, és mi, emberek sokkal szorosabban kötődünk és függünk a természettől, mint azt a legtöbben gondolnánk. Ha ez összeomlik, minket is magával ránt.

„A legnagyobb változásnak (...) a vízhez való viszonyulásunkban kellene bekövetkeznie. Nem tekinthetjük többé ingyenesen és korlátlanul hozzáférhető dolognak, amely az égből hull alá, és csak azért tölti fel az óceánokat és folyókat, hogy mi tetszőleges mennyiségben és célokra használhassuk fel. Ha mindezt megértjük, talán sokkal megfontoltabban bánunk vele, és így a jövőben is elegendő mennyiség áll majd a rendelkezésünkre.”

„Kezünkben vannak a megoldások, amelyekkel megállíthatjuk a bolygó földterületeinek teljes pusztulását, és létezik némi politikai akarat is erre vonatkozóan. A nagy kérdés csak az, hogy képesek leszünk-e kitartani az elkövetkező generációkon át, hogy rendbe hozzuk az eddig elkövetett hibákat.”

„A földi élet történetében kizárólag az emberiség rendelkezik azzal a különleges képességgel, hogy újjá tudja építeni saját világát - ugyanakkor el is tudja pusztítani azt.”

/Alok Jha /

**„A Földet nem örököltük, hanem unokáinktól
kaptuk kölcsön...”**

TARTALOMJEGYZÉK

ELŐSZÓ

1. LOCAL AGENDA 21 PROGRAM.....	8
2. HELYZETELEMZÉS.....	10
2.1. <i>Földrajzi elhelyezkedés.....</i>	<i>11</i>
2.1.2 <i>A terület földrajzi lehatárolása.....</i>	<i>11</i>
2.2. Természeti adottságok.....	11
2.2.1 <i>Domborzat</i>	<i>11</i>
2.2.2 <i>Földtan, talaj.....</i>	<i>12</i>
2.2.3 <i>Éghajlat.....</i>	<i>12</i>
2.2.4 <i>Vízrajz.....</i>	<i>12</i>
2.2.5 <i>Táj.....</i>	<i>13</i>
2.2.6 <i>Növényzet.....</i>	<i>13</i>
2.2.7 <i>Közlekedés.....</i>	<i>14</i>
2.3 Településtörténet.....	14
2.4 Településszerkezet.....	16
2.5 Táji értékek.....	18
2.5.1 <i>Helyi jelentőségű védett természetvédelmi területek.....</i>	<i>18</i>
2.5.2 <i>Országos jelentőségű védelem alatt álló terület.....</i>	<i>21</i>
2.5.3 <i>Helyi jelentőségű védett természetvédelmi értékek.....</i>	<i>22</i>
2.5.4 <i>Műemlék épületek.....</i>	<i>24</i>
2.5.5 <i>Helyi védelem alatt álló épületek.....</i>	<i>24</i>
2.5.6 <i>Javaslatok.....</i>	<i>24</i>
2.5.6.1 <i>Helyi védelemre javasolt épületek.....</i>	<i>24</i>
2.5.6.2 <i>Részleteiben megtartandónak javasolt épületek.....</i>	<i>24</i>
2.6 Társadalmi helyzet.....	25
2.6.1 <i>Demográfiai viszonyok.....</i>	<i>25</i>
2.6.2 <i>Oktatás, nevelés.....</i>	<i>27</i>
2.6.3 <i>Művelődés, kultúra.....</i>	<i>33</i>
2.6.4 <i>Sport, kikapcsolódás.....</i>	<i>35</i>
2.6.5 <i>Egészségügy.....</i>	<i>36</i>
2.6.6 <i>Szociális ellátás.....</i>	<i>40</i>
2.6.7 <i>Közbiztonság.....</i>	<i>42</i>
2.6.8 <i>Civil szféra</i>	<i>43</i>
2.7 Gazdasági helyzet	43
2.7.1 <i>Mezőgazdaság.....</i>	<i>44</i>
2.7.2 <i>Ipar.....</i>	<i>44</i>
2.7.3 <i>Szolgáltatás, kereskedelem.....</i>	<i>45</i>
2.7.4 <i>Vendéglátás, idegenforgalom, turizmus.....</i>	<i>45</i>
2.7.5 <i>Foglalkoztatás, munkaerő-piaci helyzet.....</i>	<i>49</i>
2.8 Infrastrukturális helyzet.....	50
2.8.1 <i>Ivóvíz-ellátás, vízgazdálkodás, csapadékvíz-gazdálkodás.....</i>	<i>50</i>
2.8.2 <i>Csatornahálózat, szennyvíztisztítás.....</i>	<i>53</i>
2.8.3 <i>Villamosenergia-és gázellátás.....</i>	<i>54</i>
2.8.4 <i>Megújuló energia felhasználás.....</i>	<i>54</i>
2.8.5 <i>Hulladékgazdálkodás.....</i>	<i>54</i>
2.9 Környezeti elemek állapota.....	57

2.9.1	Levegő.....	57
2.9.2	Felszíni és felszín alatti vizek.....	58
2.9.3	Talaj.....	59
2.9.4	Zaj.....	60
2.9.5	Zöldfelületi rendszer.....	60
2.10	Települési környezetvédelem.....	62
3.	HELYZETÉRTÉKELÉS.....	66
3.1	Kérdőívek kiértékelés.....	66
3.1.1	Lakossági kérdőívek kiértékelése.....	66
3.1.2	Oktatási-nevelési kérdőívek kiértékelése.....	74
3.2	SWOT analízis.....	78
4.	STRATÉGIA.....	80
4.1	Célállapot.....	80
4.2	Prioritások.....	80
4.3	Várható hatások.....	81
5.	MEGVALÓSÍTÁS.....	84
5.1	Társadalmi pillér.....	84
5.1.1	Társadalmi szemléletformálás.....	85
5.1.2	Intézményi működés hatékonyságának növelése.....	85
5.1.3	Egészségügyi helyzet fejlesztése.....	86
5.1.4	Szociális helyzet fejlesztése.....	86
5.1.5	Oktatás, képzés fejlesztése.....	87
5.1.6	Közbiztonság fejlesztése.....	90
5.1.7	Kulturális élet fellendítése.....	90
5.1.8	Esélyegyenlőségi jogok biztosítása.....	91
5.1.9	Közlekedés helyzetének javítása.....	92
5.1.10	Gyermekek és fiatalok társadalmi beilleszkedésének segítése.....	93
5.2	Környezeti pillér.....	94
5.2.1	Környezeti elemek és rendszerek állapotának javítása, védelme.....	94
5.2.2	Települési és épített környezet védelme.....	95
5.2.3	A lakókörnyezet védelme.....	96
5.2.4	Infrastrukturális helyzet javítása, fellendítése.....	98
5.2.5	Energiafelhasználás hatékony és megújuló lehetőségeinek kihasználása.....	99
5.2.6	Zöldterületek védelme, fenntartása.....	100
5.2.7	Hulladékgazdálkodás.....	100
5.3	Gazdasági pillér.....	103
5.3.1	Az önkormányzat és önkormányzati intézmények hatékony működéséhez szükséges gazdasági feltételek megteremtése.....	103
5.3.2	Ipar fejlesztése.....	104
5.3.3	Mezőgazdaság fejlesztése.....	104
5.3.4	Gazdasági szektor (kereskedelem, szolgáltatás) fejlesztése.....	105
5.3.5	Vendéglátás, idegenforgalom, turizmus fellendítése.....	106
5.4	A programok áttekintő táblázata.....	107
6.	JELENLÉG FUTÓ PÁLYÁZATOK.....	110
7.	MONITORING ÉS VISSZACSATOLÁS.....	111
7.1	Cselekvési terv.....	111
7.2	Indikátorok.....	112
8.	MELLÉKLETEK – KÉRDŐÍVEK.....	117

ELŐSZÓ

Lajosmizse Város Önkormányzata kiemelten fontos feladatnak tekinti a helyi környezetvédelmet, ezért is vállalta a város csatornahálózatának kiépítése és szennyvíztisztító telepének bővítésére elnyert KEOP pályázatban, hogy 2013. február 21-ig elkészíti a település Local Agenda 21 (továbbiakban: LA21) Környezeti Fenntarthatósági Programját. A LA21 Program elkészítésére Lajosmizse Város Polgármesteri Hivatal Intézményirányító-és Településfejlesztési Irodája (továbbiakban: Iroda) kapott megbízást. A program elkészítésére vonatkozó útmutatókat is figyelembe véve az Iroda elkészített két kérdőívet, melyek kiértékelése alapján a település különböző jellemzőiről kaphattunk részletes képet. Ezen adatok érintették a település környezetvédelmi, társadalmi és gazdasági jellemzőit, információul szolgál a lakosság Lajosmizséhez fűződő viszonyáról.

A kérdőívek segítségével lehetőség nyílt olyan hosszú távú fenntarthatósági célokat megfogalmazni, melyek elsődleges célja elősegíteni Lajosmizse város környezeti, társadalmi és gazdasági jellemzőinek pozitív irányba történő fejlődését, s így a település fenntartható fejlődését. A program elkészülése során figyelmet fordítottunk a LA21 fő pilléreinek ismeretére és vizsgálatára, valamint arra a tényre, hogy programunk sikeres megvalósítása az érintett helyi társadalmi és gazdasági szereplők részvételével lehetséges.

Lajosmizse Város LA 21 Fenntartható Fejlődés Helyi Programjának felépítése

1. A LA 21 program általános bemutatása.
2. Helyzetelemzés: Lajosmizse város bemutatása (földrajzi, történeti, természeti, környezeti, infrastrukturális, társadalmi és gazdasági helyzetének áttekintésével).
3. Helyzetértékelés: adatgyűjtés céljából kitöltött kérdőívek értékelése, SWOT analízis és táblázatok, diagramok elkészítése a kapott adatok alapján.
4. Stratégia: fenntarthatósági célok megfogalmazása, prioritás sorrendjének meghatározása és a várható hatások megfogalmazása.
5. Megvalósítás: a LA21 3 fő pillérét figyelembe véve a célok megvalósítására vonatkozó programok, részprogramok meghatározása.
6. Monitoring: célok és indikátorok meghatározása a fejlesztések tükrében 20 éves időtartamra.
7. Értékelés (audit) és visszacsatolás: az előrehaladás és teljesítmény értékelése, tervezési folyamat megismétlése meghatározott időközönként.

A LA 21 megvalósításának lépései

1. Külföldi és hazai példák feltárása, a LA21 folyamat eddigi eredményeinek értékelése.
2. Jogi, társadalmi, gazdasági, környezeti helyzetelemzés

- A LA21 jogszabályi háttérének feltárása és más tervekhez, dokumentumokhoz való kapcsolódásának (illeszkedésének) vizsgálata.
- Lajosmizse gazdasági, társadalmi és környezeti állapotának, folyamatainak elemzése statisztikai adatok segítségével.
- A fenntarthatósággal kapcsolatos kérdőíves kutatás elvégzése.
- Statisztikai indikátorok kiválasztása a változások követéséhez.

3. Partnerség, bevonás

- A lakosság, valamint a szakmai és civil szervezetek bevonása a programba, általános iskola kérdőíves felkeresése, konzultációk lefolytatása és az Önkormányzat honlapjára felhelyezett kérdőívvel történő információ, adatgyűjtés.

4. Stratégiai csoport felállítása

- A helyi önkormányzati döntéshozókból, szakmai szervezetek és az oktatási intézmények képviselőiből, valamint a LA21 folyamatot vezető szervezet tagjaiból álló stratégiai csoport megalakítása.

5. Akciótervezés

- A stratégiai dokumentum részét képező akciók pontos meghatározása.
- A tervezés felügyelete, koordinációja.
- A korábbi ágazati tervek beépítése a LA21 folyamatba.

6. Kommunikáció

- Az Interneten, valamint a helyi nyomtatott sajtón keresztül történő kommunikáció.
- A lakosság valamint a szakmai, civil szervezetek visszajelzésének megfelelő fogadása.

7. Végtermék

A gyakorlatban kettős végtermékről beszélhetünk. Egyrészt létrejön egy *stratégiai dokumentum*, ami a helyzetelemzés mellett tartalmazza a stratégiai akciókat, és konkrét javaslatokat tesz, lépéseket fogalmaz meg a település hosszú távú, fenntarthatóság felé mutató működésére. Másrészt a feljebb ismertetett lépések megfelelő koordináció esetén egy *folyamatot indítanak el*, ami a környezettudatosság növelésében, a lakossági és intézményi (pl. vállalati, önkormányzati) döntésekben jelenik meg.

8. Monitoring

Mivel egy hosszú távú folyamat elindításáról van szó, ezért a LA21 megalapozását és a stratégiai dokumentum létrejöttét követően is komoly szükség van a Local Agenda 21 folyamat működésének nyomon követésére. A monitoring csoport felállítása a stratégiai csoportban helyet kapó intézményi képviselők feladata.

1. Local Agenda 21 program

A nyolcvanas évek elején jelent meg a "fenntarthatóság" vagy a "fenntartható fejlődés" kifejezés a nemzetközi szakirodalomban.

1983-ban az ENSZ Közgyűlés határozata alapján megkezdte munkáját az ENSZ Környezet és Fejlődés Világbizottsága, amelyet Gro Harlem Brundtland norvég miniszterelnök vezető. (E huszonnégy tagú bizottságnak tagja volt Láng István akadémikus is.) A Bizottság 1987-ben „Közös jövőnk” címmel kiadott jelentésében a gazdasági növekedés olyan új korszakának lehetőségét vázolta fel, amely a fenntartható fejlődés globális megvalósítására épít, megőrzi a természeti erőforrásokat, s amely megoldás lehetne a fejlődő országok nagy részében elhatalmasodó szegénység leküzdésére is.

A jelentés nagyon röviden és tömören határozta meg a fenntartható fejlődés fogalmát: ***"a fenntartható fejlődés olyan fejlődés, amely kielégíti a jelen szükségleteit, anélkül, hogy veszélyeztetné a jövő nemzedékek esélyét arra, hogy ők is kielégíthessék szükségleteiket"***.

(Forrás: www.wikipedia.hu enciklopédia)

A fenntartható fejlődés három alappilléren nyugszik: a szociális (társadalmi), a gazdasági és a környezeti pilléren és mindháromat együttesen, kölcsönhatásaik figyelembevételével mérlegelni kell a különböző fejlesztési stratégiák, programok kidolgozása során, illetve a konkrét intézkedésekben, cselekvésekben. A fenntartható fejlődés, mint általános stratégiai cél "bevonult" a nemzetközi konferenciák, szervezetek dokumentumaiba és a nemzeti kormányok cselekvési programjaiba.

1. ábra: A Fenntartható Fejlődés alappillérei

(Forrás: www.wikipedia.hu enciklopédia)

A fejlődés alapvető célja tehát a szociális jólét, a méltányos életfeltételek lehetőségének biztosítása mindenki és egyaránt a jelenlegi és a jövőbeli nemzedékek számára, ami csak úgy lehetséges, ha közben fenntartható módon hasznosítjuk a természeti erőforrásokat, elkerüljük a káros hatásokat, s különösen a környezet állapotában bekövetkező visszafordíthatatlan változásokat.

A Világ Tudományos Akadémiáinak Nyilatkozata megfogalmazásában: ***"A fenntarthatóság az emberiség jelen szükségleteinek kielégítése, a környezet és a természeti erőforrások jövő generációk számára történő megőrzésével egyidejűleg."***

(Átmenet a fenntarthatóság felé; Világ Tudományos Akadémiáinak Nyilatkozata, Tokió, 2000).

Mi a fenntartható fejlődés?

Az emberiség, az egyes emberek és társadalmak közvetlenül vagy a gazdaság révén szükségleteik kielégítése érdekében természetes környezetükből veszik el azokat a javakat, amelyeket a földi rendszer létezése óta felhalmozott. A fenntarthatóság biztosítása azt kívánja tőlünk, hogy a jelen és jövő generációk létfeltételeihez szükséges természeti és épített környezet minőségét, értékeit megőrizzük. Ettől a rendszertől az ember annyit és olyan körülmények között vehet el, hogy ne sértse saját létkielégítésének jövőbeli esélyeit. A fenntartható fejlődés célja mindezek értelmében az emberi társadalom fenntartása. Ebben a feladatban a környezet feltételként jelenik meg, amely azt jelenti, hogy addig a mértékig használhatjuk természetes környezetünk erőforrásait, amíg nem sértjük annak megújulási lehetőségét. A gazdaság a társadalom fenntartásának és ezen keresztül a környezet használatának eszköze. Ezt az eszközt bölcsen, a társadalom hasznára, a környezet sérelme nélkül kell használnunk.

A fenntartható fejlődés lényege:

Olyan fejlődési-fejlesztési folyamatok együttese, amely az életminőség hosszú távú, egyenletesen biztosítható javulását szolgálja az adott ökológiai keretek között. Ezért a természeti erőforrásokkal, a környezettel való fenntartható gazdálkodásnak együtt kell érvényesülnie a jólét elérését, megtartását elősegítő gazdasági fejlődéssel, valamint a szociális esélyegyenlőség folyamatos növelésével.

Az EU a tagállamok mellett felkért társult országokat is, hogy az EU stratégiával összhangban készítsék el saját stratégiájukat. A Bizottság a fenntartható fejlődés stratégiáját meghatározó alapelvekről szóló, 2005-ben született deklarációja szerint az Unió elkötelezett a fenntartható fejlődés mellett, amely minden politikáját és cselekedetét meghatározza. Az Unió megújított Fenntartható Fejlődés Stratégiájának jóváhagyása a 2006. júniusi Európai Tanács napirendjén szerepelt. 1992-ben Rio de Janeiróban rendezett ENSZ Környezet és Fejlődés Konferencián elfogadott „Local Agenda 21” program („LA 21”) értékelése kapcsán fogalmazódott meg a fenntartható fejlődés helyi, lokális programja. Ezzel a modellel a cél az, hogy elveket (vezérfonalat) fogalmazzon meg a helyi önkormányzat(ok), valamint a helyi lakosok, közösségek számára a fenntarthatóság tennivalóinak, helyi programjának kidolgozása, megvalósítása érdekében.

A „LA 21” program az általános érvényű fenntartható fejlődés konkrét, gyakorlati megvalósítását a helyi adottságok, érdekek alapján, az önkormányzat és a helyi lakosok, közösségek széleskörű együtt munkálkodásával javasolja folytatni. Az alapfeladat itt a helyi hatáskörben befolyásolható fejlődés (beruházások, fejlesztések, felújítások, intézkedések, szabályozás stb.) olyan irányú alakítása, amely mind jobban előtérbe helyezi „a helybeni” életminőség, környezeti állapot javítását, valamint a helyi erőforrások - talaj, vízkészlet, energia, emberi- és jövedelemtermelő erőforrások stb.- tartamos, azaz nem kimerítő kiaknázását. További fontos elvárás, hogy valamennyi nem helyi erőforrásra támaszkodó, de helyi felhasználásban szerepet játszó beruházó-fejlesztő, termelő-szolgáltató- és fogyasztó törekedjen a fenntarthatóságot figyelembe vevő megoldások, eljárások igénybe vételére, szokások kialakítására. Ennek megvalósíthatóságát a megfelelő politikai akarat megléte és helyi társadalmi-közösségi kultúra jellege együttesen szabja meg és egy racionális tervezési folyamat útján kimunkált stratégia foglalja rendezett keretbe.

A fenntartható fejlődés nemzeti stratégia (FFNS) globális összefüggéseket is tükröző, nemzeti szintű prioritásai és fókuszai - az előzőekkel is összefüggésben - a következők:

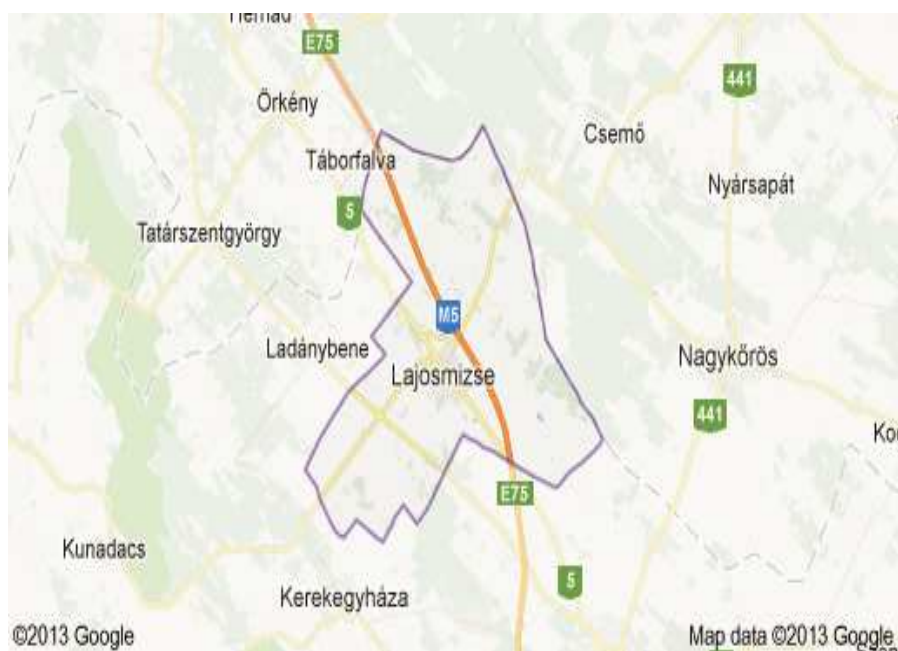
- a gazdaság anyag- és energiaigényességének racionalizálása;
- a fenntarthatatlan társadalmi folyamatok kezelése és szabályozása;
- környezeti rendszerek fenntartható hasznosítása.

2. HELYZETELEMZÉS

A fenntartható fejlődést szolgáló optimális célkitűzések, illetve a megvalósítás lépéseinek meghatározásához elengedhetetlen feltétel a település fennálló helyzetének alapos ismerete. A vizsgálati munkarészben részletesen elemzésre kerülnek az ökológiai, társadalmi és gazdasági adottságok.

2.1 Földrajzi elhelyezkedés

Lajosmizse a Dél-alföldi régióhoz tartozó Bács-Kiskun megyében, az Alföld központjában található, a fővárostól 70 km-re helyezkedik el és szomszédos a megyeszékhellyel, Kecskeméttel. A település kedvező közlekedési kapcsolatokkal rendelkezik, hiszen az M5 autópálya mentén található, a tervezett M8 autópálya is érinti a várost. Az 5. sz. elsőrendű útvonal halad keresztül a településen. A település közigazgatási területén halad át a Kispest-Lajosmizse-Kecskemét vasúti szárnyvonal.

2. ábra: Lajosmizse elhelyezkedése

Forrás: www.google.hu

2.1.1 A terület közigazgatási lehatárolása

Lajosmizse a térség 11,1 %-át foglalja el, melyen a térség lakosságának 6,6 %-a él. A **népsűrűség** alacsony az országos adatokhoz képest, **70 fő/km²** (az országos átlag 107,5 fő/km²).

A város területe: 16 466 ha
belterület: 551 ha
külterület: 15 915 ha

3. ábra: Lajosmizse közigazgatási területe

Forrás: www.terkepcentrum.hu

2.2 Természeti adottságok

2.2.1 Domborzat

A település a Duna-Tisza közén, a homokhátság északi részén, a Kiskunság tájegységen helyezkedik el. Területe a Duna és a Tisza felé is lejt. A rendkívül tagolt felszínű táj alapvetően síkvidéki. Az Alföldre jellemző egysíkúságot ma is észlelhető, a tájra a szabályosan ÉNY-DK-i irányban hosszanti, enyhe mélyedések- szélbarázdák- törlik meg, amelyekhez gyakran a kifújó homokból képződött homokdűnék is kapcsolódnak. A megnyúlt, ovális alaprajzú buckák a szélbarázdáktól függetlenül is előfordulnak. Eredeti magasságuk 15-20 cm, hosszúságuk 100-200 m között változik. A mélyedésekben párhuzamos csatornák futnak: a Nyikos, a Kígyós, a Kürti-Lapos, a Talfái, az Alpár-Nyárlőrinci csatornák, illetve a később megépített belvízelvezető XX/e, XX/d, XX/d-1 mesterséges csatornák.

A Magyar Tudományos Akadémia Földrajztudományi Kutatóintézetének besorolása alapján a város területe a Kiskunsági-löszöshát és Kiskunsági homokhát kistáj nevű területen helyezkedik el. A kistáj szélhordta homokkal fedett hordalékkúp-síkság. Horizontálisan a felszín igen gyengén szabdalt. Legjellemzőbb formák a majdnem párhuzamos elhelyezkedésű buckacsoportok. A buckafelszínek közé alacsony fekvésű, tágas, szikes laposok ékelődnek. A homokbuckákat 1,5 m vastag löszös lepel fedi.

A ligetes-erdős tájon futóhomok, buckák, időnként mocsarakkal és tavakkal kitöltött mélyedések, tágas szikes-jellegű laposok váltakoztak.

2.2.2 Földtan, talaj

A korábban kialakult dunai kavics-, homok- és iszaprétegekre a szél által mozgatott homok és lösz települt. A nedvesebb időszakokban ezeken a felszíneken megindult a talajképződés, réti és mezőségi talajok keletkeztek. Ezeket a talajszinteket később futóhomok temette be. A dunai lehordási területről származó futóhomok agyag-és nehézasvány tartalma kicsi, karbonátokban viszont gazdag. A homokos üledék a szélszállítás miatt jól osztályozott, ami lassítja a talajosodás folyamatát. A homok sérülékenysége miatt többszintű talajszelvény itt nem alakulhatott ki. A genetikus talajtípusok közül általában a lösz a talajképző közet. Összefüggő futóhomok-takaró nem alakult ki, a futóhomok mellett a humuszos homok, a rétiesedő homok és a szikes terméketlen homok is gyakori. A buckák között rossz lefolyású hosszanti elgátolt mélyedések találhatóak, ezekben számos helyen mészszipos kiválás képződött. A szél által létrehozott homokdomborok között húzóódó völgyekben szikes tavak, apró erek helyezkednek el, a néhány „patak völgy” mellett. A vízzáró meszes üledék a helyi mélyedésekben időszakos tavak képződését eredményezi. Az éghajlati vízhiány miatt a tavakból a víz a nyár közepére elpárolog. A löszös területeken a mezőségi – csernozjom-talajok típusai és változatai, a mélyben sós réti csernozjom és a réti csernozjom alkotnak nagyobb foltokat. A nedves területeken a lápos réti talajok jellemzők. A homoktalajok vázталajok, talajképző folyamataik mérsékeltek, humusztartalmuk csekély, mésztartalmuk magas, fizikai minőség szerint finom homokok. E talaj szántóterületként és erdősítésre is használható.

Összességében a lajosmizsei talajok - vízjárta és szikes laposokat kivéve - mezőgazdasági hasznosításra alkalmasak. A nagyüzemi mezőgazdasági művelés mellett az intenzív művelést igénylő kultúrák- zöldségfélék, szőlő megtalálható. Azokon a kisebb foltokon, ahol nem gazdaságos a szántóföldi művelés gyümölcsstermesztés folyik.

2.2.3 Éghajlat

A település éghajlati viszonyaiban az Alföldre jellemző sajátosságok nyilvánulnak meg. Mérsékelt meleg-száraz éghajlattal jellemezhető. Az ország egyik legnapfényesebb területe ez, mivel az évi napsütéses órák száma eléri a 2100 órát. A nyári évnegyedben 840 óra napsütés, a téli évnegyedben 200-210 óra körüli várható. Az évi középhőmérséklet 10,2-10,4 °C. A csapadék évi átlaga 540-560 mm között van. A hótakarós napok száma nem éri el a 30 napot, az átlagos maximális hóvastagság 19 cm. A terület ariditási indexe, 1,26-1,30 között változik. A szélirány leggyakrabban ÉNY-i, de jelentős a D-i irány is. Az átlagos szélesség 2,5-3,0 m/s közötti. A viszonylag alacsony légnyomás miatt gyakoriak a viharos erejű szelek, amelyek a kitett homoktalajban jelentős deflációs kárt okoznak.

2.2.4 Vízrajz

A területet több, a Tisza felé tartó vízfolyás keresztezi. A legészakibb közülük az Alpár-Nyárlőrinci-csatorna (41 km, 271m²). A mélyedésekben számos időszakos állóvíz keletkezett. A természetes tavak száma 6 darab, 38, 245 ha felszínnel. A hét mesterséges tározó 44 ha területű. A kistáj tengerszint feletti átlagmagasság 135,9 m, magassága az 139,5 és 132,3 m tszf. között változik. Egy km²-en belül az átlagos szintkülönbség nem haladja meg a 4m-t. A talajvíz mélysége 2-4 m között ingadozik. Mennyisége nem jelentős. Kémiai jellege nagyrészt kalcium-magnézium-hidrogénkarbonátos. Keménysége 15-25 nk° közötti, de helyenként még a 45 nk°-t is meghaladhatja. A szulfáttartalom 60-300 mg/l között ingadozik. Mezőgazdasági

területeken gyakran okoz problémát a Duna-Tisza közti hátság területén tapasztalható talajvízszint süllyedés. Az 1972-1992 közötti összefüggő aszályos periódus következményeként keletkezett felszín alatti vízháztartási problémák a térséget is jellemzi.

2.2.5 Táj

A lakóterületet erdők, szántó-és más növénykultúrával megkötött mezőgazdasági területek, gyepek és ültetvények veszik körül.

A táj arculatát három tájtípus határozza meg:

- Félig kötött buckás homokvidék, nagyrészt telepített erdőkkel és homokpuszta-rét maradványokkal.
- Mészlepedékes csernozjomos homoksíkság, kertészeti és szántóföldi hasznosítással.
- Buckaközi medencék és csatornák közötti mélyterületek, lápos rétekkel, szikes legelőkkel, a lefolyástalan területeken megjelenő állóvizekkel.

A **száraz homoki területek** jelentős részét mesterséges erdősítések, vagy gyümölcssteleptések borítják. Flórájuk természetes elemekben nagyon szegény, sok esetben teljesen hiányzik, csak ruderalis, gyom jellegű fajok fordulnak elő.

A legerősebben tagolt felszínű **homokbuckás területek** kimaradtak az erdősítési programból, így itt találhatóak a botanikai szempontból legértékesebb természeti területek. E területekre a nyílt homokpusztai gyepek, a zárt szárazgyepek és a mozaikos megjelenésű galagonyás nyárasok, borókás nyárasok jellemzik. E növénytársulásban egyben a homokbuckák benövényesedési folyamata is, amelynek minden fázisa tanulmányozható a területen.

A térség homoki területein kívül másik jellegzetes adottságú felületét az **időszakos, vagy állandó vízállásos mélyfekvésű területek** alkotják. Ezek általában a belvízelvezető csatornákat kísérik, és nagyrészt rét-, legelő-, kaszálóterületek. Az előforduló nyílt vízfelületek a hínárasok, a nádasok és zsombékosok, a kiszáradó láprétek, a kisebb felületű szikes rétek. A növénytársulásoknak ez a sorrendje – csakúgy mint a homokbuckák esetén - egy növényesedési, vagy inkább a talajvízszint csökkenésével együttjáró „szárazodási” folyamat állomásai is.

Gazdasági, társadalmi változások eredményeként a nagytáblás gazdálkodás mellett egy igen tagolt tulajdoni rendszerű, mégis lényegében monokultúrás (zöldség-gyümölcs) műveléssel jellemezhető mezőgazdasági-erdőgazdálkodási tájhasználat jött létre, amelyben a táj eredeti karaktere eltűnőfélben van.

2.2.6. Növényzet

Jellemző flóra:

FÁK: tatárjuharos lösztölgy, pusztai tölgy, sziki tölgy

LÁGYSZÁRÚAK: tartós szegfű, homoki kikerics, árvalányhaj, ternyefajok, sziki káka

A település kiemelkedő tere, a városi közösség jelképe a Központi Park és növényzete, mely védett terület. A főtéri közparkot geometrikus elrendezéssel fasorok, sétányok és belső terek teszik hangulatossá. A tér nyugati oldalát idős platán fasor és nyárfasor szegélyezi. Jellemző

fafajok: juharlevelű platán, vadgesztenye, szürke nyár, közönséges nyír, erdei fenyő, de találunk kőriseket, hársakat is.

A természeti oltalomra javasolt területeken meghatározó szerepe van a fás vegetációnak. Az egyedi értéként megjelenő fák [Kocsányos tölgy (*Quercus robur*), Vadkörte (*Pyrus Pyraeaster*), Vadgesztenye (*Aesculus hippocastanum*)] mellett a Központi parkot és az Iskola-tó környékét is borítja kisebb faállomány, melyben megtalálható a Közönséges platán (*Platanus acerifolia*), Fehér nyár (*Populus alba*), Magas kőris (*Fraxinus excelsior*), Mezei juhar (*Acer campestre*), Ezüst hárs (*Tilia tomentosa*), fűzfa. Kiemelendő lágyszárú növények, melyek fenti természetvédelmi területeken jellemzőek, a nád (*Phragmites communis*), apró békalencse (*Lemna minor*), réti boglárka (*Ranunculus acer*), közönséges cickafark (*Achillea millefolium*), pongyola pitypang (*Taraxacum officinale*).

(Forrás: Lajosmizse Város helyi jelentőségű természetvédelmi területeinek és védett természeti értékeinek természetvédelmi kezelési terve 2008-2018.)

2.2.7 Közlekedés

Lajosmizse közlekedés-földrajzi helyzete nagyon kedvező. A települést az M5 autópálya és az 5. sz főútvonal köti össze a fővárossal és Kecskeméttel. A 4608. sz. út Cegléd, a 5211 sz. út Ladánybene felé vezet. Az autópályán a matricás rendszer bevezetésével észrevehetően megnőtt a településen keresztülhaladó forgalom. Az 5. sz. főút jelentős forgalma a lakóterületi és településközponti területeket terheli. A település északnyugati részén az 5. sz. főút és a Ceglédi út között elkerülő út működik. Az autópálya csomópont felől a településre érkezők céljukat csak a településközponton keresztül tudják elérni a kedvezőtlen belső úthálózati kialakítás miatt.

A tervezett M8 autópálya Kecskemét és Lajosmizse között fog haladni. Az M8 autópálya az E66 jelzésű európai úthálózat része, amely a magyar-osztrák határt köti össze majd az M4 autópályával biztosítva a kelet-nyugat közötti kapcsolatot az ország tengelyében. A sugaras rendszerű magyar közúthálózat egy igen fontos hiányzó eleme.

A település vasúti kapcsolatait tekintve is jó helyzetben van, hiszen Lajosmizsén halad keresztül a Kispest-Lajosmizse-Kecskemét vasúti szárnyvonal. 2012. december 09-től a vonatok Budapest-Nyugati és Lajosmizse állomások között egész nap, óránként közlekednek. A település statisztikai adatai szerint a belterületen 55 km út található, melyből 6 km nem burkolt. A kiépített utak egy részének burkolata felújításra szorul.

Lajosmizsén nincsen helyi autóbusz közlekedés, de a távolsági járatok betöltenek ilyen funkciót. A helyi autóbusz közlekedésre van igény és az önkormányzat tervei között szerepel a buszjáratok beindítása.

Az 5. sz. főút mentén a belterület keleti határától Felsőlajosig vezet kerékpárút. Lajosmizse Város Önkormányzata 2007-ben Lajosmizse külterületén lévő közlekedésbiztonsági kerékpárút megépítésére pályázatot nyújtott be, melynek köszönhetően 100%-os támogatással Kecskemét irányába a 73-as km szelvényig épült ki kerékpárút 2008-ban.

Lajosmizse szórványos tanyarendszere miatt a dűlő utak sűrűn hálózák be a település közigazgatási területét. A dűlő utak évszaktól független használhatóságára kell törekedni.

2.3 Településtörténet

A város a hajdani Ős-Duna törmelékkúpján települt, határában ligetes, erdős táj volt. A homok területi megnövekedése csak későbbi természeti események következménye. Régészeti leletek bizonyítják, hogy a térség már a bronzkortól kezdve lakott volt. Kelta, avar

és a honfoglaló magyar régészeti anyag tanúsítja, hogy milyen fontos volt ez a homokos legelőkkel és szikes tavakkal tarkított föld a népvándorlás idején.

Az első településeket a tatárjárás után a kunok létesítették **Mizse-szállás**, **Lajos-szállás** és **Bene-szállás** néven. Ekkor már írott források is előbukkanak Mizseszék, majd Kunmizse és Lajosszállás (Lajosülése) nevekkkel. A kunok szervezetileg hét ún. széket alkottak, ezek egyike volt Mizseszék, amely egyben székkapitánysági székhely is lett. A legenda szerint nevét IV. Kun László király utolsó nádoráról, a mohamedán Mizsétől kapta. Mizseszék kőtemplommal is rendelkezett, amelynek ma már csak a - védett műemlékké nyilvánított - romjai láthatók.

A település Mátyás királlyal való kapcsolatát egy 1469-es oklevél bizonyítja, melyben felmenti a mizsei kunokat a kamarahaszna-adó fizetése alól. A török uralom fél évszázadon keresztül megkímélte Lajos és Mizse kunjait. A halmozottan nehéz, kettős adózást és a háborúk zivataros évtizedeit azonban a kis falvak nem bírták átvészelni. Először Bene, majd 1594-ben Lajos és Mizse is elnéptelenedik, a meghódított területek török tisztek birtokába kerültek, akik ezeket a pusztává lett területeket bérletek formájában hasznosították. Nagykőrösi, kecskeméti gazdák béreltek legelőket, kerteket, majd a török kiűzését követően a pusztákat a Habsburg-ház önkényesen használta, adta-vette. 1745-ben Mária Terézia engedélyével az eladott területek lakossága az akkori tulajdonosoknak, a Pesti Invalidusoknak a vételárát visszafizette, megváltotta (ezt nevezik: redemptio), a területeknek ettől az időtől számítódik a jászokkal, Jászberénnyel való szorosabb kapcsolata. Ekkortól kezdve 1876-ig Lajost, Mizsét és Benepusztá felé Jászberény birtokolta. A jász gazdák először csak nyaralóknak, nyári kerteknek és legeltetésre alkalmas területeknek használták a pusztai birtokokat. Jászberény, mintegy hasznot látva a sok utazásból, három csárdás és egy vendégfogadót építtetett. Ez utóbbi lett a nevezetes Földeáki Csárda, mely évekkel ezelőtt még polgármesteri hivatal épülete volt. A leendő új települések magjait a jászberényi tanyás gazdák, pásztorok, pusztacsőszök, csárdások, pusztabírók és agrármunkások alkották, akik már az 1800-as évek elején pusztaiakká váltak az által, hogy egyre több időt voltak kénytelenek birtokaikon tölteni. 1877-ben Lajos, Mizse és Bene egyesültek és így létrejött **Jász-Lajos-Mizseközség**. Az új község lakói legnagyobb részben Jászberényből települtek ki, de érkeztek Jászladányból is betelepülők.

A községet alapító katolikus jász telepések mellé 1877 után Cegléd, Nagykőrös és Kecskemét környéki (részben református) letelepedők érkeztek. Megtelepedtek még kisebb csoportok Dabasról, Örkényből, valamint zsidó kereskedők és cigányok. Bár Lajosmizsén nem volt nemesség, a lassan kiépülő nagybirtokrendszer (Geréby, Mizsey, Bartal, Kláber, Tarnay, Ricsováry) sok munkást és napszámost igényelt. A népesség egyre nő, 1890-ben már 7000 lakosa volt és határában 539 tanyát számoltak. A római katolikus templom 1896-ban, a református 1902-ben épült fel közadakozásból.

A 20. század elején Benepusztá önálló település lett Ladánybene néven. **1902-től viseli a Lajosmizse nevet**. Ekkor a nagyközség már virágzó kertészkedő-földműves település (1910-ben már 9000 lakosa van, a 30-as években 11 000 fő). A község népe mindig is élelmes és életrevaló volt, ezt bizonyítja, hogy a vasúti közlekedés a falu és a főváros között 1889-ben, Kecskemétre 1905-ben indult meg. 1908-ban a településen keresztül köves út épült, az E-5-ös utat 1934. októberében adták át a forgalomnak. A Szagri József által alapított polgári iskola 1932-ben kezdte meg működését. 1899-ben egy kis zsidó templom is épült, de ezt a második világháború után államosították, majd lebontották. A népesség magva jászberényi, és ezért sokáig őrizte a jász hagyományokat, gazdálkodási szokásokat, a pusztai élet hagyományait.

A II. világháború idején a községet kiürítik. A falusi lakosság nagy része elhagyta otthonát. A harcok során néhány ház megsérült, több a tűz martaléka lett. Az 50-es évek beszolgáltató, emberidegen rendszere szükségszerűen torkollott Lajosmizsén is forradalmi hangulatba, amelynek halálos áldozatai is voltak. A konszolidáció éveiben, s azt követően a község földrajzi elhelyezkedésének köszönhetően jelentős fejlődésnek indult, 1970-ben elnyerte a nagyközségi rangot.

1986-ban az addig Lajosmizséhez tartozó Felsőlajos önálló község lett. A városi rangot 1993-ban kapta meg településünk.

(Forrás: wikipedia.hu, www.lajosmizse.hu)

2.4 Településszerkezet

A település a Duna-Tisza közén, a kiskunsági tájegységen, a Homokhátság É-i részén található. Közigazgatási szempontból a város a Dél-alföldi régióhoz tartozó Bács-Kiskun megyében, a kecskeméti statisztikai kistérségben helyezkedik el. A Dél-alföldi régió az Európai Unió besorolása szerint konvergencia-régió.

A város területe 16 466 ha, melyből a belterületi rész 551 ha (3,3 %), a külterület 15 915 ha (96,7 %). A település legnagyobb átmérője 15 km, a városközponttól legtávolabbi külterületi rész (Mizse) 8 km-re található.

Szerkezetileg Lajosmizse sakktablás, mértanilag kialakított hálós utcaszerkezetű település négyzetes alakú főtérrel, mellette templommal. A külső településképet elemezve megállapítható, hogy az épített környezet nem vált ki számottevően káros vagy kiaknázó jellegű hatást a természeti környezetre. A településre mai napig jellemző településszerkezet alig változott, a fésűs, földszintes beépítés, a régebbi beépítést jellemző előkertek hiánya, a hagyományos kerítés és a kapuformák, az út menti növényzet változatos és ugyanakkor egységes alföldi településképet eredményeznek. (Örökségvédelmi hatástanulmány)

A település belterületének nagy részét kertvárosias és falusias lakóterületek alkotják. A kertvárosias lakóterületek a Dózsa György úttól északra, a belterületi rész keleti sávjában és a Bartók Béla utca mentén találhatók leginkább. A falusias lakóterületek a főúttól délre helyezkednek el, kivéve a sportpálya és a Dózsa György út közötti Petőfi, Jókai, Kazinczy és Madách utcák mentét. A falusias beépítésű telkeken a lakóház mellett gazdasági és egyéb kiszolgáló épületek, hozzáépítések helyezkednek el.

A településen több helyen van lehetőség új lakótelkek kialakítására. A hatályos rendezési terv új lakóterületeket tartalmaz a Kölcsey Ferenc utca folytatásában, a Béke lakótelep folytatásaként Kecskemét irányában, a Tavasz utca beépítetlen oldalán, a Liszt Ferenc utca folytatásában, a Szív utca Telepi és a Nyíri út közötti részén és a vasúton túli, Benei részen.

A tervezett lakóterületek ki tudják elégíteni a beköltözni szándékozók igényeit.

A település lakótelkeinek többsége keskeny udvaros, egysoros, az így megjelenő rendszer utcavonalas fésűs beépítésű. A lakóépület homlokzata az utcai telekhatárra került. Kivétel az újabb telekosztások kisebb számú építkezése, ahol előkertes fésűs beépítés a jellemző. Zárt sorú beépítés kizárólag a főútvonal központi szakaszán figyelhető meg. A hálós utcarendszer sajátossága a viszonylag nagyszámú saroktelek. (Örökségvédelmi hatástanulmány)

Kisvárosias lakóterületet jelöl ki a szerkezeti terv a Dózsa György út mentén, valamint a település központi részén a Deák Ferenc, a Szent Lajos, a Széchenyi és a Vörösmarty utcák mentén. A város lineáris központja kisvárosias karakterű.

A városközpont egy részén, a Dózsa György út mentén, eredetileg tömbtelken emeletes társasházak is épültek, melyek nem vették figyelembe a település eredendően más léptékét, a településképpen idegenül hatnak.

A Szabadság tér környékén sűrűsödnek a központképző létesítmények. Lajosmizse jellemzően egyközpontú település. Az intézmények nagyjából a központban és környékén helyezkednek el, illetőleg az átmenő forgalmi utak mentén lineáris intézményi vonalakként kapcsolódnak a központi tér- és utcarendszerhez. A településképet gazdagítják a magas építészeti minőséggel kialakított új intézmények, mint a Polgármesteri Hivatal és a Könyvtár. A központi vegyes területhasználat az 5. sz. főút mentén a Lehel és Tarnai utcáktól a Bajza és Jókai utcáig tart.

A településen jellemző a külterületi lakott helyek magas száma. A szórvány tanyákon jól megfigyelhető a tanyasi életforma változása. A tanyavilág a mai használat szerint több típusra osztható. A tanyák egy része a gazdálkodás színtere, az itt élők gazdasági központként használják tanyájukat. Vannak olyan tanyák, amelyeket tulajdonosaik csak pihenési, üdülési célra hasznosítják. Az új tanyák a nagyobb egyéni gazdaságok központjaiként alakultak ki. A tanyaudvarok általában fásítottak. A fásított tanyák az alföldi táj jellegzetes tájképi elemei.

A település gazdasági jellegű területei a belterület északnyugati részén az elkerülő út mentén, a Szent Vendel úttól nyugatra valamint a külterületen majorok, állattartó telepek, feldolgozó üzemek formájában és a belterületbe ékelődve helyezkednek el.

(Forrás: Lajosmizse Város Településfejlesztési Konceptiója 2008. február)

Az országos területrendezési tervről szóló 2003. évi XXVI. törvény övezeti közül három érinti a települést: az országos ökológiai hálózat, az érzékeny természeti területek és a felszíni vizek szennyezésre érzékeny vízgyűjtő területének övezete. Az ország szerkezeti tervében a város közigazgatási területének túlnyomó része mezőgazdasági térségként szerepel, kivéve a település északi részét, amely erdőgazdasági térség.

Lajosmizse Város Önkormányzata 2008. januárban fogadta el a város településszerkezeti tervét és alkotta meg az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet (továbbiakban: OTÉK) előírása alapján készült helyi építési szabályrendeletet, melyet 2010-ben érdemben módosított. Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény határozza meg a helyi önkormányzatok településrendezési feladatait (helyi építési szabályzat megállapítása, településrendezési tervek elkészíttetése, jóváhagyása, valamint ezen településrendezési eszközök módosítása).

Az OTÉK célja, hogy

- az ipari területek koncentrálva, összecsoportosítva, lehetőleg a lakott területtől távol eső részen, attól védősávval elválasztva kerüljenek kialakításra,
- a közlekedésből eredő terhelő hatások (zaj, levegőszennyezés) minél kisebb mértékben érje a lakosságot,
- a természetközeli élőhelyek felhasználása ne változzon.

2.5 Táj értékek

Az általános tájvédelem feladata a természeti adottságokra épülő tájhasználat, a táj jellegének, a tájképi értékeknek, valamint az egyedi tájértékeknek a védelme. A természetes állapotban fellelhető maradványok, jelen esetben egyes fák, facsoportok, szikes tavak és ezek környéke ma már természetvédelmi vagy természeti területek. A természetvédelmi törvény meghatározása szerint a természeti terület valamennyi olyan földterület, melyet elsősorban természetközeli állapotok jellemeznek. Természetközeli állapotúnak minősül az az élőhely, táj, életközösség, amelynek kialakulására az ember csekély mértékben hatott (természeteshez hasonló körülményeket teremtve), a benne lejátszódó folyamatokat többségükben az önszabályozás jellemzi, de közvetlen emberi beavatkozás nélkül is fennmaradnak.

Természeti területet alkotnak a belvízelvezető csatornák mentén húzódó vizes, nádas, gyeppel szegélyezett területek, a foltokban szikesedett gyepterületek, a homokpusztai gyepek, a nyáras, borókás erdőfoltok, az időszakos állóvizek.

Egyedi tájértéknek minősül az adott tájra jellemző természeti érték, képződmény és az emberi tevékenységgel létrehozott tájalkotó elem, melynek természeti, történelmi, kultúrtörténeti, tudományos vagy esztétikai szempontból a társadalom számára jelentősége van. A település egyedi tájérték katasztere részben készült el.

(Forrás: Lajosmizse Város Településfejlesztési Konceptiója 2008. február)

Lajosmizse Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a környezetvédelemről szóló 7/2008. (III. 20.) rendeletével helyi védetté nyilvánította az alábbiakban kifejtett természetvédelmi területeket és értékeket.

A védetté nyilvánítás célja, hogy megőrzésre kerüljenek a település területén található, egyedi értéket képviselő idős, illetve jelentős esztétikai értéket képviselő fák, valamint az Iskola-tó és környéke, Füzes-tó (Horgász-tó) és környéke, Központi park és növényzete természetes élővilága.

2.5.1 Helyi jelentőségű védett természetvédelmi területek

1. Iskola-tó és környéke
2. Füzes-tó (Horgász-tó) és környéke
3. Központi park és növényzete

1. Iskola-tó és környéke

Helyrajzi száma és megnevezése: 708/5 kivett mocsár

Területe: 75 508 m²

Terület tulajdonosa: Lajosmizse Város Önkormányzata

Kezelője: Lajosmizse Város Önkormányzata

Az **Iskola-tó** több okból is megkülönböztetett figyelmet érdemel:

A Duna-Tisza közén nagy az alacsony termőképességű / futóhomok, szikes buckaközi, mély fekvésű / földterületek aránya. Különösen jellemző a Kecskeméttől nyugatra elhelyezkedő tipikus futóhomok területre. A kistérség e zónájában, a mezőgazdasági szempontból kedvezőtlen adottságok következtében jelentősebb természeti értékek maradtak fenn. A térség keleti zónájában a futóhomok kisebb – nagyobb mértékben lösszel keveredik, amely mezőgazdasági szempontból kedvezőbb feltételeket kínál, így e részeken igen alacsony a fennmaradt természetes élőhelyek aránya. Ezen kivételek egyike az Iskola- tó és környéke, amely **természetes élőhelye gazdag növény-és állatvilágának**. A nádasokban megbúvó vadkacsák, a parti füzes fasor, az ősi réti növények a táj részeit alkotják.

A térség belső vízrajza szegényes. Megemlíthető kis vízfolyásai a Kecskemét város déli részén eredő Félegyházi -vízfolyás és a Csukáséri-főcsatorna, valamint Lajosmizse térségében eredő Alpár-Nyárlőrinci csatorna. Ez utóbbi közvetlen összeköttetésben áll az Iskola- tóval, szabályozva annak vízmennyiségét.

A tó közvetlen közelében **termálvízre** leltek. Az 1965. évben feltárt és jelenleg lefojtott termálkút 800 fm-es, a termálvíz hőfoka 47 C 700 m-en.

A település belvárosi részében található, 75508 m kiterjedésű tó és környéke egyedi tulajdonságokkal bír, viszonylag érintetlen állapota, városközponti elhelyezkedése miatt.

Páratlan értékei ellenére a vidék elhanyagolt, **jelenleg nem hasznosított.**

A helyi védetté nyilvánítást indokolta, hogy a terület számos növény-és állatfajnak természetes élőhelye. A jelenlegi állapotokat ismerve a terület **az itt lakók és a városvezetés fejlesztési, értékmentési törekvéseinek központi témaköre.**

A táji adottságok kiteljesedése, az önkormányzati fejlesztési tervek, a helyi és térségi lokálpatrióta érzelmek harmóniáját biztosítja az a cél kitűzése, amely a **Tó élőhely rehabilitációját, annak természetvédelmi és rekreációs funkciójának megvalósítását fogalmazza meg:**

A. Természetvédelmi célok:

- Élőhely megőrzés, élőhely rekonstrukció, élőhely rehabilitáció megvalósítása,
- Biológiai sokféleség megőrzése,
/Őshonos halállomány betelepítése, a területre jellemző madárvilág fészkelési lehetőségeinek megteremtése/,
- Parti zóna / rezsü / kialakítása a vízparti és hínárvegetáció megtelepülése céljából,
- A tó közelében lévő nedves rét, tóparti nádas, rekettyefüzes rehabilitációja,
- Vízparti növénytársulásoknak a megóvása,
- Madárvédelmi intézkedések,
- tájrendezés, környezetrendezés.

B. Oktatási cél

A tó közvetlen szomszédságában található oktatási-nevelési intézményekbe járó / általános iskola, napköziotthonos óvoda /gyermekek környezetvédelmi nevelésének, oktatásának eszközévé, a tanórán kívüli foglalkoztatás és szabadidő eltöltés / környezetvédelmi szakkör, tanulmányi séták és kirándulások / természetes színterévé válhat. Kiapadhatatlan forrása lehet a fiatalság **környezetvédő, természetszerető és környezettudatos szemléletének** formálására, életmódjának alakítására / **tanösvények** kialakítása ,információs táblák és odúk kihelyezése, bemutató és oktatófilm készítése, kiadvány szerkesztése stb./ A megfelelő kialakítás esetén akár **sportoktatási célokat** is szolgálhat / a tó körüli futásra, bemelegítő edzésekre alkalmas sétányok kialakításával /.

C. Jóléti cél

- Szabadidős- és rekreációs tevékenység
- Természet közeli rendezvény helyszín
- Wellness /egészség/ turizmus célterülete
- Piknikező hely

2002. januárjában elkészült egy rehabilitációs terv, mely tartalmazza a terület élőhely vizsgálatát, élőhely rehabilitációját, valamint az intézkedési feladatokat. 2005-ben a vízjogi engedély is beszerzésre került, mely a tóban lerakódott vastag iszapréteg kitermeléséről (kotrás) és a befogadóponatokon kiépítendő műtárgyak elhelyezéséről szól. Ez az engedély lejárt, meg kellett hosszabbítani. Anyagi fedezet hiánya miatt a tervezett feladatok azonban nem kerültek elvégzésre. Az önkormányzat ismételt engedélyeztetési eljárást kezdeményezett az Iskola-tó rendezés, kotrás, csapadékvíz bevezetés, előtisztítás és vízelvezetés vízi létesítményeinek megépítésére. 2011. májusban az Alsó-Tisza-vidéki Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség a vízjogi létesítési engedélyt megadta.

„A tó és környéke egykor a táj természetes módon fejlődött lefolyástalan területe volt, amely a település fejlődésével magára hagyott zárványkertként maradt meg a városközpontban. A belterületen egyedülálló természeti és rekreációs zöldterületi értéket képvisel, amelyet részben települési mértékkel mérve nagy területe és központi elhelyezkedése tovább növel.

Sajnos a környező beépítések létesítésekor tervszerűen nem számoltak a tómeder fennmaradásával, mivel az építési telkek gyakorlatilag közvetlenül a partélig húzódnak. A tó jelenlegi állapotában nem járható körbe, de ahol meg is közelíthető, az elburjánzott náddal benőtt széles szegélyterület miatt nincs érdemi kapcsolatban a környezetével. A tómederhez kapcsolódó terepfelszín is gyakorlatilag körben mindenhol sérült.

A terület rendezésénél és rehabilitációjánál feltétlenül olyan kompromisszumos megoldást kell találni, amely a természeti- táji értékek megóvása mellett lehetőséget nyújt egy, a feltárt természetet bemutató, rekreációt és pihenést is szolgáló használati mód kialakítására is. Ez utóbbi a tónak és környezetének a településszerkezetben betöltött szerepe (városközpontban való elhelyezkedés, a Mizsei út jobb oldalán lévő sportcentrum közelsége, oktatási intézmények szomszédsága) miatt feltétlenül indokolt.

(Forrás: Lajosmizse Iskola-tó és környezete rehabilitációs terve)

2. Füzes-tó (Horgász-tó) és környéke

Helyrajzi száma és megnevezése: 0269/30 kivett vízállás

Területe: 84 623 m²

Terület tulajdonosa: Lajosmizse Város Önkormányzata

Kezelője: Almavirág Horgászegyesület Lajosmizse, mely 1972-ben alakult.

A Füzes-tó 1990 óta működik. A horgásztó 0-24 óráig horgászható. Fogható halak: ponty, amúr, harcsa, süllő, csuka, balin, busa, kárász, keszeg, afrikai harcsa, compó (védett).

A védetté nyilvánítást indokolta: Az élőhely-, biológiai sokféleség megőrzése, a vízparti növénytársulások és állatvilág megóvása. Kedvelt horgász hely, a szabadidős tevékenység további biztosítása kulturált szép környezetben.

3. Központi park és növényzete

Helyrajzi száma és megnevezése: 22/2 kivett közterület

Területe: 13 093 m²

Terület tulajdonosa: Lajosmizse Város Önkormányzata

Kezelője: Lajosmizse Város Önkormányzata

A védetté nyilvánítás indoka: A település kiemelkedő tere. A városi közösség jelképe. A főtéri közparkot geometrikus elrendezéssel fasorok, sétányok és belső terek teszik hangulatossá. A sétányokat sövény szegélyezi. A tér nyugati oldalát idős platán fasor és nyárfasor szegélyezi. Jellemző fafajok: platán, vadgesztenye, szürkenyár, kőris, juhar, nyír, hárs, erdei fenyő. Bokros részek tujákból és hamisciprusokból állnak. A közpark értékes növényállományán kívül a település lakóinak pihenőhelyül is szolgál, melyet a természetvédelem céljainak szem előtt tartásával, megfelelő fenntartási terv alapján hosszútávra biztosítani kell.

2.5.2 Országos jelentőségű védelem alatt álló terület

2010. januárban az Alsó-Tisza-vidéki Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség hivatalban eljárva megállapította, hogy az Iskola-tó Lajosmizse 708/5 hrsz. alatt kivett mocsárként nyilvántartott ingatlanból

- a Lajosmizse 703 hrsz. alatti ingatlan legkeletibb sarokpontja,

- a 689183/187035 EOV koordinátpont,

- a 689244/187065 EOV koordinátpont, valamint

- a 709 hrsz. alatti ingatlan déli sarokpontja között húzott egyenestől északnyugatra eső 4,27 ha kiterjedésű ingatlanrész

megfelel a szikes tó törvényi kritériumnak, így az a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (Tvt.) 23. § (2) bekezdésében foglaltakra tekintettel **országos jelentőségű védett természeti területnek minősül**.

A fent részletezett határvonaltól délkeletre fekvő parterület nem felel meg a szikes tó kritériumnak.

A Tvt. 23. § (2) bekezdése szerint „E törvény erejénél fogva védelem alatt áll valamennyi láp, barlang, víznyelő, szikes tó, kunhalom, földvár. Az e bekezdés alapján védett természeti területek országos jelentőségűnek minősülnek.”

A Tvt. 23. § (3) bekezdés e) pontja értelmében a törvény erejénél fogva (**ex lege**) szikes tó definíciója: „a szikes tó olyan természetes vagy természetközeli vizes élőhely, amelynek medrét tartósan vagy időszakosan legalább 600 mg/liter nátrium kation dominanciájú oldott ásványi anyag tartalmú felszíni víz borítja, illetve a területén sziki életközösségek találhatók.”

A helyi védetté nyilvánítás célja a 7/2008. (III. 20.) önkormányzati rendelet 1. sz. melléklete alapján többek között az élőhely megőrzése, élőhelyrekonstrukció/rehabilitáció, biológiai sokféleség megőrzése, tájrendezés, oktatási cél, de egyben jóléti cél is. A tervezett beruházás érdekében a védettség szintje nem csökkenthető, nem törölhető. A helyi és országos védelem céljai egybeesnek, így például a tó kotrása nem ellentétes a természetvédelmi érdekekkel, a terület látványtőként, pihenőhelyként ex legeként is használható.

2.5.3 Helyi jelentőségű védett természetvédelmi értékek

1. Köztemető vadgesztenyefa sorai 1686/2 hrsz.
2. 1 darab kocsányos tölgy 0470/8 hrsz.
3. 1 darab vadkörtefa 0331/11 hrsz.
4. 5-ös főút mentén lévő platánfák és vadgesztenyefák 141 darab 2505 hrsz.
5. 1 darab vadkörtefa 0736/20 hrsz.
6. 1 darab vadkörtefa 0426/5 hrsz.
7. Tarnai utcai platánfasor 42 darab platánfa 2063 hrsz.

1. Köztemető vadgesztenyefa sorai (Aesculus hippocastanum)

Helyrajzi száma és megnevezése: 1686/2 kivett temető

Területe: 61 001 m²

Terület tulajdonosa: Lajosmizse Város Önkormányzata

Kezelője: Lajosmizse Város Önkormányzata

A vadgesztenyefákat 1934-ben, a köztemető belső sétányán mindkét oldalt rendezetten sorba ültették. A védetté nyilvánításukat indokolta, hogy a száraz alföldi klímában ezek a különleges fajú, idős fák kiemelt természetvédelmi oltalomra érdemesek.

2. Kocsányos tölgy (Quercus robur) 1 db

Termőhely: Lajosmizse külterület

Az érintett terület helyrajzi száma: 0470/8

Területe: 25 784 m²

Kezelője: Lajosmizse Város Önkormányzata

Termőhelye humuszos homoktalaj. A fa egykori pusztai tölgyesek maradványa. Becsült kora 150-200 év. A tölgy körül galagonyás homoki gyep található. Figyelemre méltó a terület gazdag cserjevegetációja.

A védetté nyilvánítás indoka: a különleges magasságú és törzsvastagságú, idős fa fenntartásának biztosítása.

3. Vadkörtefa (Pyrus Pyraeaster) 1 db

Termőhely: Lajosmizse külterület, Mizsei Vidra tanya mellett

Az érintett terület helyrajzi száma: 0331/11 hrsz.

Területe: 6040 m²

Kezelője: Lajosmizse Város Önkormányzata

Lajosmizse közelében 82F erdőrészben, a volt „Vidra” tanya mellett található. Termőhelye humoszos homoktalaj. Becsült kora 120 év, magassága 12 méter.

A védetté nyilvánítás indoka: A vadkörte több más faj között a mai termesztett körtefajták egyik őse. Az év fája -1998- A vadkörte. A lajosmizsei vadkörtefa védetté nyilvánítását indokolja, hogy a száraz alföldi klímában ez a különleges fajú, idős fa kiemelt természetvédelmi oltalomra érdemes.

4. 5-ös főút mentén lévő platánfák és vadgesztenyefák 141 darab

Termőhely: Dózsa Gy. út

Az érintett terület helyrajzi száma: 2505

Területe: 17 235 m²

Terület tulajdonosa: Lajosmizse Város Önkormányzata

Kezelője: Lajosmizse Város Önkormányzata

A védetté nyilvánítás indoka: Lajosmizse városképét meghatározó platánfák egyedi arculatot adnak a városnak. Eszmei, esztétikai értéke felbecsülhetetlen. A kétoldali fásítás csodálatos hatása az összeboltozódó lombkorona, a zöld alagút. Az 1930-ban ültetett fák kiemelt természetvédelmi oltalomra érdemesek.

5. Vadkörtefa (Pyrus Pyraeaster) 1 db

Termőhely: Lajosmizse külterület, Tóth dűlő Tóth Károly tanyájával szemben

Az érintett terület helyrajzi száma: 0736/20

Területe: 31 302 m²

Kezelője: Lajosmizse Város Önkormányzata

A védetté nyilvánítás indoka: A vadkörte több más faj között a mai termesztett körtefajták egyik őse. Az év fája -1998- A vadkörte. A lajosmizsei vadkörtefa védetté nyilvánítását indokolja, hogy a száraz alföldi klímában ez a különleges fajú, idős fa kiemelt természetvédelmi oltalomra érdemes.

6. Vadkörtefa (Pyrus Pyraeaster) 1 db

Termőhely: Lajosmizse külterület, Terenyi dűlő Rubos János földje mellett

Az érintett terület helyrajzi száma: 0426/5

Területe: 100 528 m²

Kezelője: Lajosmizse Város Önkormányzata

A védetté nyilvánítás indoka: A vadkörte több más faj között a mai termesztett körtefajták egyik őse. Az év fája -1998- A vadkörte. A lajosmizsei vadkörtefa védetté nyilvánítását indokolja, hogy a száraz alföldi klímában ez a különleges fajú, idős fa kiemelt természetvédelmi oltalomra érdemes.

7. Tarnai utcai platánfasor

Termőhely: Lajosmizse, Tarnai utca

Az érintett terület helyrajzi száma és megnevezése: 2063 kivett közterület

Területe: 13 114 m²

Terület tulajdonosa: Lajosmizse Város Önkormányzata

Kezelője: Lajosmizse Város Önkormányzata

A védetté nyilvánítás indoka: Lajosmizse Dózsa Gy. főútján elhelyezkedő platánfák egyedi arculatot adnak a városnak. Ennek példáján a városképet tovább építve, a zöldterületeket bővítve került sor 2005. decemberében a Tarnai utcában 42 darab platánfa telepítésére Rubos János települési képviselő támogatásával.

2.5.4 Műemlék épületek

1. Tanyamúzeum 056/3 hrsz. Alsóbene 625
2. Puszta-templom rom 0331/7. hrsz. Kónya dűlő
3. Mizse 236. tanya 0562/6 hrsz. Népi tanya

2.5.5 Helyi védelem alatt álló épületek

- A volt „Gőzmalom” épülete: Széchenyi u. 2242/4 hrsz.(tömbbelsőben, a volt háziipar területén)
- A Malomépület: Tarnay utca 11., 2040 hrsz.
- a Ricsováry kastély, 0499/28 hrsz.
- Tarnay kúria: Mizse tanya 200., 0386/7 hrsz.
- Temetőkápolna: a Köztemetőben, 1686/2 hrsz.
- Külterületen a Gerébi Kúria: 0232/1 hrsz.
- Polgármesteri Hivatal régi épülete: 1/1 hrsz.
- Római Katolikus templom: Szabadság tér 1., 24 hrsz.
- Református templom: 182/3 hrsz.
- Bartal Kripta: a Köztemetőben, 1686/2 hrsz.

2.5.6 Javaslatok

2.5.6.1 Helyi védelemre javasolt épületek az örökségvédelmi hatástanulmány által

- Sári ház (iskola), 9/1 hrsz.
- Régi iskola, 700 hrsz.
- Volt szülőotthon – Dózsa György út 123., 2295 hrsz.

2.5.6.2 Részleteiben megtartandónak javasolt épületek az örökségvédelmi hatástanulmány által

- Bende vendéglő, 2131 hrsz.
- Pinczés-bolt, 1990/1 hrsz.
- Lustig-bolt, 908/2 hrsz.
- Cseke ház, 2254 hrsz.
- Bencsik-bolt 2174 hrsz.
- Iparoskultúrház, 2170 hrsz.
- Óvoda épülete (jelenleg iskola), 2184 hrsz.
- Alsólajosi iskola, 0139/12 hrsz.
- Alsómizsei iskola (Kulapityei iskola, jelenleg vadászház) 0227/17
- Baracsi úti iskola, 0701/3 hrsz.
- Hármashatári iskola, 091/3 hrsz.
- Mizsei iskola, 0324/3 hrsz.
- Szarkási iskola, 0540/10 hrsz.
- Szobrosi iskola, 0446/2 hrsz.

2.6 Társadalmi helyzet

A társadalmi adottságok ismertetése fontos elem egy településre vonatkozóan. A népességszám alakulása, az oktatási és kulturális helyzet, a sportolási, kikapcsolódási, szórakozási lehetőségek, az egészségügyi ellátás színvonala, a közbiztonság helyzete – az évek során bekövetkezett változások tendenciája – szorosan összefügg az életszínvonallal, a település népességmegtartó erejével és a jövőbeni fejlődési lehetőségekkel. Ezek alapján lehet következtetni arra, hogy a helyi lakosság milyen módon tud bekapcsolódni a közösségi életbe, milyen helyi kötődések és kapcsolati hálók kiépítésére van lehetőség.

2.6.1 Demográfiai viszonyok

A társadalmi környezet feltárásához szükséges adatok a Vizuál Regiszterből származnak.

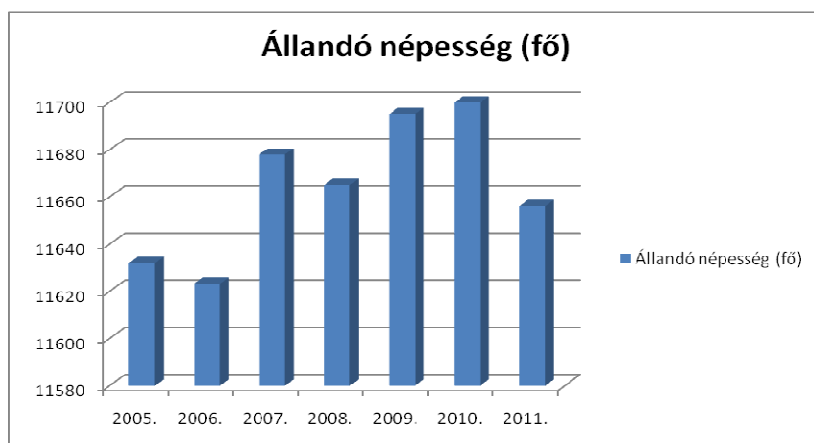
Az első hivatalos népszámlálás óta a település közel négyszeresére növekedett. Az 1870-es évektől a település népessége 1930-ig folyamatosan, egyenletesen növekedett, majd az 1960-as legmagasabb (12 393 fő) értéktől kezdve lakosságszám csökkenés tapasztalható Lajosmizsén.

A program készítése során végzett legfrissebb felmérések szerint Lajosmizse állandó népessége (2013. január 15-i állapot értelmében) 11653 fő. Az elmúlt pár év változásai alapján Lajosmizse népessége stagnáló, számottevő változás nem mutatkozik.

1. táblázat: A lakónépesség alakulása

(Forrás: Vizuál Regiszter Lajosmizse Város Polgármesteri Hivatal Okmányiroda 2012. decemberben lekérdezett adatok alapján)

Év	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.
Állandó népesség (fő)	11632	11 623	11 678	11 665	11 695	11 700	11 656

4. ábra: A lakónépesség változásának tendenciája 2005-2011 között

(Forrás: Vizuál Regiszter Lajosmizse Város Polgármesteri Hivatal Okmányiroda 2012. decemberben lekérdezett adatok alapján)

2. táblázat: Az állandó népesség korosztály és nemek szerinti megoszlása

(Forrás: Vizuál Regiszter Lajosmizse Város Polgármesteri Hivatal Okmányiroda 2012. decemberben lekérdezett adatok alapján)

Év	0-3 éves		4-15 éves		16-25 éves		26-40 éves		41-50 éves		51-70 éves		71-90 éves		91-100 éves	
	Férfi	Nő	Férfi	Nő	Férfi	Nő	Férfi	Nő	Férfi	Nő	Férfi	Nő	Férfi	Nő	Férfi	Nő
2005.	263	223	873	765	795	762	1338	1256	830	820	1235	1367	343	718	8	36
2006.	265	238	852	759	802	729	1345	1278	796	781	1255	1410	351	721	6	35
2007.	260	243	817	739	836	715	1378	1299	798	766	1270	1422	360	734	9	32
2008.	256	228	820	716	832	720	1371	1307	807	743	1296	1427	351	758	4	29
2009.	246	249	831	699	810	728	1384	1308	813	728	1308	1429	367	768	3	24
2010.	257	232	829	702	819	717	1373	1299	806	715	1334	1458	365	765	3	26
2011.	240	221	818	711	806	674	1369	1302	819	716	1352	1458	357	789	5	19

Fenti táblázatból az alábbi információk következtethetők ki:

- Az elmúlt 7 év alatt 2011-ben született a legkevesebb kisgyermek, 2005. évhez képest 6 %-kal visszaesett a 0-3 évesek száma.
- 2010-ben volt a 4-15 éves korosztály lélekszáma a legkevesebb, 2005. évi adatokhoz viszonyítva 36 %-kal csökkent a számuk.
- A 16-25 éves korcsoport száma is 2011-ben a legkevesebb, 2005. évi adathoz képest 5 %-al esett vissza.
- A 26-40 éves korosztály lélekszáma évenként közel hasonló adatokat mutat, 2005. és 2006-hoz képest minden évben meghaladta a 2670 főt, 2005. évhez viszonyítva 2%-os növekedés mutatkozik.
- A 41-50 éves korosztály esetében 7%-kal visszaesett a mutató,
- ugyanakkor ez a különbség realizálódik az 51-70 éves korosztály számában,
- 2005. évhez képest 8 %-al többen élnek meg a 71-90 éves életkort,
- és 46 %-al kevesebb a 91 éve feletti ember Lajosmizsén.
- Érdekességként elmondható, hogy a férfiak aránya 0-50 éves korig kivétel nélkül meghaladja a nők arányát, viszont 51 éves kortól nagyfokú változás áll be, a nők számának aránya jelentős mértékben megnő (akár 11 %-al), és 71-90 éves korosztály esetében a nők több, mint kétszer annyian vannak, mint a férfiak, továbbá többen is élnek meg közülük a szép kort.

Az országos tendenciához hasonlóan Lajosmizsére is jellemző a népesség előregedése, de az országos átlagnál kedvezőbb Lajosmizse korösszetétele, hiszen magasabb a fiatalok aránya és kevesebb a 70 év felettieké.

Lajosmizse lakásállománya 2011. december 31-i állapot szerint 4 922 db. (külterületi tanyás ingatlannal együtt).

(Forrás: www.ksh.hu)

Lajosmizse Város Polgármesteri Hivatal Vizuál Regiszter adatbázisából lekérdezett adatok alapján 2012-ben

- az élve születések száma: 132 fő
- elhalálozott: 172 fő

2.6.2 Oktatás, nevelés

Lajosmizsén csak az alapfokú oktatási intézmények találhatók meg. A város önkormányzata alapellátási kötelezettségei és önként vállalt feladatai ellátása értelmében, megfelelően gondoskodik nevelési-oktatási intézményrendszerének működtetéséről.

A közoktatás új alapokra helyezése és az oktatás színvonalának emelése a társadalom évek óta jelentkező jogos elvárása. Ennek kívánt megfelelni a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Köznev. tv.) azzal, hogy a nemzeti köznevelés biztosításában az elsődleges felelősség az államot terheli. Az új rendszerben a feladatellátás az eddigi állami-önkormányzati feladatmegosztás jelentősen megújuló formáját jelenti, függetlenül az oktatás színvonalát a települések pillanatnyi anyagi helyzetétől.

A Köznev. tv. 74. § (1) bekezdése és 95. § (2) bekezdése alapján **2013. január 1. napjától az állam gondoskodik - az óvodai nevelés, a nemzetiséghez tartozók óvodai nevelése, a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése kivételével - a köznevelési alapfeladatok ellátásáról.** A köznevelési feladatot ellátó egyes önkormányzati fenntartású intézmények állami fenntartásba vételéről szóló CLXXXVIII. törvény (továbbiakban: Törvény) az átadás-átvétel vonatkozásában a részletszabályokat állapítja meg.

A települési önkormányzati társulás állami köznevelési alapfeladatot 2013. január 1-jétől nem láthat el.

Lajosmizse Város Önkormányzatának Képviselő-testülete vállalta a Köznev. tv.-ben foglaltaknak megfelelően, hogy 2013. január 1. napjától gondoskodik az illetékességi területén lévő összes, saját tulajdonában álló, Klebelsberg Intézményfenntartó Központ által fenntartott köznevelési intézmény feladatainak ellátását szolgáló ingó- és ingatlan vagyon működtetéséről. A működtetés keretében a települési önkormányzat - a 76. § (3) bekezdésében foglaltak kivételével - saját forrásai terhére biztosítja a köznevelési feladat ellátásához szükséges tárgyi feltételeket, továbbá az ingó és ingatlan vagyon működtetésével összefüggő személyi feltételeket.

A Köznev tv. 76. § (3) bekezdése alapján a működtető feladata a köznevelési intézmény épülete állagának megóvása, az állagmegóváson túl jelentkező rekonstrukciós, fejlesztési költségek fedezése már nem kötelessége, de ehhez az állam pályázati úton támogatást nyújthat. Az állami intézményfenntartó központ által fenntartott nevelési-oktatási intézményben az állami intézményfenntartó központ költségvetésében az erre a célra tervezett keret erejéig az intézményvezető javaslatára, az állami intézményfenntartó központ jóváhagyásával a működtető által beszerzett, külön jogszabályban meghatározott eszközöket, felszereléseket, továbbá a taneszközöket az állam finanszírozza. A működtető az általa működtetett intézménybe járó tanulók lakóhelye szerinti önkormányzattól a működtetéshez hozzájárulást igényelhet.

Fekete István Általános Iskola, Kollégium és Sportiskola

Lajosmizsén működik Bács-Kiskun megye egyik legnagyobb létszámú általános iskolája, ahol a 2011/2012-es tanévben 829 fő tanuló tanult 75 fő pedagógus irányításával. Az intézményben az általános műveltséget megalapozó oktatás és nevelés mellett enyhén értelmi fogyatékos tanulók képzése is folyik. A mindennapi tevékenység során a legfontosabb feladat a tehetséggondozás és a rászoruló tanulók esetében különböző segítő foglalkozások szervezése.

Az intézmény feladatellátási helye:

a) **Székhelye** Lajosmizse, Szabadság tér 13.

b) Tagintézményei

1. Fekete István Általános Iskola, Kollégium és Sportiskola Kollégiumi Tagintézménye, Lajosmizse, Ceglédi út 1.
2. Fekete István Általános Iskola, Kollégium és Sportiskola Felsőlajosi Tagintézménye, Felsőlajos, Iskola u. 14-16.

c) Telephelyei:

1. Lajosmizse, Dózsa György út 100.
2. Lajosmizse, Mizsei u. 3.
3. Lajosmizse, Mathiász u. 2.
4. Lajosmizse, Dózsa György út 82.
5. Lajosmizse, Ceglédi út 1.

Az iskola alap-és közfeladatait a Köznev. tv. tartalmazza.

Meserét Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde

Lajosmizse Város Önkormányzata DAOP pályázati kiírásban két fordulóban pályázta meg „Első Esély Program Bölcsődei ellátás biztosítása Lajosmizse Városban” elnevezéssel a települési bölcsőde kialakítását. A sikeres pályázat megvalósítási határideje 2011. 05. 03. volt.

Lajosmizse Város Önkormányzatának Képviselő-testülete és Felsőlajos Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (a továbbiakban: Ötv.) 43. §-ában, valamint a helyi önkormányzatok társulásairól és

együttműködéséről szóló 1997. évi CXXXV. törvény 8. §-ában foglalt rendelkezések szerint, az Ötv. 8. §-ának (4) bekezdésében meghatározott kötelező óvodai nevelési és bölcsődei ellátással kapcsolatos feladataik megvalósítására a Meserét Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde közös fenntartásában állapodtak meg, illetve óvodai nevelési, bölcsődei ellátással kapcsolatos feladataik ellátására Intézményfenntartói társulást hoztak létre.

A társult települési önkormányzatok képviselő-testületeinek a célja, hogy az Ötv. 8. § (1) és (4) bekezdésében a helyi önkormányzatok számára kötelezően ellátandó feladatként előírt közoktatási közszolgáltatási alapfeladataikat, a nemzeti köznevelésről szóló 2011. év CXCV. törvény 4.§ 1. pontjában meghatározott óvodai nevelést és a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 42. §-ban meghatározott bölcsődei ellátás biztosítását közösen, kistérségi keretek között a köznevelési intézményrendszer integrálása útján, magasabb színvonalon lássák el, továbbá az önkormányzat terheinek csökkentése a többletnormatívák megszerzésével.

Lajosmizse Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a Meserét Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde Alapító Okiratát Felsőlajos Község Önkormányzata Képviselő-testületének előzetes egyetértésével egységes szerkezetben utolsó alkalommal 2012. december 20-án állapította meg és hagyta jóvá.

Az alapító okirat értelmében:

Fenntartó neve: Lajosmizse és Felsőlajos Közoktatási Intézményfenntartói Társulása

Címe/székhelye: 6050 Lajosmizse, Városház tér 1.

A költségvetési szerv/intézmény neve: Meserét Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde

Székhelye: 6050 Lajosmizse, Attila u. 6.

Intézményegysége: Meserét Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde Bölcsődei Intézményegysége 6050 Lajosmizse, Szent Lajos u. 19.

Tagintézményei:

I. Meserét Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde Felsőlajosi Tagintézménye, 6055 Felsőlajos, Óvoda u. 2.

II. Meserét Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde 6050 Lajosmizse, Szent Lajos u. 19. szám alatti Tagintézménye

III. Meserét Lajosmizsei Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde 6050 Lajosmizse, Rákóczi u. 26. szám alatti Tagintézménye.

A felvehető maximális gyermeklétszám: 390 fő

Ebből:

a.) óvodai férőhely összesen:	366 fő
- 6050 Lajosmizse, Attila u. 6.:	200 fő
- 6050 Lajosmizse, Szent Lajos u. 19.:	66 fő

- 6050 Lajosmizse, Rákóczi u. 26.: 50 fő
 - 6055 Felsőlajos, Óvoda u. 2.: 50 fő
- b.) bölcsődei férőhely összesen
- (6050 Lajosmizse, Szent Lajos u. 19.): 24 fő

A bölcsőde 2011. június 1. napjával kezdte meg működését két csoportszobával. Önálló szakmai programmal rendelkezik. A bölcsődei nevelés a gyermek 20 hetes korától a gyermek három éves koráig tart. Mindkét csoportban két kisgyermeknevelő dolgozik, váltott műszakban fogadják a gyermekeket. A bölcsődei gondozás bensőséges kapcsolat kisgyermeknevelő és a gyermekek között, melynek elsődleges célja a gyermekek testi szükségleteinek kielégítése.

Az óvodai nevelés a gyermek hároméves korában kezdődik, és addig az időpontig tart, ameddig a gyermek a tankötelezettség teljesítését meg nem kezdi.

Az óvodai nevelés alapelveit az Óvodai nevelés országos alapprogramja határozza meg. Az óvodák az Óvodai nevelés országos alapprogramja alapján készítik el helyi pedagógiai programjukat. A „Helyi Nevelési Program” tartalmazza az „Óvodai Integrációs programot”. A program az érintett gyermekek neveléséhez nyújt segítséget. Az Óvoda három éve kapcsolódott „Az esélyegyenlőséget szolgáló integrációs rendszer működését támogató” pályázathoz. A pályázat a fejlesztéshez szükséges eszközöket és programokat támogatja.

A Lajosmizsei Város Roma Nemzetiségi Önkormányzata 2012. áprilisában „Készségfejlesztésért” díjat adományozott az óvodának.

Az óvoda székhely és lajosmizsei tagintézményeiben 53 fő, a bölcsődei intézményegységénél 7 fő, a felsőlajosi tagintézményében 7 fő képesített szakember látja el a feladatokat.

Az óvodai nevelés legfontosabb feladata a kisgyermek test és lelki szükségleteinek kielégítése, melyet az alábbi területeken keresztül valósítják meg:

- egészséges életmód kialakítása, (testápolás, egészségmegőrzés, mozgásigény levezetése)
- érzelmi nevelés és a szocializáció biztosítása érzelmi biztonságot nyújtó közösségi környezetben (a gyermek egyéni érdekeinek, tulajdonságainak, képességeinek, tevékenység-szükségleteinek kibontakoztatása, pozitív énkép, önbizalom, önfegyelem, önállóság, szabálytudat, kommunikáció kialakulásának segítése)
- anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása a gyermek meglévő tapasztalatára, élményeire és ismereteire építve (beszédészlelés, szókinccs gyarapítás, képességfejlesztés, anyanyelvi tábor szervezése, együttműködés logopédussal)
- játék (szabad és irányított, gyakorlójáték, szerepjáték, építő-konstruáló játék, barkácsolás, bábozás, szabályjáték)
- vers, mese (érzelemvilágra ható pozitív hatás, etnikai érzékek fejlődése, szókinccs, anyanyelv fejlesztése, vers-és mesemondó verseny)
- ének-zene, énekes játék (zene és művészetek iránti érdeklődés felkeltése)
- rajzolás, mintázás, kézimunka (vizuális észlelés, emlékezés, képzelet, gondolkodás fontosabbá, könnyebbé tétele, kreativitás fejlesztése, alkotótábor, origami tábor)

- mozgás (spontán és szervezett foglalkoztatás keretében, mozgás megszerettetése, helyes testtartás-, fizikai erőnlét-, egyensúly-, ritmusérzék fejlesztése, Apróka-ugróka, Ovi-foci, Néptánc, Úszótábor)
- gyógytestnevelés (heti rendszerességgel szakirányú óvodapedagógussal)
- külső világ tevékeny megismerése (tapasztalatszerzés a természetről, társadalomról, OVI-ZSARU program, biztonságos tájékozódás).

A gyermekek tudatos környezetvédő, természetszerető magatartásra nevelésben részesülnek. Az élő- és élettelen környezeti tényezők leglényegesebb sajátosságainak megtapasztalása, magatartásformák fejlesztése, amelyek szükségesek a környezethez való harmonikus kapcsolat kialakításában.

- Gyermeki tapasztalatra, élményre támaszkodva történik az ismeretanyag bővítése.
- Az óvodapedagógusok építenek a gyermek spontán érdeklődésére, kíváncsiságára.

Környezetvédelemmel kapcsolatos eredmények:

- Jeles napok megünneplése,
- Városi környezetvédelmi napon aktív részvétel,
- 2007-óta szárazelem-gyűjtők kerültek kihelyezésre székhely és telephelyekre,
- a székhely óvoda gazdasági bejárata mellett papír-üveg-műanyag hulladékgyűjtő sziget van elhelyezve,
- Zöld óvoda pályázat elkészítése, megfelelés az előírt feltételeknek.
- **2012.09. hónapban a székhely intézmény elnyerte a „Zöld óvoda” címet.**

Ünnepek és jeles napok felsorolása

- Állatok világnapja (október 4.)	- Anyák napja
- Advent	- Városi Környezetvédelmi nap (május 30.)
- Mikulás	- Környezetvédelmi világnap (június 5.)
- Karácsony	- Gyermeknap
- Farsang	- Évzáró
- Március 15. Nemzeti Ünnepe	- Szülői szervezetalapítványi rendezvények
- Víz világnapja (március 22.)	- Nyugdíjas búcsúztató
- Föld napja (április 22.)	- Jubileumi ünnepek
- Húsvét	- Nagycsoportos óvodások búcsúztatása
- Madarak és fák napja (május 10.)	

Családi napközi szolgáltatás

A családi napközi szolgáltatás a gyermekek napközbeni gondozását-nevelését végzi, ez a gyermekvédelmi törvény szerint a helyi önkormányzat kötelező feladata. Az óvoda is ilyen jellegű feladatot lát el. A településen jellemzően nonprofit szervezetek látják el ezen feladatot. Lajosmizsén 4 családi napközi üzemel (Ági Néni Családi Napközije - fenntartó a Család a Családokért Lajosmizse Alapítvány, Lurkó Családi Napközi – fenntartó a Szivárvány Alapítvány, Mosolysziget-Tudásvár Családi Napközi (fenntartó a Főnix Dance Sport Gyermekek és Ifjúsági Központ Egyesület), Hét Törpe Családi Napközi (fenntartó a Lajosmizsei Babaház Alapítvány).

2.6.3 Művelődés, kultúra

A közművelődési szervezetek rendezvényeinek kulturális sokszínűsége a hagyományápolásra és új értékek teremtésére épül. A programok szervezésével, valamint közösségek létrehozásával céljuk a helyi társadalom kapcsolatrendszerének építése, civil szervezetek és egyéni kezdeményezések fogadása, támogatása és az együttműködés révén az információ áramlásának biztosítása.

A művelődési és kulturális élet szervezője Lajosmizse Város Művelődési Háza és Könyvtára. Ez az integrált intézmény 1999-ben került átadásra, mely közművelődési feladatokat és nyilvános könyvtári szolgáltatásokat lát el. Célja, hogy a fenntartó önkormányzattal összhangban, olyan korszerű könyvtárat és információs központot működtessen, amely szolgáltatásaival magas szinten lássa el a város lakóit, és az oktatásban résztvevő tanulókat. Feladata, hogy használói számára biztosítsa a magyar és az egyetemes kultúra kincseit, a hazai és nemzetközi információhoz és tudáshoz való szabad hozzáférést.

E cél megvalósítása érdekében a városi könyvtár támogatja:

- az írni-olvasni tudás fejlesztését,
- az egész életen át való önképzést,
- az oktatás különböző szinterein folyó tanulást,
- a közéletben való részvételhez szükséges állampolgári tudnivalók és jogi szabályozás megismerését,
- a gazdaság, kultúra, a tudomány és művészet kérdéseiben való eligazodáshoz szükséges információk és tudásanyag megszerzését, a szabadidő hasznos eltöltését.

3. táblázat: Könyvtár statisztikai adatai

Vizsgált időszak: 2011.

(Forrás: Lajosmizse Város Művelődési Háza és Könyvtára átfogó beszámolója a 2011. évben végzett tevékenységéről)

Könyvtár nyitva tartása (nap)	236
Regisztrált használó (fő)	4391
Aktív használó (fő)	2248
Kölcsönzött dokumentumok (db)	21038
Közvetlenül (helyben) használt dokumentumok (db)	27629
Folyóiratok (fajta)	95
Rendelkezésre álló számítógépek száma (db)	14
Könyvtár által szervezett kiállítások száma (db)	4
Egyéb rendezvények száma (db)	156
Kiállításon résztvevők száma (fő)	269
Egyéb rendezvényeken résztvevők száma (fő)	4160

A Művelődési Ház és Könyvtár a kulturált szabadidő eltöltését az alábbi területeken biztosítja:

- olvasás
- információhoz való hozzáférés
- vizuális kultúra- képzőművészet, tárgykultúra
- helytörténeti hagyományok
- környezeti kultúra
- amatőr előadó művészet
- amatőr alkotó művészet

- professzionális előadó művészeti ágak (zene, tánc, színház)
- ünnepi rendezvények
- alkalmi, időszakos rendezvények.

A helyismereti munka fontos területe a könyvtári szolgáltatásoknak. 2010-től elkezdődött a gyűjtemény tervszerű építése. „**Kutakodó múltbúvár**” – **Lajosmizse Digitális Történelme** címmel újtára indított digitalizálási projekt szépen fejlődik. Az Országos Széchényi Könyvtár segítségével digitális formában bekerültek a gyűjteménybe az ott található, nekik meglévő lajosmizsei sajtótermékek, és egyéb dokumentumok, melyekben Lajosmizse szerepel.

A rendezvények megszervezésénél elsődleges szempont, hogy az szorosan kapcsolódjon a könyvtár profiljához, arra törekedve, hogy a közösségkapcsolatok ez alapján is erősödnek.

A Lajosmizsei Művelődési Ház és Könyvtár

- igyekszik változatos és igényes képzőművészeti, irodalmi és ismeretterjesztő rendezvényeket kínálni,
- egyik legfontosabb feladata a gyerekek könyv és könyvtárhasználatra nevelése,
- „A kulturális nevelés új típusú együttműködési formái Lajosmizsén és mikro-térségében 2010-2011” című pályázat keretében hagyományos foglalkozásokat valósított meg,
- évről évre megrendezi a két egyhetes „Fürkész tábor”
- Olvasó Derbi, Kultúra Napja, Internet Fiesta, Népmese Napja, őszi olvasásnépszerűsítő hét, Könyves Vasárnap visszatérő rendezvényeket tart,
- tevékeny résztvevője a családi, gyermekmajálisnak és az immáron XIX. alkalommal megrendezett Lajosmizsei Napoknak,
- a lakosság számítógépes ismeretinek bővítésére 10-20 órás tanfolyamokat tart, 2009. áprilisától az internet-hozzáférés első 30 percének használatát ingyenesen biztosítja az esélyegyenlőség növelése érdekében,
- kiemelkedő kapcsolatokat ápol és tart fenn a Katona József Megyei Könyvtárral, az Informatikai és Könyvtári Szövetséggel, a Magyar Könyvtárosok Egyesületével, a Kulturális Központok Országos Szövetségével, valamint a Magyar Népművelők Egyesületével,
- közreműködik a Kecskemét és térsége kulturális programajánló című rendezvénynaplótár elkészítésében,
- kiadásában jelenik meg Lajosmizse Város Önkormányzatának közérdekű információs lapja a **HÍRLAP** (Hírek Lajosmizse Portáján) 4200 példányban.
- kiállítások (festmény, gobelin, kerámia, gyerekek munkái, jászol) részére lehetőséget biztosít.

Állandó klubfoglalkozások:

Díszítőművész kör

Fazekas szakkör szombat

Gyermek hastánc tanfolyam

Hastánc tanfolyam

Nyugdíjas pedagógus olvasókör

Vadrózsák néptánc

Őszikék nyugdíjasklub

Őszirózsa népdalkör

Patchwork klub

Sakk-szakkör

Tózzománc szakkör

Városi kamarakórus

3.6.2 Sport, kikapcsolódás

A testnevelés és a sport részterületei – az óvodai testneveléstől a versenysportig – egymással összefüggő és kölcsönhatásban álló egészet képeznek. Bármelyik részterület fejlesztése, vagy elhanyagolása jelentősen kihat a testkultúra egészére. A testnevelés és a sport jelentős szerepet tölt be az ifjúság erkölcsi-fizikai nevelésében, a személyiség formálásában. Míg a versenysport és az élsport területén kimagasló eredményeket és nemzetközi sikereket érnek el az ország kiemelkedő sportolói, addig a lakosság döntő többségének rossz az egészségi, edzettségi állapota. A város az egészségmegőrzés érdekében, hosszú távon a sporttevékenységek középpontjába a gyermek és ifjúsági sportot, ezen belül is a teljesítő képes tudást adó, mérhető, ellenőrizhető, a jól szervezett, megfelelően motivált iskolai testnevelést kívánja állítani a sportolási feltételek fokozatos javításával és megteremtésével. A sportolási lehetőségeket a városban élő, sportolni vágyó lakosok számára is biztosítani kell.

(Forrás: Lajosmizse Város Önkormányzatának Sportkoncepciója 2005.)

A sport fontosságát célozva a 2012/2013-as tanévtől a Fekete István Általános Iskola, Kollégium és Sportiskola 1. és 5. évfolyamon, felmenő rendszerben egy-egy testnevelési osztályt indított kézilabda és birkózás sportágakban.

Az önkormányzat tulajdonát képező 950 m² hasznos területű, Fekete István Általános Iskola, Kollégium és Sportiskola Sportcsarnoka iskolai és sportköri célokra szolgál, aminek az éves kihasználtsága 100 %. A sportépítményt használók/szolgáltatást igénybe vevők száma 650 fő/nap. Az iskolához tartozik 3 darab szabadtéri kézilabda pálya is, pályánként 800 m²-nyi területtel.

A Mizsei utcában lévő Lajosmizse Városi Labdarúgó Sportcentrumban egy kiszolgáló épület és két szabadtéri labdarúgó pálya található. A kiszolgáló épület hasznos területe 150 m², az egyik pálya 4050 m², a másik labdarúgó pálya 7150 m². 1999. októberében megalakult a Lajosmizsei Városi Labdarúgó Club, a klub csapatai szép eredményeket érnek el a különböző versenyeken, tornákon. Jelenleg hét csoportban, óvodástól a felnőtt korig (U7,U9,U11,U13,U16,U19, Felnőtt) edzenek és versenyeznek rendszeresen a Lajosmizsei VLC labdarúgói, részt vesznek a Bács-Kiskun megyei Labdarúgó Szövetség (BKMLSZ) és a Magyar Labdarúgó Szövetség (MLSZ) OTP-MOL Bozsik Program versenyrendszerében.

Lajosmizse Város a költségvetésében meghatározott keretösszegben támogatja azokat a tevékenységeket, melyek segítik a versenysport, a mindennapos testedzés, a szabadidősport megvalósítását, a fogyatékkal élők sportolási tevékenységét, továbbá a város sporthagyományait is figyelembe vevő, eredményesen működő szakosztályokat, utánpótlást nevelő műhelyeket.

Lajosmizsének nincs uszodája. Az Iskola-tó partján 1965-ben készült egy 801 méter talpmélységű kút, melynek vízhozama 31 m-en 230 l/perc, 74 m-en 585 l/perc. A víz mélységi hőmérséklete 700 m-en 47 C°, a kifolyó víz hőfoka 36 C°. A korábbi városfejlesztési programok között szerepelt a fürdő létrehozása. A 70-es években felmérték a 36 C°-os kifolyó melegvíz hasznosításának lehetőségeit és a következő következtetésekre jutottak:

- a 74 m-en 585 l/perc vízhozam egy normál 15 m x 33 m-es medencét kb. 24 óra alatt tölt meg. Ha vízforgató és tisztító berendezés nincs beépítve, akkor a vizet naponta le kell engedni, ami azt eredményezi, hogy egy héten csak 2-3 napot lehetne a medencét fürdésre

használni. A hét többi napja elmegy a feltöltéssel és a leengedés utáni tisztítással-fertőtlenítéssel. Másik lehetőség a korszerű vízforgató és víztisztító, melynek becsült költsége 70-80 millió Ft.

- a kifolyó 36 C°-os melegvíz medencébe engedve kb. 10-11 C°-ot veszít eredeti hőmérsékletéből, így még úszásra alkalmas 25-26 C°-os un. hideg vizes medenceként használható,
- 15 m x 33 m-es fedett medence (Tanuszoda) építése és kiszolgáló létesítményekkel (szociális rész, öltözők, személyzeti rész, térburkolatok, közműbekötések, kerítés, autóparkoló) gépészeti berendezésekkel kb. 200-250 millió Ft.
- szükség lenne egy részletes vizsgálatokra alapuló tanulmánytervre, melynek költsége kb. 1 millió Ft.

A kutat 1971-ben kompresszorozták utoljára, amikor a vízhozamot és a hőmérsékletet mérték.

(Forrás: Lajosmizsei melegvizes kutak felhasználásának lehetőségei 1971-ben vizsgált adatok alapján)

Lajosmizsén többféle sporttevékenység létezik, ebből a labdarúgás, a férfi kézilabda klub és az iskolai diák sportegyesület bír nagy hagyományokkal, emellett jelentős az asztalitenisz is. Világszínvonalú sportolóink Polyák Imre olimpiai bajnok birkózó, Józsa Vendel fogathajtó, Törő Szabolcs válogatott kézilabdás.

Lajosmizsei Sportszervezetek:

Mizsei Kézilabda Klub

Lajosmizsei Női Kézilabda Klub

Lajosmizsei Sakk Kör

N-18 Postagalamb Sportegyesület

Lajosmizsei Asztalitenisz Klub

Lajosmizsei Városi Labdarúgó Klub

Lajosmizsei Kispályás Labdarúgó Egyesület

Almavirág Sporthorgász Egyesület

Iskolai Sport Egyesület

Kispályás Teremlabdarúgás

Lajosmizsei Városi Labdarúgó Club

Lovasbarátok Köre

Lajosmizsei Utánpótlásnevelő KC

Főnix Dance Sport Gyermek és Ifjúsági Központ Egyesület

Jász-Kun Hagyományörző Íjász Egyesület Lajosmizse

3.6.3 Egészségügy

Az egészségügyi alapellátás megoldott és ezen kívül az önkormányzat számos önként vállalt járóbeteget szakellátást biztosít a településen. Az egészségügyi és szociális feladatokat a Központi orvosi rendelőből és az Egyesített Szociális Intézményből a 2001. januárban megalakult Egészségügyi, Gyermekjóléti és Szociális Intézmény látja el. Lajosmizsén 6 háziorvos, 2 gyermek háziorvos, 3 fogorvos és 5 védőnő vesz részt az alapellátásban. A településen két gyógyszerertár található. A városban nincs mentőállomás. A kórházi ellátás elsősorban Kecskeméten történik. A városban állandó orvosi ügyelet működik. 2011. évben a

Lajosmizsei ügyelet működési engedélye alapján 17 fő orvos láthatja el az ügyeletet. 2011-ben az ügyeletre beszerzésre került egy HeartScreen típusú EKG és egy Lifepak 1000 bifázisú félautomata defibrillátor, melyek biztosítják a biztonságos betegellátást.

Lajosmizse Város Önkormányzata Egészségügyi, Gyermekjóléti és Szociális Intézményének (EGYSZI) tevékenysége három nagy területre tagolható: **egészségügyre, gyermekvédelemre és szociális tevékenységre.**

Egészségügyi ellátások: csecsemő tanácsadás, gyermek háziorvos, háziorvos, védőnői szolgálat, központi orvosi ügyelet, fogászati szájhigiéne (alapellátások), szemészet, nőgyógyászat, reumatológia, bőrgyógyászat, kardiológia, pszichiátria, fizioterápia, gyógytorna (járó-betegellátás), J0 labor/vérvételi hely (diagnosztikai tevékenység). Az alapellátás az Ötv., és az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (Etv.) alapján kötelező feladat. A szakrendelések önként vállalt feladatok.

A „Lajosmizsei Egészségház komplex akadálymentesítése DAOP-4.3.1” 2007-es sikeres pályázatnak köszönhetően 2008. decemberében megtörtént az intézmény földszintjének teljesskörű akadálymentesítése. 2009-ben a DAOP -4.1.1/A pályázaton nyert összegből infrastrukturális fejlesztések, gép-és műszerek beszerzése, valamint új szakrendelések bevezetése valósulhatott meg.

Egészségügyi szolgáltatások feladatmutatói:

4. táblázat: Intézményi egészségügyi szolgáltatások forgalmi adatai

(Forrás: EGYSZI átfogó beszámolója a 2011. évről)

Egészségügyi szolgáltatás	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.
Védőnői ellátás	4938	4478	4847	3767	3251	3414	4062	3360	3373	3493	3663	3187
Fogászati szájhigiéna	7952	7868	9448	7838	10438	1744*	1880*	1987*	1992	2450	3237	2454
Ügyelet	7718	7339	7732	6380	6497	6640	7313	4476	5014	5862	5574	5816
Szemészet	2449	2355	2677	2541	2166	2171	2112	2787	2801	2878	3430	3599
Nőgyógyászat	3168	3036	3185	2450	2515	2674	2478	2475	2419	2469	2363	2494
Reumatológia	270	479	553	698	505	571	606	1090	1337	1467	1380	1302
Fizioterápia, gyógytorna	6400	10143	13211	13031	12068	6980	10172	7836	6538	8195	7696	7215
Labor	4131	4100	7111	7754	7372	8597	9698	8416	9534	10114	10808	11273
Bőrgyógyászat**										164	1228	1181
Kardiológia**										70	557	545
Pszichiátria**										102	611	652
Összesen	37026	39798	48764	44459	44812	32791	38320	32427	33008	37264	40547	39718

*Csak a szájhigiéna

**2009. november 1-től működő szolgáltatás

5. táblázat: Védőnői szolgálat 2011. évi adatai

(Forrás: EGYSZI átfogó beszámolója a 2011. évről)

TERÜLETI VÉDŐNŐ	
Várandós tanácsadáson megjelentek (fő)	730
Először megjelent várandósok (fő)	126
Élve születések száma (fő)	108
Csecsemő tanácsadáson megjelentek (fő)	1288
12-36 hónaposak tanácsadásán megjelentek (fő)	700

3-6 évesek tanácsadásán megjelentek (fő)	765
családlátogatások száma (alkalom)	3966
Gondozott családok száma (családok)	691
ISKOLAVÉDŐNŐ	
Alapszűrések 2.-4.-6.-8. évfolyamon (fő)	432
Köztelező Védőoltások (fő)	406
Fejtetvesség szűrés (fő)	2664
Egészségnevelés (óra)	647

6. táblázat: Egészségházban lévő további szolgáltatások betegforgalmi adatai
(Forrás: EGYYSZI átfogó beszámolója a 2011. évről)

Rendelés 2011. évi adatai	Betegforgalom (fő)	Fogászati rtg. (db)
Fogorvos	3422	448
Fogorvos	3043	Kecskemétre utalva
Fogorvos	2182	302
Háziorvos	13708	-
Háziorvos (2011. október 01-től)	2784	-
Házi gyermekorvos	3861	-
Házi gyermekorvos (2011. október 01-től)	1438	-
Ortopédia	750	-
Gyermekorvos által tartott csecsemő tanácsadás	690	-
Gyermekorvos által tartott csecsemő tanácsadás	573	-
Diabetológia	768	-
Terhes tanácsadás szakorvossal	171	-
Urulógia	130	-
Reflexológus	252	-
RÉV (Szenvedélybetegeket Segítő Szolgálat)	40	-
Gyógy-masszázs, tangentor, iszappakolás	398	-
Szakmai napok, szűrések	423	-
Prima protetika (gyógyászati segédeszköz kereskedelem)	3150	-
Mindösszesen	37783	750

Napi szinten átlagosan 356 fő (kísérővel együtt ~ 400 fő) érkezik az Egészségházba. Az épület működése, megfelelő fogadó környezet biztosítása, a közművek folyamatos és biztonságos működtetése felelősségteljes feladat. Ezen túl a lakosság számára megfelelő komfortérzetet is ad, hogy egy helyen sokrétű és sokféle szolgáltatást igénybe vehet.

Fenti szolgáltatásokon kívül

- házi szakápolás (Az ellátás az Ölelő Kéz Ápolási és Hospice Alapítvány közreműködésével valósul meg. Az otthoni szakápolás során szakápolók tanácsadást, injekció beadást, sebellátást, gyógytorna otthoni elvégzését tudják biztosítani.)
- J0 Labor (A labor a gyógyítás diagnosztikai hátterét biztosítja helyben, ezért a laborra nagy szükség van. A lakosság nagyra értékeli az önkormányzat erőfeszítését a labor fenntartásában, hiszen nem kell a betegeknek Kecskemétre utazni. A labor szakmai felügyeletét a Kecskeméti Megyei Kórház Laboratóriumának vezető főorvosa látja el. A kórházzal 2014-ig a vizsgálatok térítésmentes elvégzésére van szerződés. Vérvétel minden nap 7-től 9:30-ig tart, melyre Táborfalváról és Ladánybenéről is érkeznek betegek.

Statisztikai adatok: 2009. évi beteglétszám: 10114 fő, 2010-ben a beteglétszám 10808 fő, míg 2011-ben a beteglétszám már 11273 fő volt. Ez 4,3 %-os betegforgalom növekedést jelent.

Gyermekjóléti Szolgálat a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény szerint kötelező feladat.

Az EGYFSZ-n belül 2009-ben szervezeti átalakítás történt, amely a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. tv. rendelkezései szerinti: az Alapszolgáltatási Központ integrálja a szociális alapszolgáltatásokat és a gyermekjóléti szolgáltatást. A Gyermekjóléti Szolgálat az Alapszolgáltatási Központon belül önálló szakmai egységként működik és ellátja a gyermekjóléti szolgáltatást. A Gyermekjóléti Szolgálat az Egészségházban 2008. november 1-től működik, élén önálló vezető áll.

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja:

- a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését,
- a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését,
- a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését,
- a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

Összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi- és nevelési-oktatási intézményekkel, illetve szolgálatokkal szervezési (szervező tevékenység), szolgáltatási (ellátások közvetítése) és gondozási (ellátások teljesítése) feladatokat végez.

Az ellátottak köre Lajosmizse város közigazgatási területén élő 0-18 éves gyermekek. A gyermekjóléti szolgáltatás hatékony megvalósulása érdekében a tevékenység nem csak a gyermekekre terjed ki, hanem azok környezetére, családtagjaira is. A szolgálat családgondozói személyes segítő kapcsolat keretében, a családot komplex egységként kezelve, a szociális munka módszereinek és eszközeinek összetett módon való felhasználásával védik a kiskorúak jogait, érdekeit.

A gyermekjóléti szolgáltatás működésének tapasztalatai (2011. adatok alapján)

A gondozásban lévő gyerekek száma összesen: 193 fő

- alapellátásban: 107 fő
- védelembe vett: 48 fő
- átmeneti nevelt: 30 fő
- ideiglenes hatállyal elhelyezett: 8 fő
- utógondozás: 0 fő

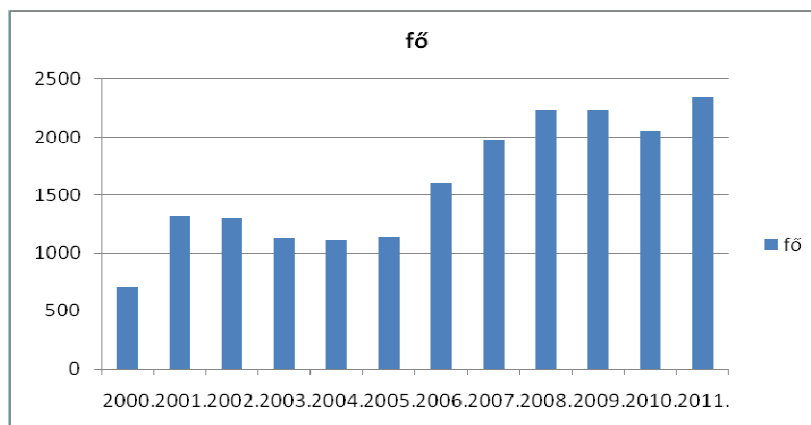
A gyermekek veszélyeztetettségének főbb okai

- anyagi problémák (alacsony jövedelem, munkanélküliség, nehéz megélhetési körülmények),
- lakáskörülmények (minimális komfortfokozat, lakhatás minimális feltételeinek hiánya, gettósodott városrészek),
- nem megfelelő életvitel (szülői elhanyagolás, szenvedélybetegségek),
- családi problémák (szülők közötti kapcsolat megromlása, válás, családtagok közötti nem megfelelő kommunikáció),
- fejlődési rendellenességek,
- tanulási, mentális, viselkedési zavarok, agresszív magatartásformák.

7. táblázat: Gyermekjóléti Szolgálat Ügyfélforgalma 2011-ben

(Forrás: Lajosmizse Város Önkormányzata 2011. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatai ellátásának átfogó értékelése)

Év	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.
(fő)	708	1312	1300	1130	1105	1135	1605	1978	2225	2227	2052	2336

5. ábra: Szolgálat ügyfélforgalmi adatok 2011.

(Forrás: Lajosmizse Város Önkormányzata 2011. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatai ellátásának átfogó értékelése)

A településen állategészségügyi ellátás is működik ügyelettel, melyek magán állatorvosi praxisok 2 fő állatorvossal.

2.6.6 Szociális ellátás

A szociális szolgáltatások lehetséges alanyai általában a kedvezőtlen életkörülmények között élők közül kerülnek ki, közülük is elsősorban az idősek, a betegek, a fogyatékkal élők.

A településen a Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat által fenntartott Nefelejcs Ház Idősek Otthona működik 160 férőhellyel. Az Idősek Klubja segíti az otthonukban élő idős embereket. A tanyákon élő és főként egyedülálló időseknek kedvezett a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás kiépítése. Kistérségi szinten több száz készülék került elhelyezésre, a jelzőrendszeres központ pedig Kecskeméten működik.

Szociális alapszolgáltatások feladatmutatói:

8. táblázat: Gondozási Központ főbb feladatmutatói
(Forrás: EGYSZI átfogó beszámolója a 2011. évről)

Szociális alapszolgáltatás	2000. év	2001. év	2002. év	2003. év	2004. év	2005. év	2006. év	2007. év	2008. év	2009. év	2010. év	2011. év
Idősek Klubja fő/nap	21	22	17	22	28	27	26	27	17	21	26	20
Étkeztetés fő/nap	79	81	63	51	53	45	43	44	43	51	58	73
Házi segítségnyújtás fő/hó	25	24	26	20	24	22	19	21	20	24	26	25
Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás fő	-	-	-	-	-	40	40	40	41	44 teljesít ett 34 finanszírozott	41 teljesít ett 0 finanszírozott	32 teljesít ett 0 finanszírozott

Családsegítés: A *Családsegítő Szolgálat* a szociális vagy mentálhigiénés problémák, krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyeknek, családoknak nyújt szolgáltatást az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából. A gazdasági világválság hatása érezhető a családsegítés terén. A megnövekedett terhek súlya alatt többen, és egyre gyakrabban keresik fel a szolgálatot. A szociális problémákkal küzdők jelentős számmal, az alacsony végzettséggel és szakképesítéssel nem rendelkezők körül kerülnek ki. Ők voltak azok, akik a rendszerváltozás után elsőként veszítették el a munkahelyüket, s kerültek ki a munkaerőpiacról.

9. táblázat: Családsegítő Szolgálat 2000-2011. évi kliensforgalmi adatai
(Forrás: EGYSZI átfogó beszámolója a 2011. évről)

Év	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.
Fő	713	967	696	1347	1278	1570	2105	2327	2875	3249	3512	4552

Legjellemzőbb problémák:

- Munkanélküliség, tartós munkanélküliség, a munkalehetőségek, valamint az alkalmi munkák hiánya, az e miatti súlyos anyagi gondok, amelyeknek egyenes következménye az éhezés, tüzelő hiánya, a különböző szolgáltatók felé fennálló tartozások kiemelkedően magas gyakorisága és mértéke, a pénzintézeti kölcsönök vissza nem fizetése következtében fenyegető végrehajtási eljárás és kilakoltatás.
- Eladósodás, teljes ellehetetlenülés.
- Alacsony iskolai végzettség, szakképzettség hiánya.
- Megváltozott munkaképesség, rokkantság ténye és ezzel összefüggésben a rehabilitációs munkahelyek hiánya.
- Az alacsony jövedelem.
- Az időseknél a jobb életfeltételek elérése érdekében az intézményi elhelyezés kérése és ezzel párhuzamosan a férőhelyek számának változatlansága.
- Kilátástalannak vélt helyzetből alkoholizmusba, szenvedélybetegségbe menekülés.
- Családi konfliktusok, családon belüli erőszak.
- A nyomasztó gondok következtében kialakuló egészségügyi problémák, betegségek.
- Életviteli, lelki, mentális problémák.

2.6.7 Közbiztonság

Lajosmizse közbiztonságáért a Kecskeméti Rendőrkapitányság Lajosmizsei Rendőrőrsre felel. Az őrs illetékességi területe Lajosmizsén kívül még további öt településre terjed ki, amelynek nagysága megközelítőleg 42000 hektár, a lakosság száma kb. 23500 fő. A települések kiterjedt tanyavilággal rendelkeznek, ahol 3000 tanyaépület található, melynek csak a 40%-a lakott. A rendőrőrs 27 rendszeresített státusszal rendelkezik. A város közlekedési és közbiztonsági helyzetének alakulását jelentős mértékben meghatározza annak földrajzi fekvése, úthálózata, a környező települések adottságai, a lakosság összetétele, valamint a munkavállalás lehetősége, amelyek sok esetben kedvezőtlenül hatnak az itt élő lakosok szubjektív biztonságérzetére.

A város illetékességi területén a – Robotzsaru Neo rendszer adatai alapján – 2010. évben 496, míg a 2011. évben 495 ismertté vált bűncselekmény történt. A lakosság biztonságérzetét negatív irányba befolyásoló tényezőkre, - úgymint a nagy létszámú külföldi vendégmunkások jelenléte, a fiatalok deviáns és antiszociális viselkedése, a város közlekedési morálja – egyedül nem tud hatni a helyi szerv, ehhez szükséges a társszervek, más hatóságok, valamint az itt élők figyelme és segítsége. A rendőrséggel szorosan együttműködik a helyi polgárőrség.

(Forrás: Lajosmizse város közrend-és közbiztonsági helyzetéről szóló 2011. évi beszámoló)

10. táblázat: A Lajosmizse Rendőrőrs közrendvédelmi mutatói az őrs illetékességi területén

(Forrás: Lajosmizse város közrend-és közbiztonsági helyzetéről szóló 2011. évi beszámoló)

	2008. év	2009. év	2010. év	2011. év
Igazoltatott személyek száma (fő)	6910	5874	9564	4836
Elfogások száma	118	112	85	82
Előállítások száma	248	252	224	293
Elrendelt elővezetések száma	123	122	87	89
- ebből végrehajtott	27	40	33	33
Szabálysértési feljelentések száma:	551	551	531	364
- kiemelt közlekedési	164	195	168	87
-ittas vezetés	183	161	126	78+37 kkt.
Helyszíni bírság fő/Ft.	781/4 309 000	741/ 4 533 500	1025/ 6 117 000	1030/ 6 588 500
Közigazgatási eljárás	-	-	-	97

11. táblázat: Bűncselekmények száma 2010-ben Lajosmizse településen

(Forrás: Lajosmizse város közrend-és közbiztonsági helyzetéről szóló 2011. évi beszámoló)

Bűncselekmény megnevezése	
A személy elleni bűncselekmények összesen	53
A közlekedési bűncselekmények összesen	21
A házasság, a család és a nemi erkölcs elleni bűncselekmények összesen	12
Az államigazgatás, a közélet tisztasága elleni bűncselekmények száma	1
A közrend elleni bűncselekmények összesen	63
A gazdasági bűncselekmények összesen	8
Személyek javai elleni bűncselekmények összesen	338
Mindösszesen	496

2.6.8 Civil szféra

Lajosmizsei civil szervezetek:

Ószikék Nyugdíjas Klub
Lajosmizsei Nőegylet
Lajosmizsei Helytörténeti és Kulturális Egyesület
Családi Közbiztonsági Szervezet
Gyermekmosolyért Alapítvány
Gyermekekért Plusz Alapítvány
„Legyetek jók, ha tudtok” Alapítvány
Tündéerkert Alapítvány
Mozgáskorlátozottak Egyesülete
Életfa Hagyományőrző Egyesület
Lajosmizséért Közalapítvány
Lajosmizse Polgárőr Egyesület
Micimackó Kuckója Oktatási Alapítvány
Lajosmizsei Kultúrapártoló Alapítvány
Lajosmizsei Iparosok és Kereskedők Egyesülete
Lajosmizsei Kereskedők- és Vendéglátósok Egyesülete
Pedagógus Nyugdíjas Olvasókör

Lajosmizse Város Önkormányzata jó kapcsolatokat ápol a helyi civil szervezetekkel, elismeri tevékenységüket és számos esetben anyagi támogatást nyújt nekik.

Lajosmizse Város Önkormányzata a Szerbia, Észak-Bácskai körzeti Palics településsel és a Románia, Bihar megyei Magyarremete (Remetea) községgel testvérvárosi kapcsolatokat ápol, testvérvárosi együttműködési megállapodást kötött Paliccsal 2007-ben, Magyarremetével 2008-ban. Az együttműködés elsődleges célja a tapasztalatcsere - gazdasági élet területén, a kultúra, oktatás, sport, turisztika és környezetvédelem területén. A felek elősegítik a két város lakosai közötti baráti kapcsolatokat felvételét, a cserekapcsolatokat és az együttműködést városaik polgárai, egyesületei, civil szervezetei között a kultúra, sport, vallás, oktatás, gazdaság és különösen az idegenforgalom területén.

2.7 Gazdasági helyzet

A Lajosmizsén működő vállalkozások szerves részét képezik a város életének, fejlődésének, mivel itt teremtenek munkahelyeket, az önkormányzatnak fizetik az iparüzési adót, s nem kis mértékben járulnak hozzá a településen élők fizetőképes keresletének alakulásához. Ezért meghatározóak a település versenyképességnek növelésében.

A térség természeti adottságaiból adódóan Lajosmizsén jellemző gazdálkodási tevékenység a szántóföldi növénytermesztés, a kertgazdálkodás, a szőlő- és gyümölcsstermesztés, jelen van az állattenyésztés. Az ipari tevékenységek körében megtalálhatók nehézipari-, könnyűipari-, élelmiszer- és építőipari cégek. A városban nem található nagy ipari szennyező.

A településen jelentős a kereskedelem, a vendéglátás és a szolgáltatások szerepe, továbbá hagyományokkal rendelkezik a város idegenforgalma.

A város gazdasága élénk, fejlődése dinamikus. A településen 1142 regisztrált gazdasági vállalkozás működik, ennek 64%-a szolgáltató, 20%-a ipari, 16%-a mezőgazdasági tevékenységet végez. A kistérségben Lajosmizse a vállalkozások tekintetében nagy súllyal szerepel, Kecskemét után a legnagyobb vállalkozási sűrűségű település.

A településnek nincsen stratégián alapuló, összefogott, hatékonyan működő marketing programja, ugyanakkor egyes marketing eszközöket alkalmaz a város.

(Forrás: Lajosmizse Város Önkormányzat Gazdasági Programja 2007-2013)

2.7.1 Mezőgazdaság

Lajosmizse évszázadokon keresztül jelentős mezőgazdasági régióknak számított, ezt a jellegét napjainkban sem veszítette el. A település mezőgazdaságilag művelhető területe 14000 ha. A mezőgazdasági területek legnagyobb részén szántóföldi művelést folytatnak, a szárazságot jobban tűrő gabonafélék és takarmány termesztését végzik. A gyengébb talajadottságokkal rendelkező területeken a kertgazdálkodás, szőlő- és gyümölcsstermesztés a meghatározó. A térség száraz klímájára tekintettel egyre több a mesterséges öntözővízzel ellátott gazdaság, amelyek fóliás primőr és intenzív szántóföldi zöldségtermesztésre szakosodtak. A településen nagy hagyománya van az állattenyésztésnek. A településen főleg szarvasmarhát, sertést és baromfit tenyésztnek, de nyúl és juhtenyésztés is folyik. Az állattenyésztés szerepe csökkent az 1980-as évekhez képest, de az ágazat fejlődését mutatja a magánkezdeményezéssel épült szárnyas és nyúl vágóhidak.

A gazdálkodók részére információkat, pályázati lehetőségekről felvilágosítást, az állami támogatások megigénylésében, különböző adminisztratív feladatokban a falugazdász nyújt segítséget.

A település mezőgazdasági őstermelőinek száma 2600 fő és 40 családi gazdaság működik.

2.7.2 Ipar

Lajosmizse ipari szerkezetére a vegyes összetétel a jellemző. A meglévő ipari területek hosszabb távú fennmaradásával, és továbbiak megjelenésével kell számolni. A település közlekedéscsomóponti helyzete a kereskedelmi és ipari létesítmények megtelepedésére jó alapot jelent. A település jelentősebb ipari vállalatai: a Közlöny- és Lapkiadó Kft. nyomdája, a NOVUS 90 Cipőkészítő Kft. (könnyűipari tevékenység), OLÍVIA Kft. (nyúlvágóhíd, külföldi tulajdon), Húsgép Kft. (húsiipari gépgyártás), Agron Kft. (műanyag- és gumiipar), Fortuneta Product Kft., HáziSweets (élelmiszeripari tevékenység), Inwest Kft. (élelmiszeripari tevékenység), Magyar Víz Kft. (ásványvíz és üdítőital), Mizse-Pack Kft. (élelmiszeripari csomagolás), Folplast Kft. (csomagolóeszköz gyártás), Humago Kft. (galvanizáló tevékenység), Gomép Kft. (építőipar), Gép és Daru (logisztika, gépgyártás), Szárazvirág Kft. A település ipari tevékenységének palettája széles, a nehéz, a könnyű, az élelmiszeripari és az építőipari tevékenységek is képviseltetik magukat Lajosmizsén. Az ipari tevékenységek környezeti szempontból nem jelentős zavaró hatásúak. A település gazdasági területei a belterület északnyugati részén, az 5 sz. út mentén, valamint az elkerülő út két oldalán találhatóak. A városban több helyen lakóterületen belül alakultak ki kisipari jellegű üzemek, telephelyek. A településen igény van további gazdasági területekre. A településen előnyben kell részesíteni a kevésbé környezetterhelő tevékenységeket.

2.7.3 Szolgáltatás, kereskedelem

Lajosmizse ellátási viszonyában az utóbbi tizenöt évben az országos folyamatokhoz hasonlóan nőtt a kereskedelem, a vendéglátás és a szolgáltatások szerepe. Amíg korábban a településen az ÁFÉSZ tevékenysége dominált, addig 1996-óta a kereskedelemben és a szolgáltatásban is döntő részben a magánvállalkozók tevékenykednek. A közepes nagyságrendet képviselő áruházláncok (Penny, Spar) is megjelentek a településen. Lajosmizse szolgáltatási szempontból mikro-körzetközponti szerepet tölt be. A városban 1063 vállalkozás van. A kereskedelmi egységek száma 2011. december 31-én: 242. Ez a szám az előző évhez képest mintegy 10 %-os csökkenést mutat.

Az üzletek és a vendéglátó egységek üzemeltetői között évek óta nagy a mozgás.

(Forrás: Lajosmizse Város Polgármesteri Hivatalának beszámolója a 2011. évben végzett munkájáról)

2.7.4 Vendéglátás, idegenforgalom, turizmus

Lajosmizse idegenforgalma a 70-es évek második felében a Tanyamúzeum és a mellette felépült Tanyacsárda felépítésével vette kezdetét. A településen az idegenforgalom alapját a speciális táj, a védett természeti - ökológiai értékek, és nem utolsósorban a kultúra jelenti. Az alföldi táj nemcsak a magyar hegyvidéken élők, hanem a külföldi turisták érdeklődésére is számot tart.

A városra elsősorban a falusi turizmus a jellemző. Festői környezetben helyezkednek el lovastanyák, melyek különböző programokkal, szálláshelyekkel állnak a turisták rendelkezésére. Éttermek, különteremek, kerthelyiségek, lovardák, tenisz-és sportpályák, úszómedencék, játszóparkok vehetők igénybe, ezen kívül lehetőség van konferenciák, továbbképzések, családi rendezvények és esküvők lebonyolítására is. Az étlapokon kínált magyaros ételek mellett szabadtűzön, bográcsban főtt, továbbá rostos és nyárson sült ételkülönlegességek is várják a kedves vendégeket. Lovasturisztikai létesítmények tökéletes helyszínéül szolgálnak azoknak a pihenni vágyóknak, akik a pihenés mellett különleges élményekkel szeretnének gazdagodni. A kulturális élet központi rendezvényeként említendő meg a Lajosmizsei Napok, mely minden évben tömegeket mozgat meg. A néhány napos rendezvény alatt képzőművészeti kiállítás, irodalmi, könnyűzenei, humor- és gyermek programok, sportrendezvények kínálnak lehetőséget a tartalmas szórakozásra.

A település idegenforgalmi vonzerői: a lovasprogramok, a Tanyamúzeum, mely érzékletesen mutatja be a paraszti élet színtereit, kellékeit, a Tanyacsárda, a horgásztavak, a Bujdosó-, a Dechy-lovaspanzió, a Geréby Kúria Hotel, a Ricsováry major, a természeti területek, műemlékek (pl. Pusztatemplom). Magas színvonalon szolgálják a falusi turizmust a tanyákon létrehozott vállalkozások, amelyek a csendes, nyugodt környezetben egyedülálló kínálatot nyújtanak. Külön meg kell említeni a kulturális turizmus alapját képező épített értékeket, Római Katolikus Templom és Református templom, a Helytörténeti Múzeumnak helyet adó épületet, mely valamikor a „Földeáki csárdaként” üzemelt.

Kiemelkedő vendéglátóegységek Lajosmizsén: Szél Csárda, Tanyacsárda Programcentrum, Étterem és Lovas farm, Korona étterem, Kis Faház Vendéglő, Ezüstoffenyő Étterem és Pizzéria, Liza Aqua & Conference Hotel és Fehér Akác Csárda, Kiss Cukrászda, Dolce Vita cukrászda.

Kiemelkedő vendéglátó-és szálláshelyek Lajosmizsén: Liza Aqua & Conference Hotel és Fehér Akác Csárda, Mizsei Lovastanya, Ricsováry Major Szálloda és Üdülőkert, Geréby Kúria Hotel és Lovasudvar, Ida Panzió, Mizse Motel, Dechy Lovastanya, Bujdosó tanya.

Tanyacsárda Programcentrum, Étterem és Lovas farm

A lajosmizsei Öreg 'Csárdában' a "városiak" igazán belemerülhetnek a hamisítatlan vidéki atmoszférába: autentikus berendezésének, és nem utolsósorban kitűnő konyhájának köszönheti hírnevét a magyar vendéglátásban. A felsőlajosi Új Tanyacsárda területe ad otthont a méneseknek és számos ősmagyar állatfajának: a szürkemarha gulyának, a rackanyájnak és a baromfiudvarnak. A vendégek többek között varázslatos lovasbemutatók, az Alföld homokbuckái között vezető kocsikázások, autentikus folklórbemutatók, felséges lakomák, izgalmas pusztalimpiák, az ünnepekhez, jeles napokhoz kötődően pedig hagyományőrző és egyben modern elemeket ötvöző programok részesei lehetnek. A Tanyacsárda alapvetően magyaros jellegű, de egyben a legmodernebb konyhatechnológiákat is alkalmazó, kitűnő konyhája joggal érdemelte ki már többszöri alkalommal a "Vidék legjobb étterme" díjat. A megannyi nemzeti és nemzetközi gasztronómiai elismerés (Védnöki tábla, Chevalier - Maison de Qualité, Chaîne des Rôtisseurs) mellett pedig számos, a turizmus területén rangos elismerésnek számító díjban is részesült, mint például a Magyar Turizmus Zrt. Rozmaring Díja vagy a Magyar Turizmus Minőségi Díj /2007; 2011/.

Szél Csárda

Az M5-ös autópálya 67. kilométerénél található. A családi hangulatú étteremben nem csak a tradicionális magyar konyha fogásai szerepelnek, hanem több nemzet specialitási között válogathatnak a vendégek. A vendéglőben egy 80 fős klimatizált étterem és egy 60 férőhelyes szintén klimatizált különterem kapott helyett. A napsütést és a finom ételeket a 70 fős zárt teraszon élvezhetik az ide látogatók.

Liza Aqua & Conference Hotel és Fehér Akác Csárda

A szálloda meghitt, nyugodt környezetben található, távol a város zajától, de jól megközelíthető helyen, tökéletes lehetőséget biztosítva a kikapcsolódásra, pihenésre. A hotel két meghatározó építészeti eleme a kastély-, valamint a csárdajelleg, melyek egymásba olvadását észrevétlenül, harmonikusan sikerült kialakítani. A szálloda mind a három szintjén kifejezetten ügyeltek a berendezések, bútorok, színek és formák összhangjára. Szobáik praktikusak és otthonosak, melyek biztosítják a nyugodt pihenést.

Mizsei Lovastanya

A közel ötvenhektáros területen elterülő, családi hangulatú Mizsei Lovastanya Lajosmizse felől a Ceglédi úton haladva közelíthető meg. A pár száz méteres földút megtétele után a második kovácsoltvas kapu mögött feltárul egy másik világ. A lakóépületen kívül egy földszintes vendégház áll a barátok és a család rendelkezésére. A hét bokszos istálló felett 3 szoba és 3 fürdőszoba, nappali és konyha-ebédlő várja a pihenni vágyókat. A vendégeknek lehetőségük van fürdőzésre és horgászásra a tanyán kialakított tóban, valamint rendelkezésükre áll egy aerobic terem is.

Ricsováry Major Szálloda és Üdülőkörk

A Ricsováry Major Szálloda és Üdülőkörk festői, érintetlen környezetben fekszik Lajosmizse központjától kb. 8 km-re. A hagyományos, több mint száz éves majorságból ma egy felújított gazdaság és üdülőkörk várja az idelátogató vendégeket, otthont adva a Ricsováry Majornak, hangulatos, nádtetős házakkal, régi bútorokkal berendezett szobákkal. Az üdülőkörk lehetőséget ad a szabadidő kellemes eltöltésére, pihenésre, sportolásra. Első osztályú salakos erdei teniszpálya, kristálytisza vízű úszómedence és strand, salakos kerékpárút több kilométer hosszan, íjászpálya, asztaltenisz- mind a kikapcsolódás lehetőségét biztosítják. Kellemes időtöltést kínál a billiárdasztal vagy a hagyományos fatüzelésű finn szauna. A majorban lehet lovagolni, a környék biztonságos lovas útjai lehetőséget biztosítanak a tereplovaglásra, kocsikázásra. A majorban őshonos magyar birkafajták, kecskék, szamarak, lovak és kutyák is élnek.

Geréby Kúria Hotel és Lovasudvar

A Geréby Kúria Hotel és Lovasudvar az Alföld szívében, az M5-ös autópálya lajosmizsei kijáratától 3 km távolságra fekszik, amely szeretettel várja a kellemes napokat eltölteni vágyó, a természetet, nyugalmat, csendet szerető vendégeket. A kúriát a 19. század végén a környék egyik nagybirtokosa, Öttömösi Geréby Gyula alapította. A köztisztelőben álló, a szegények jótévedjeként is fellépő földesúr nemzetközileg is elismert ménest létesített a majorban. Okleveles gazdaszként a birtokot mintagazdasággá fejlesztette. Halála után azonban a kúria magára maradt, állapota leromlott, használhatatlanná vált. 1986-ban - teljes körű felújítást követően - mint szálloda nyitotta meg kapuit, amely azóta a régió egyik lelegegánsabb rendezvényhelyszínévé nőtte ki magát. Az egész évben nyitva tartó három csillagos hotel 58 különböző típusú szobája és lakosztálya 130 fő elhelyezését tudja biztosítani. A Geréby Kúria éttermében mindenki megtalálja az ízlésének megfelelő finomságokat. Lovasudvarában a lovaglás mellett sétakocsikázásra, télen pedig lovasszánkózásra is van lehetőség. A legkülönlegesebb látványosság az alföldi lovasbemutató, ahol a csikósok bemutatják a lovaikat, és ügyességi versenyeken mérik össze lovastudásukat. A szálloda különböző rendezvényeknek ad otthont, például családi rendezvényeknek, esküvőknek, céges rendezvényeknek akár 450 főig.

Mizse Motel

A több mint 15 éve működő Mizse Motel közvetlenül az M5-ös autópálya mellett a 67. km szelvényénél található, mely ideális pihenőhelyként szolgálhat egy hosszú és fárasztó út során. A motel 20 db kényelmesen és praktikusán berendezett szobával, egy kétszobás lakrészsel és két négyfős apartmannal rendelkezik. Étterme minden nap 0-24 óráig tart nyitva. Ingyenes (WIFI) szélessávú internet szolgáltatás van a Motel és Étterem egész területén. Az étteremhez tartozik egy harmincfős különterem, amely kisebb céges rendezvények, családi összejövetelek lebonyolítására is alkalmas. A Mizse Motel étterme a nemzetközi és magyar konyha ételeinek széles választékát kínálja.

Ida panzió

Az 5-ös főút mellett, Lajosmizse belterületén, családias légkörben fogadja vendégeit. A panzióknak 19 szobája, 2 apartmanja, saját parkolója és nagy kertje van. Valamennyi szoba fürdőszobával, televízióval felszerelt.

Dechy Lovastanya

A Dechy-Lovastanya az M5-ös autópálya lajosmizsei elágazásától kb. 4 km-re, családi környezetben várja a lovagolni, pihenni vágyó vendégeit. A lovastanyába látogatóknak lehetőségük van akár több napot is itt tölteniük.

A tájjellegű nádfedeles épületekben, 2-3 ágyas, tágas, fűthető, fürdőszobás, esztétikusan berendezett szobákban pihenhetnek a vendégek. A tanya konyhája eredeti házias, az alföld ízvilágát bemutató ételekkel kínálja vendégeit. A lovaglást kedvelő vendégek jól belovagolt terepbiztos magyar félvér lovakon, szakavatott vezetővel fedezhetik fel a terep adta szabad lovaglás lehetőségeit.

Bujdosó tanya

A Bujdosó Tanya Lajosmizse központjától kb. 8 km-re fekszik. Családoknak, baráti társaságoknak kiválóan alkalmas üdülésre. A gondtalan időtöltést a csendes, nyugalmat adó tanyai környezet, és a hamisítatlan magyar konyha mellett számos programlehetőség teszi feledhetetlenné. Szolgáltatások: étterem, szabadtéri gasztronómiai programok, rendezvények külön teremben és szabadtéren, sportolási lehetőségek, golftábor szervezése, horgásztó, quadozás.

2011. évben hosszú évek óta először csökkent a vendéglátó egységek száma, bizonyára befolyásoló tényező volt a szerencsejátékokra kivetett adó emelése. 2011. évben is a nyári időszakra volt tehető a vendéglátó egységek nyitva tartására és a környezetét zavaró zaj miatti panasz, mely évek óta ugyanazon egységekre vonatkozik. A kereskedelmi és vendéglátó egységek működéssel kapcsolatos ellenőrzése bejelentésre történik.

Lajosmizsén az összes kereskedelmi szállásférőhelyek száma 335, melynek nagyobb arányát két szálloda biztosítja. Fizető vendéglátással és falusi szállásadással összesen 5-en foglalkoznak a településen, a szállásférőhelyek száma 48. A külföldi vendégek száma az összes vendég 35%-át alkotja, míg a vendégéjszakák 41%-át a külföldiek töltik el a településen. A szállodákban a belföldi, a panziókban a külföldi turisták száma a magasabb. Az átlagos tartózkodási idő a kereskedelmi szálláshelyeken eltöltött vendégéjszakák és a vendégek számának osztásából adódik. A településen alacsony az átlagos tartózkodási idő (1,7 nap).

Idegenforgalmi adatok 2011. december 31-én:

Szálláshely-szolgáltatók száma	8 fő	139 szobával	291 férőhellyel
Egyéb szálláshely-üzemeltetők	6 fő	26 szobával	59 férőhellyel

2011. évben az egyéb szálláshelyeken 180 kül-és belföldi vendég szállt meg, ez 40 %-os növekedés az előző évhez viszonyítva, 634 vendégéjszakát töltöttek el, ez 23 %-os csökkenés az előző évhez képest. Összességében több vendég kevesebb időt töltött el a városban.

(Forrás: Lajosmizse Város Polgármesteri Hivatalának beszámolója a 2011. évben végzett munkájáról)

A vidékfejlesztés szempontjából a legfontosabb a fenti értékek hasznosítása, az ökoturizmust, a kiránduló turizmust is kiszolgáló tudó ökogazdálkodás, annak bemutatása, turizmusba való bekapcsolása és a tanyasi-falusi turizmus támogatása, mely nem csak az egynapos bemutatókra épül, hanem az életforma, a táj, a természet bemutatásával, az azzal való együttéléssel ad rekreációs lehetőséget. Ehhez érdemes társítani a meglévő és megőrzendő építészeti és kulturális örökséget, a rendezvényeket és szolgáltatásokat.

2.7.5 Foglalkoztatás, munkaerő-piaci helyzet

A településen sokan hosszú ideje mezőgazdasággal foglalkoznak, élve a település kedvező természetföldrajzi lehetőségeivel. A településen jelen levő vállalkozások nagy számban biztosítanak munkahelyeket a helyi lakosság részére, ugyanakkor a munkanélküliség kardinális kérdés a településen.

**12. táblázat: Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya Lajosmizsén
(2012. 12. 20-i állapot szerint)**

(Forrás: www.munka.hu Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat Nemzeti Munkaügyi Hivatal NFSZ Portál)

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen (fő)	660
Éven túl nyilvántartott álláskeresők száma (fő)	175
Járadék típusú ellátásban részesülők (fő)	76
Segély típusú ellátásban részesülők (fő)	9
Rendszeres szociális segélyben részesülők (fő)	301
Munkavállaló korú népesség (fő) *	7637
Relatív mutató % **	8,64
Arányszám ***	1,01

*Munkav.korú népes. fő – a KSH népszámlálási ill. népességnyelvántartási adatai 2011. 01.01 állapot szerint.(15-61 éves férfiak és 15-61 éves nők száma)

**Relatív mutató – a nyilvántartott álláskeresők a munkavállalási korú népesség %-ában

***Arányszám –a relatív mutatónak az országos relatív mutatóhoz viszonyított aránya

Lajosmizse összes lakónépességéből 65,5 % a munkavállaló korú népesség.

Közfoglalkoztatás

A közfoglalkoztatás **a munkaviszony egy speciális formája**. Támogatott „tranzitfoglalkoztatás”, amelynek célja, hogy a közfoglalkoztatott sikeresen vissza-, illetve bekerüljön az elsődleges munkaerő-piacra. A közfoglalkoztatók támogatást vehetnek igénybe annak érdekében, hogy átmeneti munkalehetőséget biztosítsanak azok számára, akiknek az önálló álláskeresése hosszú ideig eredménytelen.

A közfoglalkoztatás a jelenlegi piaci és gazdasági környezetben számottevő lehetőséget jelent **a halmozottan hátrányban lévő, foglalkoztatást helyettesítő támogatásban** (a továbbiakban: FHT) részesülő, illetve **álláskeresési vagy szociális ellátásra nem jogosult álláskeresők** (kiemelten a megváltozott munkaképességűek, a hajléktalanok, menekültek, roma nemzetiségű álláskeresők) **átmeneti jellegű, határozott időtartamú foglalkoztatására**.

Azt, hogy kik lehetnek közfoglalkoztatók, *a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény* határozza meg.

A közfoglalkoztatás keretében végezhető tevékenységek:

Ezek a tevékenységek a 2011. évi CVI. törvény szerint a következők:

- a 2011. évi CVI. törvényben meghatározott feladat, továbbá törvény által előírt állami feladat, vagy
- a helyi önkormányzatokról szóló törvényben előírt kötelező vagy önként vállalt feladat, vagy
- a nemzetiségek jogairól szóló törvényben előírt kötelező vagy önként vállalt feladat, vagy
- helyi vagy azon túlmutató közösségi – így különösen –
 - egészségmegőrzési,
 - szociális,
 - nevelési, oktatási,
 - kulturális, kulturális örökség megóvása, műemlékvédelmi
 - természet-, környezet- és állatvédelmi,
 - gyermek- és ifjúságvédelmi, sport,
 - közrend és közlekedésbiztonsági,
 - ár- és belvízvédelmi célú,
 - közforgalom számára megnyitott út, híd, alagút fejlesztéséhez, fenntartásához és üzemeltetéséhez kapcsolódó szükségletek kielégítését szolgáló feladat, vagy
- a Kormány által meghatározott közösségi célok megvalósítását elősegítő feladat.

A közfoglalkoztatási támogatások típusait és a támogatások igénybevételre vonatkozó szabályokat a *közfoglalkoztatásokhoz nyújtható támogatásokról* szóló 375/2010. (XII. 31.) Korm. rendelet tartalmazza.

Munkaerőpiaci célcsoport:

- munkaügyi kirendeltségen **regisztrált álláskeresők – FHT-ban részesülő, illetve álláskeresési vagy szociális ellátásra nem jogosult álláskeresők** –, valamint
- a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól szóló törvény szerinti **rehabilitációs ellátásban részesülő személyek.**

(Forrás: www.munka.hu A Belügyminisztérium Közfoglalkoztatási és Logisztikai Főosztályának tájékoztató anyaga)

Lajosmizse Város Önkormányzata is részt vesz a közmunkaprogramban.

2.8 *Infrastrukturális helyzet*

2.8.1 Ivóvíz-ellátás, vízgazdálkodás, csapadékvíz-gazdálkodás

Lajosmizse városának a vízellátását a BÁCSVÍZ Víz-és Csatornaszolgáltató Zrt. (BÁCSVÍZ Zrt.) látja el. Bács-Kiskun megyében a közműves vízellátást az 1950-es években kezdték kiépíteni. Az okok között szerepelt többek között a felszín közeli vízáradó rétegek elszennyeződése, valamint a növekvő vízigények. Az Európai Unióhoz való csatlakozás normáinak teljesítésére a vízszolgáltatással és szennyvízelvezetéssel kapcsolatban elengedhetetlen a BÁCSVÍZ Zrt. műszaki színvonalának folyamatos emelése. Lajosmizsén 6 db vízszelvény kutat építettek meg. Lajosmizse elosztó hálózata 46,8 km hosszú, az ivóvíz

bekötések száma 2010-ben 2.470, a mértékadó kapacitása 2.226. Az ivóvízbázisok védelme és hosszú távú megóvása a környezeti szennyezések kizárását, valamint a talaj és talajvíz védelmét szolgálja.

A víziközmű-szolgáltatást döntően befolyásolta az 1990. évi LXV. törvény a helyi önkormányzatokról, amely a korábbi állami tulajdonú közművagyon az önkormányzatoknak adta át, a települések vízellátását pedig kötelező önkormányzati feladatként határozta meg. A szolgáltatás feltételeit és követelményeit szabályozó legfontosabb rendelet a 38/1995. (IV. 5.) Kormányrendelet a Közműves ivóvízellátásról és a Közműves szennyvíz-elvezetéséről. E rendelet kötelezi a szolgáltatót a 3. §-ában, hogy a fogyasztókkal szolgáltatási szerződést kössenek.

A szolgáltatott ivóvíz minőségi követelményeit a 201/2001. (X. 25.) Kormányrendelet írja elő. Az itt rögzített vízminőségi jellemzők határértékei megegyeznek az Európai Unió előírásokkal. Az üzemeltető bevezette az MSZ EN ISO 9001 és MSZ EN ISO 14001 minőség- és környezetirányítási rendszereket.

Lajosmizse város vízellátása saját vízműről történik. A víztermelő telep megnevezése: I. sz. Lajosmizse vízműtelep, kapacitása: 1.500 m³/d. A meglévő elosztóvezeték hálózat a belterületeken közel 100 %-os ellátást biztosít. Lajosmizsén az ivóvíz paraméterek a következőképp alakultak: vízkeménység 15 nk^o, pH-érték 7,7 és a HCO₃ értéke 328 mg/l.

A társaság a hatékonyság növelése érdekében évről-évre energetikai fejlesztéseket végez, korszerű búvárszivattyúkat helyeznek el az ivóvíz kutakban, valamint kiépítik a kapcsolódó folyamatirányítási és kútvédelmi eszközöket is.

A város vezetékes ivóvízzel történő ellátása 95 %-os. A víz minősége a rendszeres közegészségügyi és üzemeltetői vizsgálati adatok szerint megfelelő. A vízműkutak 150-200 m között vannak szűrőzve. Kémiai jellege nagyrészt kalcium-magnézium-hidrogénkarbonátos. A szulfáttartalom 60-300 mg/l között ingadozik. A talajvíz mélysége 2-4 m között ingadozik.

A település vezetékes ivóvízzel szinte teljes egészében ellátott. Ellátatlan területek a vasúton túli Benei és Közös területek, valamint a belterület szegélyén néhány utca. A vízmű vízbázisát több mélyfúrású ártézi kút képezi. 2013. január 1-től a víziközmű vagyon tulajdonjoga visszakerült az önkormányzathoz. A vízmű és víziközmű vagyon működtetését, üzemeltetését vagyonkezelői szerződés keretén belül továbbra is a BÁCSVÍZ Zrt. látja el. A meglévő vízmű rendszer kapacitása távlatban megfelelő. A hálózat rekonstrukciója és a víztisztítási technológia korszerűsítése szükséges.

Lajosmizse Város Önkormányzata 2005. óta tagja a Dél-alföldi Ivóvízminőség-javító Konzorciumnak, mely a Dél-alföldi Ivóvízminőség-javító Program KEOP támogatással való megvalósítására alakult meg 225 település részvételével. A települések mindegyike szerepel a 201/2001. (X.25.) Korm. rendelet 6. számú mellékletében és ezáltal kötelezett a helyi ivóvíz minőségének javítására.

2009. április 01-től új kormányrendelet jelent meg (65/2009.(III.31.) Korm. rend.), melynek 4. számú mellékletében Lajosmizse és még 10 másik település már nem szerepel, így ivóvízminőségének javítására nem kötelezett.

A Képviselő-testület 2009. június 24-i ülésén tájékoztatást kapott a projektről, illetve arról, hogy Lajosmizse hosszú távú, biztonságos és egészséges ivóvízzel való ellátására ilyen

kedvező pályázati finanszírozással valószínűleg soha nem lesz lehetőség. A Képviselő-testület úgy döntött, hogy továbbra is tagja marad a Konzorciumnak. A döntésben fontos szerepet játszott az a tény, hogy a projekttel kapcsolatos minden felmerült költséget a BÁCSVÍZ Zrt. átvállalt és a majdani kivitelezéshez szükséges önerő finanszírozására is elvi ígéretet tett.

A Konzorcium azt javasolta, hogy a megvalósítás érdekében kisebb taglétszámú társulások sokkal hatékonyabban tudnának működni, mint a 225 települést magába foglaló Konzorcium. 2010. január 20-i ülésén döntött a Képviselő-testület, hogy a projekt megvalósítása érdekében csatlakozik a Kék-víz Észak-Bács-Kiskun Megyei Ivóvízminőség-javító Önkormányzati Társuláshoz, melynek 30 tagja van Kecskemét vonzáskörzetében. A gesztor szerepét Kecskemét Megyei Jogú Város felvállalta. A „Kék-víz” Ivóvízminőség-javító társulás által benyújtott pályázati dokumentáció, költségkimutatása alapján a társulás területén ellátandó ivóvízminőség-javítást célzó beruházás bekerülési költségét 9 585 787 464 Ft-ban határozta meg.

A Magyar Kormány az 1224/2011. (VI. 29.) Korm. határozattal és az ahhoz kapcsolódó cselekvési program végrehajtásával, az Ivóvízminőség-javító programok felgyorsítását tűzte ki célul. A rendelet értelmében az érintett települések, ha testületi határozattal fejezik ki azon szándékukat, hogy pályázatot nyújtanak be, úgy a Magyar Állam átvállalja a településre eső önerő mértékének 100 %-át.

Az elvi vízjogi engedélyes tervek és a Részletes Megvalósíthatósági Tanulmány (RMT) elkészült, melyek alapján a KEOP-1.3.0/09-11 számmal jelölt pályázat 2011. június 30-án beadásra került. A Kormány 2012. április 11-i ülésén támogató döntést hozott a projektről.

A tervezők több változatot mutattak be Lajosmizse ivóvízellátására vonatkozóan, de végül **Lajosmizse város önálló vízellátó rendszerének** fejlesztésére tettek végleges javaslatot, illetve ezt a változatot dolgozták ki, mely az alábbi konkrét beruházásokat tartalmazza:

- új 200 m talpmélységű kút fúrása a meglévő vízmű területen, várható vízhozam 2000 m³/nap
- az Iskolat-tó partján lévő kút önkormányzati tulajdonba kerülne, pld. locsolásra hasznosítható
- az iskola területén lévő 200 m³-es víztorony elbontása
- új 500 m³-es víztorony építése (helye még nem ismert)
- új 200 m³-es térszíni tisztavíz tároló medence építése a vízmű telepen
- vízmű telepen lévő 100 m³-es térszíni glóbusz elbontása
- új nyersvíz vezeték kiépítése az autópálya túloldalán lévő 6. sz. kúttól
- Kláber telep vízellátása
- 2330 m régi vezeték utcai ivóvíz gerincvezeték cseréje a gyakori csőtöréses helyeken.

Fentiek megvalósításának költsége tervszinten 414.430.770.-Ft. A projekt támogatása 78,7%, így a saját forrás 21,3% azaz 88.273.754.-Ft.

A saját erő 65%-át az Eu önerő alap finanszírozza, fennmaradó 35%-át a Magyar Állam átvállalja.

A projekt megvalósítása a közbeszerzések lebonyolítása után várhatóan, a tervek szerint 2013-ban kezdődik el.

Csapadékvíz gazdálkodás

A városban a csapadékvíz elvezetés burkolt, zárt rendszerben, valamint nyílt földárókban történik. Az elvezetésre kerülő vizek befogadója az Alpár-Nyárlőrinci csatorna, illetve a dunavecsei XX./D-1. jelű csatorna.

A felszíni vízevezetés a város épülésével párhuzamosan a belterületi részekben részben elkészült. A felszíni vízelvezető rendszer kiépítése magába foglalta a csapadékvíz elvezető rendszer kiépítését, valamint a felszíni vízfolyások mederrendezését is. A felszíni vízelvezetéssel kapcsolatos munkálatok döntő része az 1970-es években folyt, de 2000-ben is jelentős vízelvezetési munkák voltak.

A felszíni vízelvezető és csapadékvíz elvezető rendszer az alábbi főbb adatokkal jellemezhető:

Hossz: 22.400 fm, melyből

nyílt földárók hossza: 17.050 fm

burkolt, illetve zárt szakaszok hossza: 2.900 fm

nyomott vezetékek hossza: 2.700 fm

A város felszíni vízelvezető rendszere megépült és néhány szakasz kivételével (Posta tó és környéke, valamint a Móra Ferenc utcai szakasz) jól funkcionál.

(Forrás: Lajosmizse Város Környezetvédelmi Programjának felülvizsgálata 2010.)

13. táblázat: Lajosmizsei víz-és szennyvízbekötések száma

(Forrás: BÁCSVÍZ Zrt. adatai alapján)

2012. júliusig	Lakosság	Egyéb	Összesen	Lakások száma
Vízbekötések	2504	174	2678	2862
Csatornabekötések	577	63	640	779

A lakások száma azért tér el az összes bekötéstől, mert külön vannak számolva a többlakásos társasházak, melyeknek csak egy bekötése van a hálózat felől.

2.8.2 Csatornahálózat, szennyvíztisztítás

A település saját szennyvíztisztító teleppel rendelkezik és részlegesen kiépült a szennyvízcsatorna hálózata (hossza 12,5 km). A szennyvíztisztító telep befogadóképessége 500 m³/nap. Lajosmizse csatornázottsága alacsony, a csatornára való rákötés aránya 2005-ben 25% volt. Többek között ez az alacsony érték is indokolja a város szennyvíz elhelyezésének mihamarabbi megoldását. A település szennyvizei a város szennyvíztisztító telepére kerülnek, a kommunális szennyvíziszapot a kecskeméti szennyvíztisztító telep fogadja. A szennyvíztisztító nem rendelkezik további szabad kapacitással, ezért a terhelést figyelembe véve kell megoldani a szennyvíztisztító telep kapacitásának vagy technológiájának bővítését. A csapadékvíz és a szennyvízelvezetés elválasztott rendszerben működik. A hálózat továbbfejlesztése szükséges, a folyamatos karbantartásról, felújításról gondoskodni kell.

Lajosmizse Város Önkormányzata 1.890.593.480.- forint uniós támogatást nyert a „Lajosmizse város Csatornahálózatának kiépítése és szennyvíztisztító telepének bővítése” című pályázatával az Új Széchenyi Terv keretében. Lajosmizse Város Önkormányzata

KEOP-1.2.0/2F/09-2010-0077 azonosító számú pályázata keretében kiépítésre kerülő csatornás beruházás a tervek szerint 2013. év tavaszán elindul.

- Jelen időpontig elindított közbeszerzési eljárások közül a projektmenedzsmenti tevékenység tárgyában kiírt közbeszerzési eljárás van még folyamatban, a műszaki ellenőr és a mélyépítési keretmegállapodás tárgyában kiírt közbeszerzési eljárások lezárásra kerültek.
- A mélyépítési keretmegállapodást 2012. november 06-án, a csatorna kivitelezésre vonatkozó szerződést 2012. decemberében megkötötte az önkormányzat. Ezt követően elindulhatnak a terület előkészítő munkálatok, és a tényleges beruházás. A Támogatási Szerződés alapján a kivitelezési munkálatoknak 2014. szeptember 08-ig be kell fejeződnieük.

2.8.3 Villamosenergia-és gázellátás

A villamos energia ellátás a településen biztosított. A 120/20 kV-os transzformátor állomáson keresztül az energiaigény nagy távlatban megoldott. A háztartási villamosenergia fogyasztók száma 2011. év végén 5427 db.

A település a Ceglédi út mentén érkező gázellátó vezetékről kapja a gázt. A város vezetékes gázellátása a belterületen teljesnek mondható, számos helyen a külterületi részekre is kiterjed. Az összes gázcső hálózat hossza 93,4 km, a háztartási gázfogyasztók száma 2768 db.

(Forrás: www.ksh.hu)

2.8.4 Megújuló energia felhasználása

A településen egyelőre csekély mértékben (költségigénye miatt), de egyre nagyobb érdeklődéssel fordulnak a megújuló energia felhasználása felé. Magánszektorban kezd elterjedni, de az önkormányzat is megragad minden lehetőséget, hogy kivitelezni tudja intézményeinél az energiatakarékos megoldásokat. A Meserét Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde bölcsődei tagintézményénél 2011-től napkollektoros melegvíz előállítás történik. A Fekete István Általános Iskola, Kollégium és Sportiskolánál KEOP-4.9.0/11-2011-0072 azonosító számú pályázat keretében komplex energetikai korszerűsítés valósult meg 2012-ben: fűtési rendszer fejlesztése hőszivattyú alkalmazásával, hideg-meleg vizes rendszer korszerűsítése napkollektorok használatával, külső nyílászárók cseréje, az épületek külső hőszigetelése.

Jelenleg is folyamatban van megújuló energia felhasználást támogató pályázatokon való részvétele az önkormányzatnak: Az EGYSZI, a Művelődési Ház és Könyvtár, valamint a Meserét Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde székhelyintézményének energetikai korszerűsítése.

2.8.5 Hulladékgazdálkodás

Az Alsó-Duna –völgyi Környezetvédelmi Felügyelőség határozata értelmében a 0241/12, 0241/3 hrsz.-ú külterületen levő 8,3 ha nagyságú lajosmizsei szeméttelpepet 2004. december 31-el bezárta a Képviselő-testület, egyúttal döntött a terület rekultivációjáról. A bezárást követően is történtek hulladék-elhelyezések. Az elpusztult természeti környezet eredeti

állapotának visszaállítására az önkormányzat nem rendelkezett saját forrással, a rekultivációra kötelezésben foglalt határidők pedig gyorsan ketyegtek. Ezért is szolgált az önkormányzat nagy öröme, hogy 2010. áprilisában pályázat került kiírásra és az önkormányzat által benyújtott pályázat nyert. Lajosmizse Város Önkormányzata a szilárd hulladéklerakó rekultivációjára 101 529 725 forint, a folyékony hulladéklerakó rekultivációjára 63 951 711 forint Európai Unió támogatást nyert.

Közbeszerzés útján kiválasztásra került a kivitelező cég, aláírásra kerültek a szerződések. A munkálatok 2012. március 27-én kezdődtek el és 2012. október 16-án fejeződtek be. A hulladéklerakó rekultivációjával megszűnt a talajvízszennyező hatás, eltűntek az adott természeti és kulturális környezetben jelenlévő tájsebek, megszűnt a porszennyezés, helyreállt az élővilág és állatvilág egyensúlya, javult a helyi közösségek életminősége.

Az ingatlantulajdonosoknál keletkező kommunális hulladék heti egy alkalommal történő szervezett elszállítását a Saubermacher-Magyarország Kft. végzi a településen. A lajosmizsei kommunális hulladék befogadása, lerakása, ártalmatlanítása 2004-től a Kecskeméti Regionális Hulladéklerakón történik.

Az építési-bontási hulladékok, valamint a zöldhulladék is a kecskeméti lerakóra kerülnek. 2005. áprilistól a település kísérletet tett a szelektív hulladékgyűjtésre. Pályázat útján 10 hulladékgyűjtő sziget (papír-műanyag-üveg frakciók elhelyezésére szolgáló konténerek) lett kialakítva a város egy-egy frekvenciált pontján. Évek óta „folyik a küzdelem” a szelektív hulladékgyűjtés helyes gyakorlatának kivitelezésével. Jelenleg 8 gyűjtősziget működik. Környezetük sok esetben hagy maga után kívánni valót, ugyanakkor sokan szívesen veszik igénybe. 2011-ben bevezetésre került a Házhoz menő szelektív hulladékgyűjtés, mely a lakosság részére a lehető legkényelmesebb környezetkímélő begyűjtési forma. Ugyanakkor nem mondható el, hogy a lakosság teljes mértékben érdekelt a hulladékok szelektív gyűjtésében, nem mindenki veszi igénybe. Elképzelhető, hogy érdekeltőbbek lennének az emberek, amennyiben a kommunális hulladékkezelési költségek csökkennének és ezáltal nagyobb kedvvel válogatnák a szemetet. A környezettudatos magatartást nem anyagiakban mérik, azonban jelen gazdasági helyzetben az emberek megpróbálnak mindenben spórolni és a gyakorlat azt mutatja, hogy a hulladék-elhelyezés is ezen területek közé tartozik.

14. táblázat: Hulladékgazdálkodással kapcsolatos adatok

Vizsgált időszak: 2011.

(Forrás: Saubermacher Magyarország Kft. szilárd hulladékkezelési közszolgáltató adatai alapján)

Szerződéssel rendelkező háztartások száma (db)	2638
Ipari ügyfelek száma (db)	178
Ártalmatlanított kommunális hulladék mennyisége (t)	1694,5
Házhoz menő lomtalanítás során begyűjtött lomok mennyisége (m ³)	34
Szelektíven begyűjtött hulladékmennyiség kg/év	
- PET palack	9523
- Papír	31070
- üveg	17162
Elektronikai hulladékgyűjtés során begyűjtött hulladékmennyiség (kg)	9280

A város intézményeibe (polgármesteri hivatal, egészségház, általános iskola központi épülete és telephelyei, óvoda központi épülete és telephelyei, művelődési ház és könyvtár) 2006.

június 1-óta szárazelemgyűjtő edényzetek vannak kihelyezve, az elemek összegyűjtését és ártalmatlanítását szervezett körülmények között a Design Termelő, Szolgáltató és Kereskedelmi Kft. veszélyes hulladékkezelő végzi.

Az eddigi gyakorlat alapján évente egy alkalommal történt lomtalanítás a településen, általában az őszi időszakban, de 2011-ben a közszolgáltató egy új lomtalanítási formát indított (az ingatlanulajdonosok az év során meghatározott időkorláton belül megrendelheték a „házhoz menő lomtalanítást), melynek keretében 34 m³ hulladék gyűlt össze.

Évente különböző hulladékgyűjtési akciók kerülnek megszervezésre, ilyen akciók keretében szabadulhatnak meg a lakosok a feleslegessé vált, illetve elromlott elektronikai hulladékaiktól, gumibroncsoktól, veszélyes hulladékoktól.

A gyógyszerárakban jogszabály szerint visszaveszik a lejárt szavatosságú, illetve visszamaradt gyógyszereket.

A településen két frekventált helyen használtruhák részére zárt konténerok vannak kihelyezve.

A település lakossága többnyire komposztálja a szerves hulladékot – kertes házakról lévén szó. Azon ingatlanokon, ahol nem oldható meg a komposztálás, az ingatlanulajdonosok a szilárd hulladékkezelési közszolgáltatás keretében, a közszolgáltatótól megvásárolható cégemlémas zsákban kihelyezve szállíthatja el a zöldhulladékot. A főút menti védett platánfák és a temetőnél lévő platánfák lehulló leveleinek elhelyezésére az önkormányzat zsákokat biztosít.

Az elmúlt évek során a polgármesteri hivatal, a város intézményeinek dolgozói, a rendőrség, a polgárőrség, a közmunkaprogramban résztvevőkkel számos alkalommal végeztek társadalmi munkában szemétszedést a város közigazgatási területén. A Magyar Közút Kht. Bács-Kiskun Megyei Területi Igazgatósága szervezésében tartott „Föld Napi” szemétszedés már visszatérő „rendezvény”, melynek keretében a közutak mentén kerül összegyűjtésre az oda illegálisan kihelyezett hulladék. De előfordult egyéb kezdeményezés is, akár magánterületen lévő illegális hulladéklerakó felszámolása közös erővel. 2012-ben a TESZEDD Összefogás a tiszta Magyarországért akcióban is részt vett Lajosmizse. Egy-egy akció sikeressége azonban nem oldja meg a központi problémát, sajnos a környezettudatosság nem minden embernél alaptulajdonság.

„A környezettudatos emberrel szemben nem elvárás, hanem az ő személyes belső szükséglete, hogy vigyázzon környezetére.”

A fenti megállapítás,- mely sokunk számára magától érthető- ellenére évről évre rengeteg mennyiségű szemét kerül illegálisan kihelyezésre. A települési önkormányzat jegyzője kérelemre vagy hivatalból eljárást indít. Amennyiben közterületen található illegális szemét, az önkormányzat gondoskodik az elszállításáról és ártalmatlanításáról. Ha magánterületen, akkor a hulladék birtokosával szemben, amennyiben az nem válik ismertté, az ingatlan tulajdonosával szemben kerül lefolytatásra az eljárás.

Lajosmizse Város Önkormányzata Egészségügyi, Gyermekjóléti és Szociális Intézményében keletkező veszélyes hulladékok elszállítását a Stercor Kft. végzi. Éves mennyiségük kb. 208 kg.

A településen a korábbi évekkel ellentétben, 2010. január óta nem működik állati hulladékgyűjtő telep, de az önkormányzat szerződésben áll az ATEV Fehérjefeldolgozó Zrt. Solti Gyárával, aki az eseti megrendeléseknek eleget tesz. Az önkormányzat kötelező feladata

a közterületen elhullott állati tetem elszállíttatására és ártalmatlanítására terjed csak ki. A mezőgazdasági állattartók közvetlenül köthetnek szerződést a szolgáltatóval, ők állami támogatást is igénybe vehetnek az elpusztult haszonállat után, mely valamelyest bepótol a nem várt kiadásukba.

Lajosmizse Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a mindenkor hatályos jogszabályokban foglalt felhatalmazásoknak megfelelően megalkotta a Lajosmizse és Felsőlajos települések Helyi Hulladékgazdálkodási Tervéről szóló 25/2008. (XII.11.) helyi rendeletét, valamint a hulladékkezelési közszolgáltatásról szóló 4/2010. (III.11.) helyi rendeletét, melyek megtalálhatók a www.lajosmizse.hu oldalon a „Rendeletek Egységes Szerkezetben” menüpontban.

2.9 Környezeti elemek állapota

2.9.1 Levegő

Egy település lakosságának környezet-egészségügyi érdeklődése elsősorban a levegő minőségére terjed ki. A levegővel kapcsolatos környezeti tudatosság és kiemelkedő érzékenység érthető, hiszen a levegő közvetlenül hat minden élő szervezetre, és pótlása műszaki beavatkozással nem lehetséges. Biológiai és közegészségügyi szempontból tiszta az a levegő, amelyben a szennyezőanyagok mennyisége nem haladja meg a kísérletileg megállapított élettani – egészségügyi és ökológiai – határértékeket, azaz növényre, állatra és az emberre sem rövid, sem hosszútávon káros vagy kellemetlen hatást nem fejt ki.

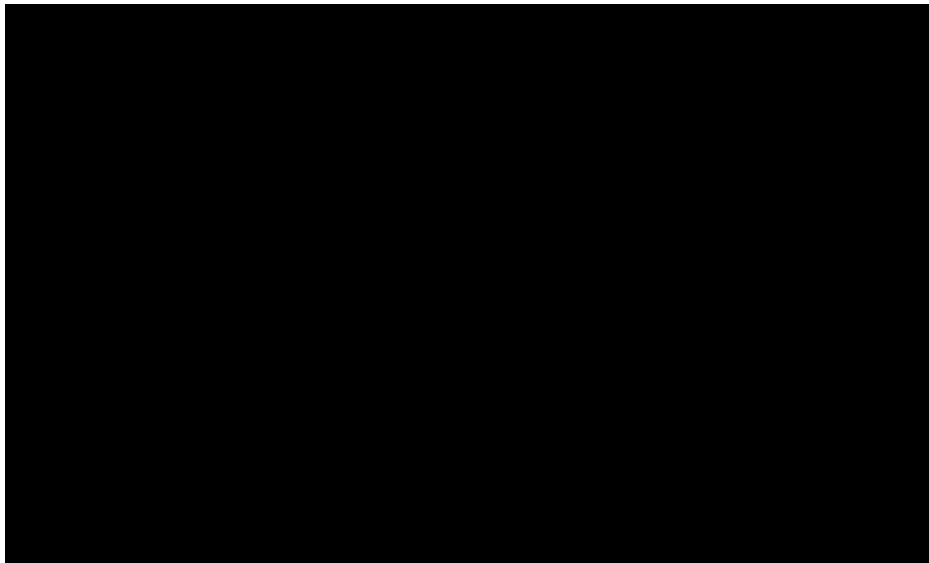
A levegőbe kerülő szennyezőanyagok nagy része bizonyos idő és távolság megtétele után kihullik, vagy a csapadékkal együtt kimosódik, kisebbik része befolyásolja a globális levegőminőséget. A levegőnek – az élővízhez és a talajhoz hasonlóan – természetes öntisztulása van. Ezt a folyamatot alapvetően befolyásolják adott helyen a légszennyező anyagok tulajdonságain kívül a klimatikus viszonyok is. Városunk ebből a szempontból a szerencsés adottságú térségek, közé tartozik.

Légekri tanulmányok szerint Kecskemét és térsége az ország legkevésbé szennyezett levegőjű részéhez tartozik. Csökkenő tendenciát mutat az ipari eredetű légszennyező anyag kibocsátás. Kedvező hatású a lakosság általi földgázzal való fűtésre áttérés. A közlekedésből eredő ólom légszennyeződés csökkenése következett be az üzemanyag ólom tartalmának fokozatos csökkentésével.

E kedvező helyzetet hátrányosan befolyásolja:

- a közlekedésből (tranzitforgalomból, teherfuvarozásból, tömegközlekedésből) eredő légszennyeződés: **szén-monoxid, nitrogén-oxid, ólom, szénhidrogének származékai, korom kerül a levegőbe,**
- **a szálló por, az ülepedő por,**
- a lakosság által a fűtési szezonban kedvezőtlenebb **szilárdanyag-, korom-, és kéndioxid kibocsátás,**
- légszennyeződést okoz a nyílt téri hulladékégetés: az avar, a mezőgazdasági és kerti hulladékok kezelése, ártalmatlanítása, égetése, amelyek által **szén-monoxid és nitrogén-oxid kerülhet a levegőbe,**
- a levegő sajátos szennyezettségét okozzák a **légekri allergének**. Némely fák, és bokrok, a pázsitfűfélék, a nyári – őszi gyomok pollenjei, **leggyakrabban a parlagfű pollenje** vált ki allergiás reakciót...”

(Forrás: Lajosmizse Város Önkormányzata Egészségügyi Szakmai Programja)

6. ábra: Az összes pollen (pollenszám/m³ levegő/nap) megoszlás
(Forrás: Bács-Kiskun Megyei Aerobiológiai Hálózat)

A pollen koncentrációk alakulása az időjárástól jelentős mértékben függ, azonban a szennyezettség alapvető és fő oka a bel- és külterületi zöldfelületek, útszélek elhanyagolása, ápolatlansága, illetve a mezőgazdasági művelésre szánt földek parlagon hagyása, a nem megfelelő mértékű gyommentesítés.

Lajosmizsén a levegőminőség mérési adatokkal alátámasztott, pontos meghatározása nehézségbe ütközik, mivel nincs állandó kihelyezett automata vagy manuális mérőállomás. Mivel ezek a mérések nagyon költségesek, ezért csak különösen indokolt esetekben, például baleseteknél történnek mérések. Légszennyező anyagokat kibocsájtó üzemeknek évenkénti önbevallást kell végezni, az adatszolgáltatást az Alsó-Tisza-völgyi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség ellenőrzi. Ipari tevékenységet folytató vállalkozóktól származó adatok később bekerülnek a központi adatbázisba, majd lekérdezhetővé válnak az Országos Környezetvédelmi Információs Rendszer (OKIR) webes felületéről. Az OKIR-on belül működő Levegőtisztaság- védelmi Információs Rendszer (LAIR) minden esetben a légszennyezés mértéke (LM) éves jelentésben beküldött kibocsátási adatokra alapul.

(Forrás: Lajosmizse Város Környezetvédelmi Programjának felülvizsgálata 2010.)

2.9.2 Felszíni és felszín alatti vizek

A területet több, a Tisza felé tartó vízfolyás keresztezi. A legészakibb közülük az Alpár-Nyárlőrinci csatorna (41 km, 271 km²). A mélyedésekben számos állóvíz keletkezett. A természetes tavak száma hat darab ~ 38, 245 ha felszínnel. A hét mesterséges tározó ~ 44,0 ha területű. A talajvíz minőségére jellemző, hogy általában magas sótartalmú, szerves anyagokkal erősen szennyezett.

A felszín alatti vízkészlet minőségét leginkább veszélyeztető források:

- a mezőgazdasági termelés során kijuttatott kemikáliák, a hígtrágya hasznosításának megoldatlansága
- a szerves trágya prizmák meggondolatlan elhelyezése
- a házi szennyvizek szikkasztásos módszerrel történő elhelyezése

- engedély nélküli és helytelenül kivitelezett lakossági fúrt kutak, vízkivételezések és a csövezetük mellett a mélyebb rétegekbe jutó szennyeződések
- 28% -os szennyvízcsatorna kiépítettség
- kevés csapadékvíz elvezető árok
- kevés párologtatást elősegítő növényzettel fedett terület

A felszín alatti vizek mennyiségi és minőségi védelmét kiemelt feladatként kell kezelni és a felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004. (VII. 21.) Kormányrendeletben megfogalmazott környezeti célkitűzések alapján kell megvalósítani.

„Lajosmizse a 27/2004. (XII.25.) KvVM rendelet szerint felszín alatti víz szempontjából érzékeny területen fekvő település. A település a 27/2006. (II.7.) Kormányrendelet szerint nitrátérzékeny területen (a település közigazgatási területének legalább 10%-ban érintett) fekszik. A település rendelkezik egy 37°C fokos termálkúttal.

A legnagyobb problémát a nyári aszályok, a talajvízszint süllyedése, a csapadékszegény telek és a vízvisszatartás megoldatlansága okozza. A talajvizek szennyezettsége továbbra is élő probléma, melynek elsődleges oka a szennyvizek tisztázatlan módon való elhelyezése. A talajvizek szennyezését ezen kívül a mezőgazdasági termelésből eredő műtrágya és vegyszer bemosódások, az üzemi méretű állattartó telepek okozzák. A talajvizek ezért emberi fogyasztásra alkalmatlanok. Az ivóvízigények kielégítése a kistérségben a rétegvíz készletből történik. A belvízzel leginkább veszélyeztetett területeket a belterületen a TISZATERV Vállalkozó és Szolgáltató Kft. mérte fel a településen. Belvízzel veszélyeztetett területek a Móra Ferenc, a Rózsa, a Viola, a Vásártér, a Batthyányi, a Mátyás király, a Gárdonyi, a Juhász Gyula, a Katona József és a Kazinczy utcák menti lakóterületeken, a Dózsa György és a Kossuth Lajos utcák közötti lakóterületi tömbbelsőben. Ezekon a területeken az épületekre, építményekre szigorú műszaki követelményeket kell megadni. A belvízzel való veszélyeztetettség miatt különösen nagy hangsúlyt kell helyezni a belterületen és a belterületi határ közelében levő természetes vízgyűjtő helyek hosszú távú megtartására.”

(Forrás: Lajosmizse Város Településfejlesztési Konceptiója 2008.)

2.9.3 Talaj

A földvédelem alapvető feladata a termőtalaj minőségi és mennyiségi védelme. Lajosmizse területén a gyenge termőképességű, rossz vízgazdálkodású talajok dominálnak, ezért a talajok talajjavításra szorulnak. Foltokban, szórványosan azonban jó minőségű termőtalajok is találhatóak (pl. Alsólajos környéke).

A talajokat az emberi tevékenységek közül a mezőgazdasági tevékenységek (műtrágyázás, állattartás, növényvédőszer), az ipari tevékenységek, a szennyvizek és a hulladéklerakások terhelhetik.

A talajokat közvetlenül veszélyeztetik az illegális hulladéklerakások. A talajok minőségi romlását okozza a szikesedés. Szélerózió szempontjából veszélyeztetett területek közé tartozik a település közigazgatási területének nagy része.

A termőtalaj védelméhez tartozik a roncsolt területek, felszíni anyaggyűjtőhelyek rekultivációja. A felhagyott városi hulladéklerakó és a szennyvíztisztító hely rekultivációja 2012. év végével megvalósult.

A település ásványkincsekben szegény. A településen egy homokbánya működik.

(Forrás: Lajosmizse Város Településfejlesztési Konceptiója 2008.)

A termőföldet károsító természeti hatások:

- a szél felszínalakító munkája, a defláció és az egyenetlen eloszlású csapadékmennyiség
- a közúti közlekedésből származó leülepedő szennyezőanyagok, toxikus nehézfémek, melyek leginkább az út tengelyétől számított 100-100 méteres sávot szennyezik el
- helytelen öntözés hatására esetleges másodlagos szikesedés
- csúszásmentesség érdekében kiszórt só káros hatása

Az emberi szervezetre ható károsító tényezők:

- átgondolatlan talajművelés, kemikáliák (vegyszerek, vegyi anyagok) kijuttatása a földterületekre
- a települési környezetet, az ipari és a mezőgazdasági tevékenységek által okozott földfelszín és talajszennyezés jellemzi

A földtani közeget terhelik a csatornarákötéssel nem rendelkező ingatlanokon lévő, nem megfelelő szigeteléssel ellátott házi szikkasztókból, emésztőkből elszivárgó szennyvizek is. Az illegális hulladéklerakásokból is bemosódhatnak káros anyagok a talajba, ezért azok felszámolására nagy hangsúlyt kell fektetni. A háztartásokból és az állattartó telepekről származó illegálisan elhelyezett állati eredetű melléktermékek fertőzésveszélyt jelentenek.

2.9.4 Zaj

A Lajosmizsén folyó kisipari tevékenység nem okoz zaj és rezgés szempontjából problémát. A településen a legjelentősebb környezeti zajforrásoknak a **közlekedési és az üzemi tevékenységeket tekinthetjük, de a szórakoztató tevékenységek**, az épületgépészeti berendezések, a háztartásokban használt gépek és berendezések, valamint az egyéb - indokolt vagy indokolatlan - emberi tevékenységek részaránya is számottevő tényezők. A 65dB/a fölötti hangnyomás szintnél - érzékenység és tartósság függvényében - már neuro-vegetatív tünetek léphetnek fel. Lajosmizse esetében a közúti közlekedésből származó **zajimmisszió** az egyik súlyos környezeti probléma.

A város egyik legfontosabb környezeti célja a közlekedési eredetű **zajterhelés még további csökkentése**, amit részben megoldott az 5-ös főútvonal Lajosmizsét elkerülő szakasza addig, amíg az autópálya használata ingyenes volt a települést érintő szakaszon. A matricás rendszer bevezetésével ez megszűnt, ezért észrevehetően megnőtt a településen keresztülhaladó forgalom.

2.9.5 Zöldfelületi rendszer

Zöldfelületek

A *zöldfelületek* környezetvédelmi, környezet-egészségügyi, ökológiai, esztétikai és használati szempontból nagy jelentőségűek, hozzájárulnak a településkép, a beépítések harmonizálásához, a városökológiai adottságok (mikroklíma és komforttényezők), a lakossági közérzet, a környezet minőségének és a településesztétikai adottságok javításához.

Lajosmizse Város Önkormányzata Képviselő-testületének a város közterületeinek tisztántartásáról szóló 14/2005. (IV.21.) rendelet alkalmazásában a településen lévő közterületek:

„3.§ (1) A város belterületén lévő minden

a) közpark;

b) közkert: játszóterek, pihenőkertek;

c) közutat, járdát szegélyező részben, vagy egészben növényzettel (fasor, cserjék, virágágyások, pázsit felületek) borított közterület,

d) közterületen felállított virágtartók a növényzettel együtt,

e) kertészeti rendezés alá eső városi zöldfelületek, virágágyások,

f) intézményi zöldfelületek,

g) labdarúgópálya és környéke;

h) Iskola-tó és környéke;

i) temetőt övező fasor;

j) a Dózsa György úti platánsor.”

„3.§ (2) A város külterületén lévő dőlő utak és a mezőgazdasági ingatlanok között lévő részben, vagy egészben növényzettel (fasor, cserjék, virágágyások, pázsit felületek) borított közterület.

A korlátlan közhasználatú zöldfelületek közül a legjelentősebb a Szabadság tér, amely szép parkkal rendelkezik. A park a városképben jelentős szerepet játszik. A használati és vizuális értéket javítaná a sétányok, zöld szigetek rehabilitációja és a belső területek ligetes fásítása. A település központi részén elhelyezkedő Iskola-tó és környezete a zöldfelület fejlesztés potenciális területét jelenti. Az intézményi és lakóterület között elhelyezkedő tó körüli közpark kialakításával a terület a településközpont frekventált részévé válhatna.

Közkertek találhatóak az Ady és az Ybl utcák között, valamint a József Attila és az Illyés Gyula utcák által határolt területen.

A polgármesteri hivatal és az új építésű társasházak által közrezárt tér rendezése jelenleg megoldatlan, éveken keresztül pályázott az önkormányzat a tér igényes kialakításának anyagi forrására. Értékes, új arculatot teremtő tér hozható létre a terület kertépítészeti rendezésével.

A Gyártelep és a Dózsa György út menti közkert zöldfelülete beállt, idős növényállományával emelkedik ki.

Az Iskola-tó, a Füzes-tó, és a Szabadság tér központi parkja helyi jelentőségű védelem alatt álló zöldfelületi elemek.

A *fasorok és a zöldsávok* feladata a zöldfelületi rendszerek elemeinek összekapcsolása, zöldfolyosó létrehozása. Kondicionáló és vizuális-esztétikai értékük magas. A település területét átszövő, vonalas jellegű zöldfelületek kapcsoló szerepe jelentős a település egyes zöldfelületi elemei, valamint a település belső és külső területei között. Jelentős területet fednek le a városban az utak menti zöld sávok, fasorok, melynek történelmi hagyománya van.

Az út menti fasorok közül ki kell emelni a Dózsa György út idős, egységes állományú platán fasorát. A mellék és összekötő utak növényzetére a gyümölcs és a díszfák jellemzőek. Az utcák hangulatát növeli a Baross utca mentén kialakított keskeny zöldsáv, valamint a Móra Ferenc utca menti zöldsáv. A temető Bajcsy-Zsilinszky utca felőli oldalát fiatal platán fasor határolja, az északnyugati részén az idős vadgesztenye fasor kiemelkedő szépségű.

(Forrás: Lajosmizse Város Településfejlesztési Konceptiója 2008.)

A települési önkormányzatokat törvény kötelezi arra, hogy önálló települési környezetvédelmi programot dolgozzanak ki, amelynek tartalmaznia kell a zöldterület-gazdálkodás településre

vonatkozó feladatait és előírásait. A helyi építési szabályzat meghatározza a zöldterületeket, a közérdekű környezetalakítás céljából az ingatlan növényzettel történő meghatározott módon és időn belüli beültetési kötelezettséget.

A zöldterületeknek (parkok, játszótérek, fasorok, kertek) igen jelentős szerepe van a települések és kiemelten a településközpontok, illetve a település környezetének kialakításában.

Lajosmizse közigazgatási területén a zöldterületek aránya a beépült környezethez viszonyítva jónak mondható. Jelentős mennyiségű zöld övezeti rész van.

A fentiekben vázolt közterületeken kívül Lajosmizsén jelentős szerepe van a CÉDE pályázati pénzből és közös összefogásból 2008-ban megvalósult Szabadság téri Játszótérnek, mely a központi elhelyezkedéséből adódóan állandó színtere a helyi fiatal generáció életének. További esztétikai értéket kölcsönöz a településnek a Tarnay utcában telepített fiatal platánfasor is, mely szintén helyi védettséget élvez.

2.10 Települési környezetvédelem

A helyi környezetügy legfontosabb szereplője az Önkormányzat.

Az önkormányzati környezetvédelem eredményességét - a külső körülmények által szabott kereteken belül - a helyi környezetügy politikai képviselője, a hivatali szakmai munka személyi és tárgyi feltételeinek megléte együttesen biztosíthatja.

A hivatali környezetvédelmi munka túlnyomó része a Polgármesteri Hivatal szervezeti és működési szabályzatában megjelölt szervezeti egységnél jelentkezik. Feladatok: hatósági ügyek, szakhatósági hozzájárulások, pályázatok, beruházások, stb. Az önkormányzati környezetvédelem külső nyilvánossága - és ezzel összefüggésben tudatformáló ereje - lényeges eleme a lakosság „környezetvédelmi öntudat” formálásának.

„A megelőző szemlélet érvényesítése a helyi környezetvédelemben is a leghatékonyabb módszer.”

A környezet védelméről szóló 1995. évi LIII. törvény 57. §-a rendelkezik a környezetvédelmi alapról, mely a környezetkímélő gazdasági szerkezet kialakításának ösztönzését, a környezeti ártalmak megelőzését, csökkentését, a bekövetkezett környezeti károk felszámolását - a külön törvényben meghatározott tájrendezést -, továbbá természeti értékek és területek fenntartását, a leghatékonyabb megoldások, továbbá a külön jogszabályban meghatározott tevékenységek esetén az elérhető legjobb technika ösztönzését, előmozdítását, a társadalom környezeti szemléletének fejlődését, valamint a környezetvédelmi kutatást elősegítő előírányzat.

Lajosmizse Város Önkormányzata is létrehozott Környezetvédelmi Alapot.

A Környezetvédelmi Alap az Önkormányzat közigazgatási területén a környezetvédelmi feladatok ellátására szolgáló, elkülönített pénzalap, amely része a költségvetési rendeletnek.

Az Alap célja:

- az épített és természetes környezeti értékek megőrzése, fenntartása,
- a környezeti ártalmak megelőzése,
- bekövetkezett környezeti károk felszámolása, az eredeti állapot helyreállítása vagy a terület rendezése,
- a környezetvédelmi intézkedések, feladatok ellátása, végrehajtása,

- a környezetvédelmi oktatás, szemléletformálás segítése,
- a lakosság tájékoztatása,
- a környezetvédő hagyomány és kultúra elősegítése,
- helyi jelentőségű természeti területek és értékek védelme, fenntartása.

Az Alap pénzeszközeit az Önkormányzat más pénzforrásaitól elkülönítetten kell kezelni.

A Környezetvédelmi Alap felhasználása

Az Alapból megvalósítandó célok:

1. Levegőtisztaság-védelem (pl. mérések, helyszíni vizsgálatok, környezetvédelmi hatósági feladatok színvonalának javítása, közlekedési légszennyezés csökkentése, adatbázis létesítése, stb.).
2. Hulladékgazdálkodással kapcsolatos megelőzés, tudatformálás; lakosság részére és az oktatási intézményekben szervezett veszélyes hulladékgyűjtési akciók, szelektív hulladékgyűjtés támogatása
3. Országos vagy helyi védelem alatt álló természeti értékek vagy természetvédelmi területek megőrzése, eredeti állapotuk helyreállítása, fenntartása.
4. Zöldterületek védelme, fejlesztése, zöldfelület gazdálkodás, erdők védelme, allergiát okozó növények elleni védekezés, gyomirtás.
5. Fásítás
6. Állatvédelem
7. Vizek védelme: felszíni- és felszín alatti vizek (talajvíz) védelme.
8. Környezetvédelmi szemlélet, oktatás ösztönzése, támogatása. Környezetvédelmi célú szakmai programokon való részvétel.
9. Környezetvédelmi információs rendszer működtetése, fejlesztése, szakirodalom beszerzése.
10. Települési környezetvédelmi program készítése, folyamatos karbantartása.
11. A környezet védelmét szolgáló tervek, tanulmányok készítése.
12. Egyéb, a környezet védelmét elősegítő tevékenység.
13. Évente egy alkalommal a környezetvédelemben kiemelkedő szerepet vállaló civil szervezetek, magánszemélyek részére támogatás.

A város vezetősége vallja a „*Gondolkodj globálisan, cselekedj lokálisan*” szemléletet, ezért helyi környezetvédelmi akciókat, eseményeket, programokat szervez és támogat, Környezetvédelmi Díjat adományoz:

- **Környezetvédelmi Nap szervezése**

Az Önkormányzat minden év május 31-én Környezetvédelmi Napot tart. A Környezetvédelmi Nap a helyi környezetvédelmi cselekvés nyilvános fóruma. Rendezvényei elősegítik az Önkormányzat Környezetvédelmi programjában szereplő célok és feladatok nyilvánosságra hozatalát, a lakosság tájékoztatását, környezetvédelmi előadások tartását, a környezetvédelem-és egészséges életmód szemléletének kialakítását.

- **Környezetvédelmi akciók lebonyolítása**

Ingyenes hulladékgyűjtési akciók (veszélyes hulladék-, elektronikai hulladék-,gumiabroncs) szervezése, koordinálása.

Illegális hulladéklerakások felszámolása.
Szelektív hulladékgyűjtés népszerűsítése.

- **Környezetvédelmi Díj adományozása 2000-óta**

A Környezetvédelmi Díj ösztönzés a környezetvédő, városvédő magatartás, fejlesztés és cselekvés számára, a pozitív minták kialakulására, elterjesztésére, elfeledett környezetvédő hagyomány újjászületésére.

Környezetvédelmi Díjat az utóbbi években „Virágos Lajosmizséért” témakörben lehet elnyerni. Korábban más kategóriákban, úgymint „Tiszta udvar, rendes ház”, „Hagyományörző formák, ápolási módok, növények” stb. kategóriában is lehetett pályázni.

A Díj elnyerésére pályázatot kell benyújtani.

A pályázatnak tartalmaznia kell a bemutatni kívánt lakókörnyezetről készült képeket, rövid leírást az alkalmazott ápolási módokról, a lakóudvar ápoltságáról és fővel való borítottságáról, növényekről, környezetalakításáról és a **fenntarthatóságról**. A Díj elnyerésére szóló pályázatot a Pénzügyi, Területfejlesztési és Közbeszerzési Bizottsághoz lehet minden év július 15-ig benyújtani.

A Bizottság javaslatot tesz a Képviselő-testület felé az augusztus 20-a előtti soros testületi ülés napjára a Díj odaítélésére.

A díjazott pályázatokat benyújtók „Virágos Lajosmizséért Környezetvédelmi Díj” díszes táblára, lakóingatlanukon annak használatára és emléklapra jogosultak.

Pályázatot benyújtó valamennyi résztvevő emléklapra jogosult.

- **Jeles Zöld Napok megünneplése**

„A természetben a maga helyén minden egyenértékű, egyenjogú, legyen az akár a legparányibb légy dongása, vagy a Vezúv kitörése. E hatalom birtokában nincs sem megvetni – sem letaposnivaló, s ez nagyon is érdekünk.”
/Herman Ottó/

Hétköznapjaink sorából kiemelkednek az ünnepek. Pirosbetűs ünnepeink eszmélésünk óta élnek a tudatunkban, mára a Jeles Zöld Napok is egyre több ember számára jelentenek ünnepet. Sok jeles nap, világnap van egy évben, amikor figyelmünket egy kiemelt témakörre, problémára kívánják irányítani. A zöld napokon a környezet- és természetvédelem egy-egy kiemelt területével foglalkoznak ország- vagy világszerte. Ilyenkor egy kicsit jobban odafigyelünk a növény- és állatvilágra, vizeink és erdeink megóvására, a földi élet jövőjére.

Az ENSZ közgyűlése 2005 és 2014 közötti időszakot a Nemzetközi Fenntarthatóságra Oktatás Évtizedének nyilvánította.

Március 22. A VÍZ VILÁGNAPJA

Április 22. A FÖLD NAPJA

Május 10. MADARAK ÉS FÁK NAPJA

Május 22. Nemzetközi Biodiverzitás Napja

Május 24. Európai Nemzeti Parkok Napja

Június 5. Környezetvédelmi Világnap

Június 17. A Sivatagosodás és Aszály Elleni Küzdelem Világnapja

Ezen „ünnepnapokról” települési szinten is megemlékezünk.

Az Önkormányzat költségvetéséből jelentős összegeket fordít környezetvédelemmel kapcsolatos kiadásokra:

- **Városi környezetvédelem kiadásai**

Egészséges ivóvízellátás biztosítása, szennyvízelvezetés, a köztisztaság fenntartása, a települési hulladékgazdálkodás üzemeltetése, a zöldterületek, a csapadékvíz-elvezető csatornák karbantartása, önkormányzati utak állapotának fenntartása stb. A környezet védelmét szolgáló kiadások évről évre komoly üzemeltetési költséget jelent az önkormányzat számára.

3. HELYZETÉRTÉKELÉS

3.1 Kérdőívek kiértékelése

3.1.1 Lakossági kérdőívek kiértékelése

A Local Agenda 21 program elkészítésében nagy szerepe volt a helyi lakosságnak is. Lajosmizse környezetvédelmi, gazdasági és társadalmi helyzetének felméréséhez és a helyzetértékelés elkészítéséhez kérdőívek készültek, melyet a lakosság és a fiatalabb generáció is kitöltött. A kitöltött kérdőívek kiértékelésének eredményei rávilágítanak a lakosság által megfogalmazott megoldandó feladatok körére és a lakosság Lajosmizséről kialakult véleményére.

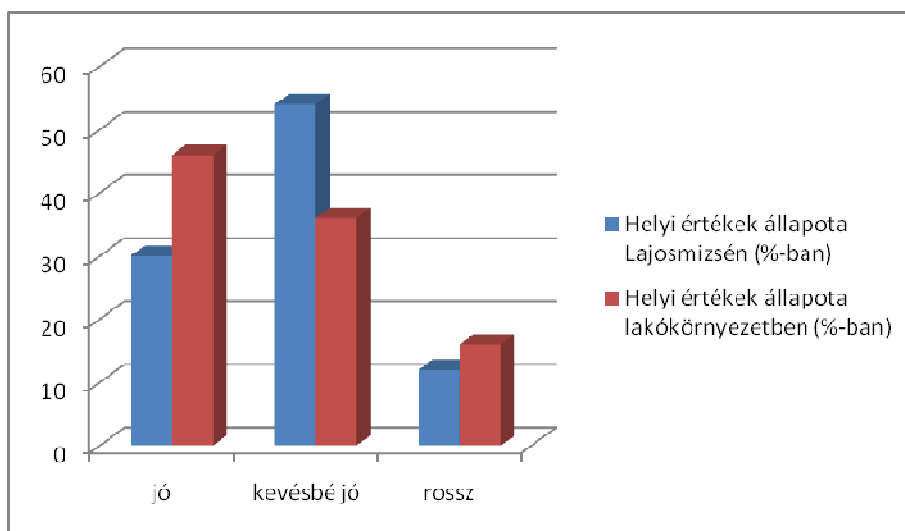
A lakossági kérdőíveknél a kitöltők száma 50 fő volt, melyből valamennyi kérdőív értékelhető volt.

A Fekete István Általános Iskola, Kollégium és Sportiskola 7. és 8. évfolyamos tanulói által kitöltött kérdőívek száma 100 darab, melyekből egy kérdőív sem tekinthető kiértékelhetetlennek.

A lakossági kérdőívet kitöltők között 18 % volt a férfiak aránya és 82 % a nők aránya. Koreloszlas szerint a válaszadók 18 %-a volt 30 év alatti, 24% 31 és 40 év között, 24 % 41-54 év között és 34% 55 év feletti. Iskolai végzettségüknek megfelelően 26 % érettségivel rendelkező 50 % aki főiskolát, egyetemét végzett , 16% szakmunkás iskolai végzettségű és mindössze 8% volt aki általános iskolai végzettségű lakos. A válaszadók többsége, mintegy 78%-a több, mint 20 éve él a településen. A kérdőívet kitöltők foglalkozása igen széles skálán mozgott, szinte valamennyi területről képviselték magukat a helyi lakosok. A kérdőívet többek között kitöltötte: köztisztviselő, egészségügyi dolgozó, pedagógus, nyomdász, gyógymasször, közgazdász, östermelő, gépkocsivezető, konyhai dolgozó, könyvelő, mezőgazdaságban dolgozó, szociális gondozó, adminisztrátor, betanított munkás és nyugdíjas.

A válaszadók 76%-a él szívesen a településen és 84%-uk a saját lakókörnyezetében. A megkérdezettek többsége (58%) szeretettel és jóleső érzéssel gondol Lajosmizse településre, míg 34% válaszolta azt, hogy közömbösen, de voltak olyan válaszadók (4%), akik kellemetlen érzéssel és egy fő, aki nehezteléssel gondol a településre, egy fő nem válaszolt a kérdésre. A válaszadók 64%-a úgy vélekedik, hogy a településen élő jelenlegi fiatal generáció mire felnötté válik, többségében elköltözik a településről. A település hangulatát többségében nyugodtnak tekintik, pozitív visszajelzés értékű, hogy egyáltalán nem szomorú és nyomasztó a helyzet, ugyanakkor többen jelzik, hogy kissé unalmas. A településről hiányzik az izgalom, vidámságát, hangulatosságát közepes szintűnek minősítik.

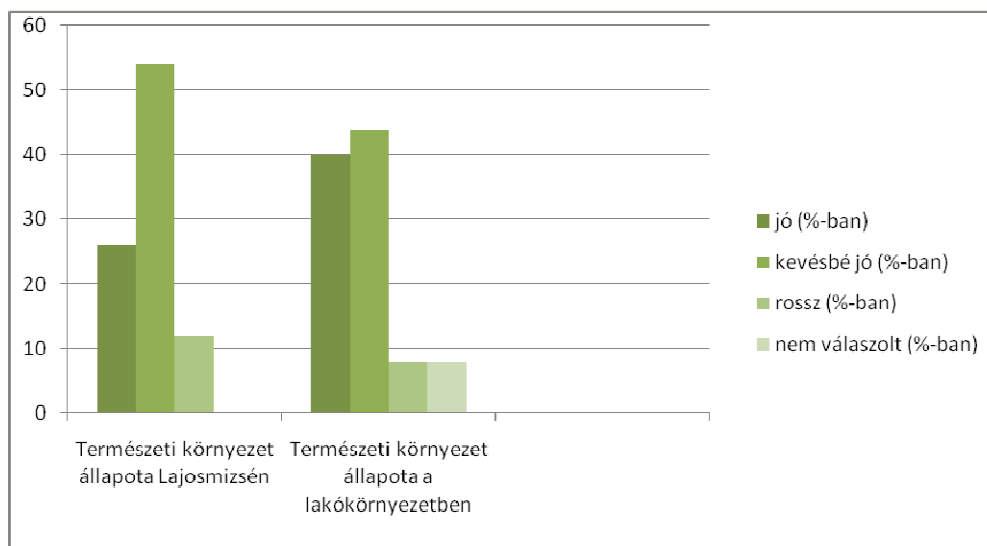
A településen található helyi értékek (épületek, terek, utcák) és környezetük állapotát az itt élők közül 30%-ban jónak, 54%-uk kevésbé jónak ítélte meg, míg a válaszadók közvetlen lakókörnyezetében 46%-ban mondták azt, hogy jó, 36%-ban pedig, hogy kevésbé jó. Rossz minősítést szintén mind a két esetben jelöltek, a településre vonatkozóan 12%, míg a lakókörnyezet esetében 16% mondta azt, hogy rossz a helyi értékek állapota.

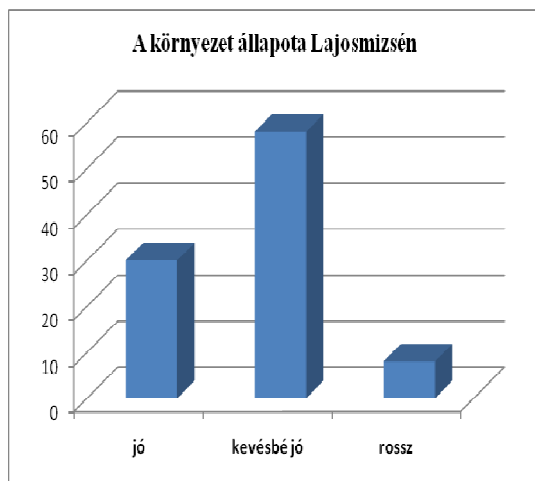
7. ábra: Helyi értékek állapotával kapcsolatos lakossági vélemény

A település természeti környezet állapotával kapcsolatos kérdésekben a válaszadók 26%-a vélekedik a települési környezetről jó minősítéssel, 54% kevésbé jónak és 12% rossznak találja az erdők, patakok, tavak, parkok állapotát. A közvetlen lakókönyezet állapotát közel hasonló mértékben tartják elfogadhatónak, jó minősítést 40%, kevésbé jó minősítést 44% adott, de rossz jelzést is adtak 8%-ban, valamint 8% nem is válaszolt erre a kérdésre.

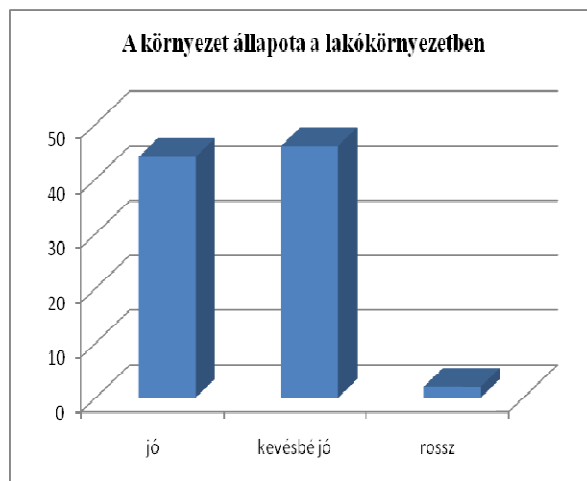
A települési környezet (víz, levegő, talaj, a település tisztasága, zaj) állapotát 2 % nagyon jónak, 30% jónak véli, ezzel szemben 58% kevésbé jónak és 8% rossznak tartja. A válaszadók lakókönyezetük környezeti állapotát 4%-ban nagyon jónak, 44%-ban jónak minősíti, de 46%-uk kevésbé jó, 2% rossz minősítéssel látta el.

8. ábra: Természeti környezet állapotával kapcsolatos lakossági vélemény

9. ábra: A környezet állapota Lajosmizsén

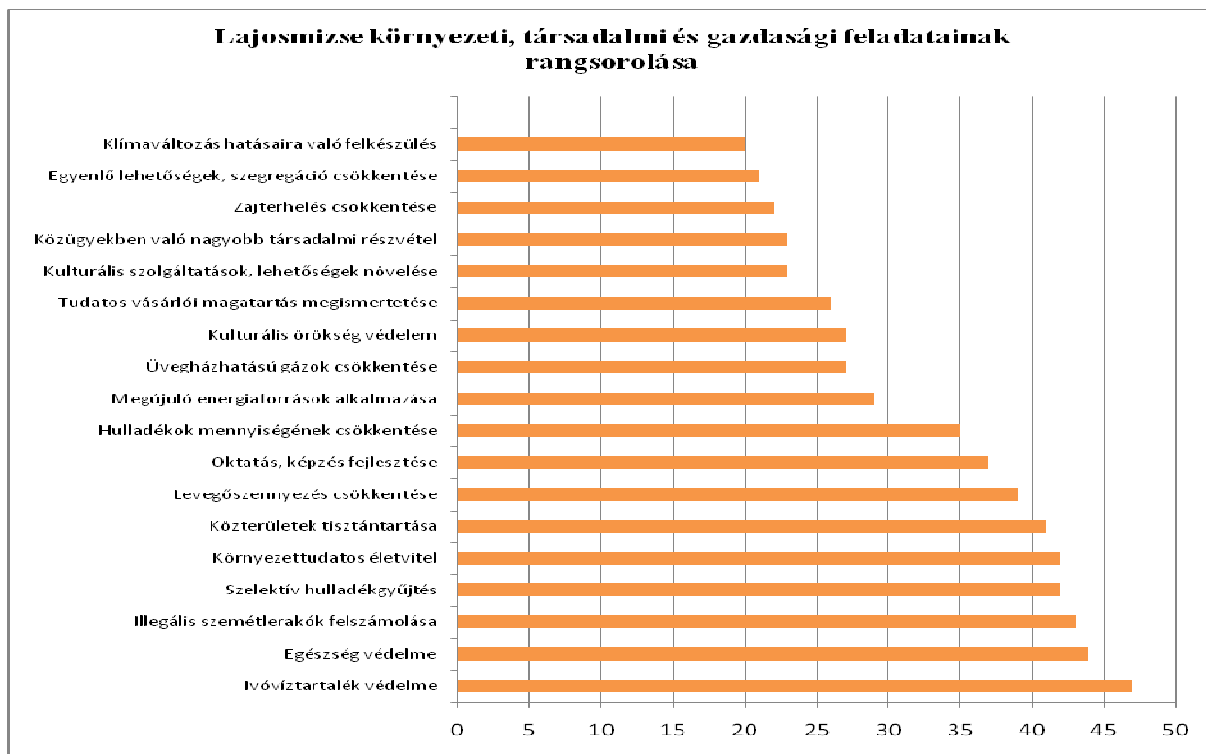
10. ábra: A környezet állapota a lakókörnyezetben

Arra a kérdésre, hogy mi lenne a legfontosabb és legmegfelelőbb megoldás a környezetszennyezés megállítására a válaszadók többsége két választ jelölt meg, 54%-a a környezetbarát technológiák bevezetését és annak anyagi támogatását preferálja, 20%-a pedig a környezetszennyezők megbírságolását tartja fontosnak. A lakosság 16%-a szerint a károkat ellensúlyozni kellene valamilyen kompenzációval és 6%-uk szerint kellene a károkozó tevékenységet betiltani.

A lakosság a környezetvédelmet saját ügyének is tekinti, mert 82%-uk vallotta azt, hogy szelektíven gyűjti a hulladékot, 72%-uk, hogy a hazai élelmiszereket részesíti előnyben, 64%-uk energiatakarékos izzót használ és 52%-uk rendszeresen kerékpárral közlekedik. Egy fő sem mondta azt, hogy ő a fentiek közül egyik tevékenységet sem folytatja, mely arra enged következtetni, hogy az itt élők nagyobb részben tudatosak a környezet-és természetvédelemmel kapcsolatban.

A lakossági felmérés alapján a település környezeti helyzete fejlesztésre szorul és a fenntartására igen nagy figyelmet kell fordítani, hogy sem a település természeti környezete, sem a közvetlen környezet ne károsodjon. Ennek eredményeképpen a megvalósítás című fejezet tartalmaz olyan megfogalmazott programokat, melyek figyelembe veszik a környezet állapotának megóvását.

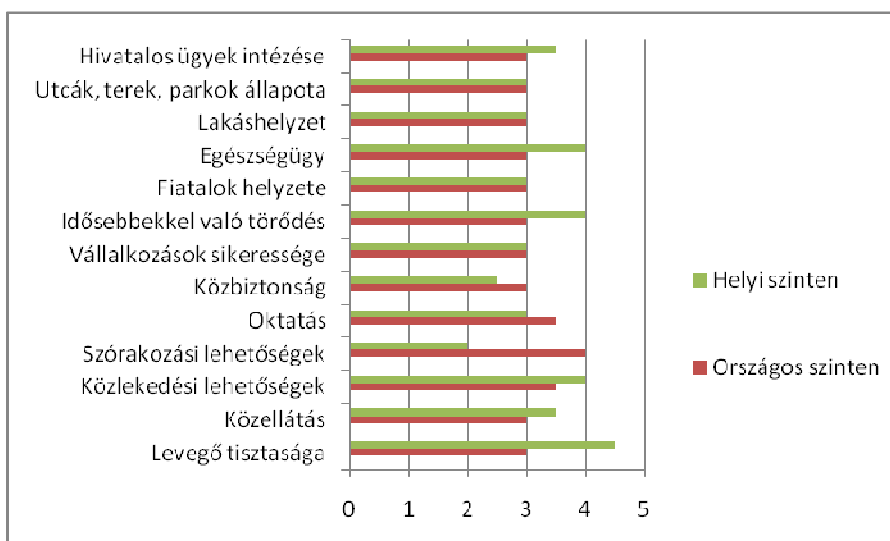
A lakossági kérdőívet kitöltők rangsorolták a környezetvédelmi, társadalmi és gazdasági feladatokat fontosságuk szerint. A kiértékelt válaszokat az alábbi ábra szemlélteti:

11. ábra: Környezetvédelmi, társadalmi és gazdasági feladatok fontossága

Jól látható, hogy a település lakói számára szinte valamennyi feladat fontos, de közülük is kiemelkedően fontosnak tartott az ivóvíztartalék védelme (50-ből 47 ember számára), egészség védelme (44 fő válasza), közel hasonló számban fontosnak tartott dolog a hulladék kérdése, annak szelektív gyűjtése, az illegális hulladéklerakók felszámolása.

A lakosság véleményt formált az országban, illetve a településen előforduló állapotokról (környezeti, társadalmi, gazdasági, szociális) és azt, mint az iskolában szokás, érdemjegyekkel látta el. A lakossági elégedettséget felmérő ábra szemlélteti, hogy melyek azok a tényezők, melyek leginkább problémát jelentenek, valamint amivel a legkevésbé elégedetlenek az emberek.

12. ábra: Elégedettség mérés

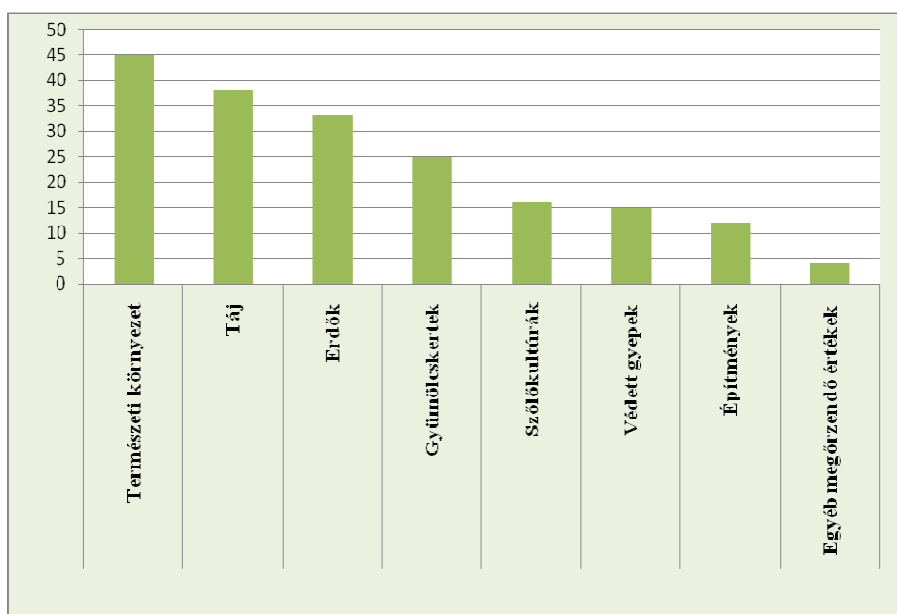
A fenti ábra alapján jól látható, hogy helyi szinten a lakosság a környezetvédelmi, társadalmi és a gazdasági helyzetet általában közepesen megfelelőnek tartja, négy területen tapasztalható, hogy inkább az elégedett felé billen a mérleg nyelve (hivatalos ügyek intézése, egészségügy, idősebbekkel való törődés és a közlekedés). A levegő tisztaságáról pozitív a vélemény. Sajnos többen vélekednek negatívan a város köztisztaságáról, mely más kérdésekben szintén előfordul, ugyancsak, mint a város közbiztonsága, és további elégedetlenségi indexet kapott a településen lévő szórakozási lehetőségek.

Az országos szintű méréssel összehasonlítva szinte minden esetben tapasztalható kisebb, nagyobb eltérés, kivétel a lakáshelyzet, a vállalkozások sikeressége és a fiatalok helyzete, ahol egyezést mutat a felmérés. Ezekkel a tényezőkkel is közepesen vannak megelégedve.

5 esetben bizonyulnak jobbnak a települési lehetőségek: levegő tisztasága, közellátás, közlekedési lehetőségek, idősebbekkel való törődés, egészségügy és a hivatalos ügyek intézése). A lakosság véleménye szerint azonban negatív kritikát kapott az országos helyzettel szemben a közbiztonság, az oktatás és a szórakozási lehetőségek.

A település gazdasági helyzetét a lakosság a következők szerint értékelte:

- Az ipar fejlettsége a településen a válaszadók 38%-a szerint jó, 44%-a szerint kevésbé jó, 16%-a szerint rossz, 2% nem válaszolt.
- A mezőgazdaság fejlettsége a válaszadók 8%-a szerint nagyon jó, 46%-a szerint jó, 40%-a szerint kevésbé jó és csupán 6% állítja, hogy rossz.
- A szolgáltatások fejlettsége a válaszadók 2%-a szerint nagyon jó, 62%-a értékeli jónak, 34% kevésbé jónak és mindösszesen 2% rossznak.
- A Lajosmizsén élő emberek képzettségére és tanultságára vonatkozóan adott válaszok értelmében 2% ítéli azt meg nagyon jónak, 38% jónak, 50% kevésbé jónak és a válaszadók 10%-a úgy gondolja, hogy rossz a helyiek képzettsége.

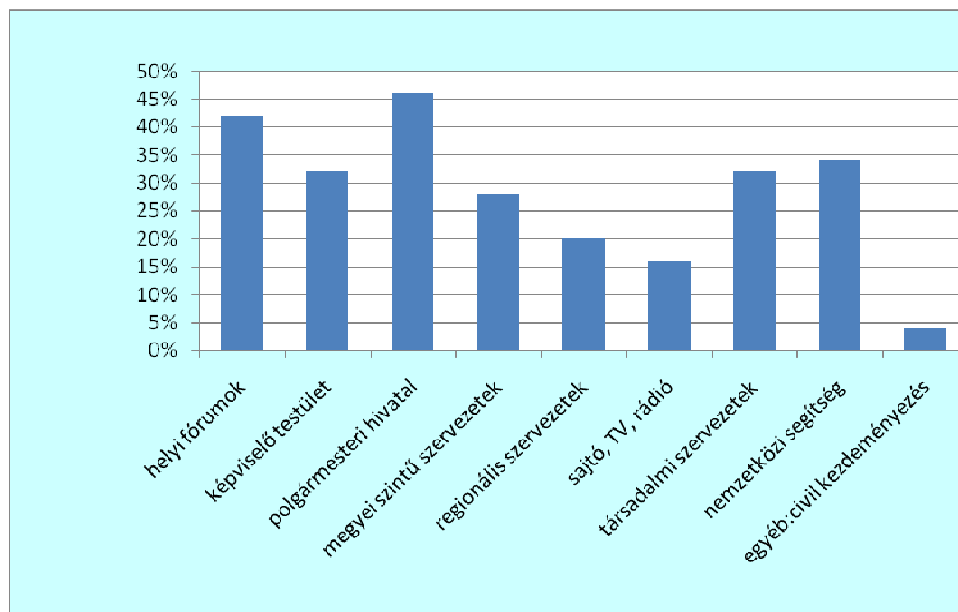

13. ábra: Épített-és természeti környezet védelmi prioritások

A lakosság véleménye alapján a leginkább védeni kívánt érték az a település természeti környezete, ezt követi a táj, majd az erdő. Az egyéb kategóriában a hagyományok ápolását, egyedi tájértékek, ivóvíz- és műemlékek védelmét jelölték meg.

A lakossági kérdőívek kiértékelése során a környezet és a fenntartható fejlődés tudatában a jövőbeni energiafelhasználás csökkentésére feltett kérdésre a válaszadók 96%-a mondta azt, hogy a jövőben jobban fog takarékoskodni az energiával, vagyis a vízzel, gázzal és elektromos energiával, 2% válaszolt nemmel és 2% nem nyilatkozott. A válaszadók 72% tisztában van azzal, hogy mennyi energiát fogyaszt háztartásában, 26%-uk akik ezt nem tudják, vagy nem követik a havi és éves energia felhasználásukat. A megkérdezett lakosok 52%-a vegyes fűtési-, 24%-a gázkonvektoros, 20% cirkó fűtési rendszerrel rendelkezik, a fennmaradó 4% távfűtésű háztartás és 4%-ban megjelenik az alternatív fűtési rendszerrel rendelkezők aránya.

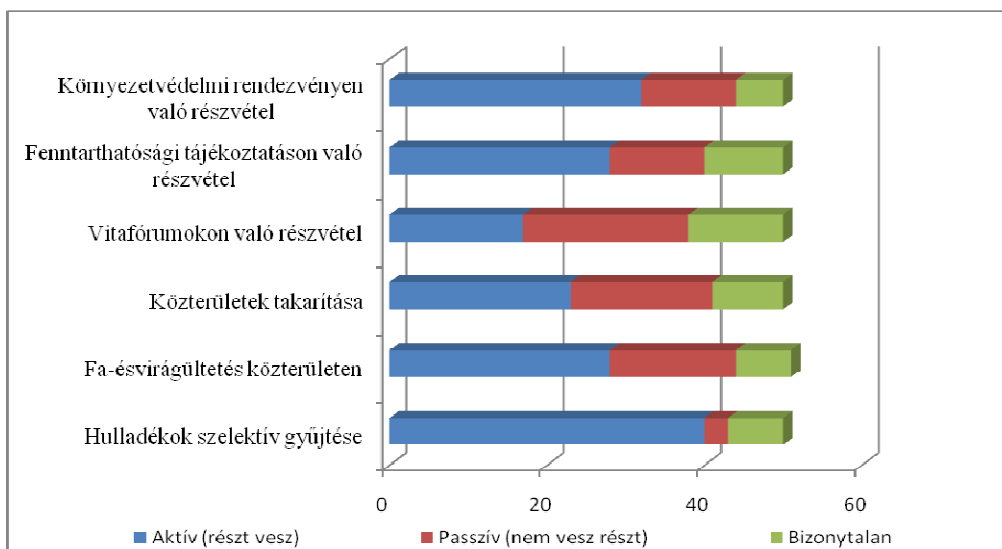
Arra a kérdésre, hogy milyen módon, milyen szervezetek, intézmények segítségével lehetne a legjobban fejleszteni a települést az alábbi válaszok érkeztek:

14. ábra: A fejlesztésben leginkább segítő résztvevők

A válaszadók többsége (46%-a) a polgármesteri hivatalt nevezte meg, mint aki a fejlesztések megvalósítását leginkább segíteni tudja. Ez az eredmény a hivatal felé még nagyobb felelősséget állít, mivel a lakosság bizalmat kölcsönöz neki a fejlesztések kivitelezésében. Mindezek mellett szerepet szánnak a megyei szintű és a nemzetközi segítségnek is. A lakossági fórumok szervezésével a településen élők az információgyűjtés és tájékozódás mellett lehetőséget kapnának a saját véleményük, javaslataik kifejtésére is. Ezt a célt szolgálja a minden év novemberében megtartott közmeghallgatás is a városban. Az egyéb segítség alatt civil kezdeményezést jelöltek meg.

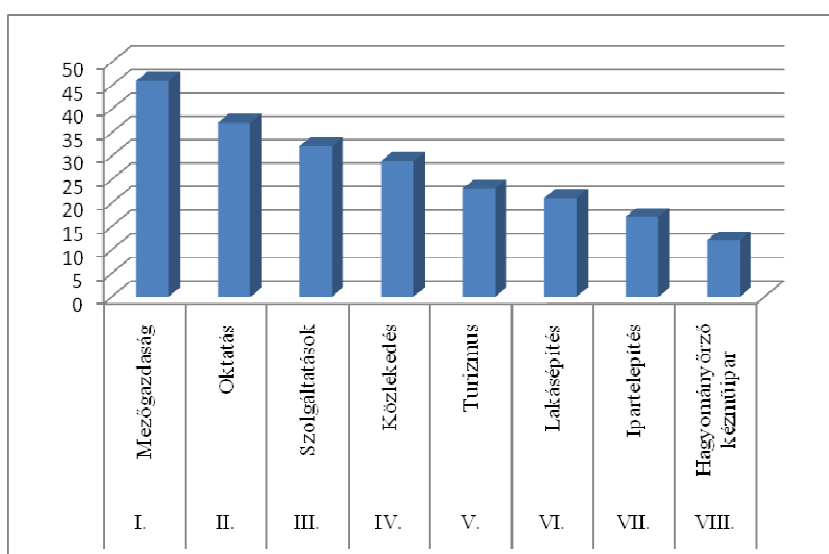
A kérdőív kitért arra is, hogy a válaszadók közül ki milyen önkormányzati, esetleg lakossági kezdeményezésben venne részt. Az eredményeket a 15. ábra szemlélteti.

15. ábra: Lakossági/önkormányzati kezdeményezéseken való részvételi hajlam

A helyi lakosság nagy része preferálja a szelektív hulladékgyűjtést, felismeri annak szükségességét. Szívesen részt vennének környezetvédelmi rendezvényen és a fenntarthatóságról szóló tájékoztatón. Vitaforumokat már kevesebben látogatnák. Pozitív hozzáállást jelent a fenntartható fejlődés elősegítése érdekében a lakosság részéről az önkéntes munkában való részvételi szándék. Többen jelölték meg a közterületi fa-és virágültetésben való részvételt, mint a közterületek takarítását, ennek ellenére az utóbbi témáról határozott elképzelése van a lakosoknak, mely a kérdőív más kérdéseiben jobban kibontakozott. A lakosság a közterületek tisztántartását nagyon fontosnak tartja, a feladat ellátását a közfoglalkoztatás keretében javasolja hatékonyabban megoldani.

A lakosság véleményét formálta a településen leginkább fejleszteni kívánt területekről, rangsorolta azokat.

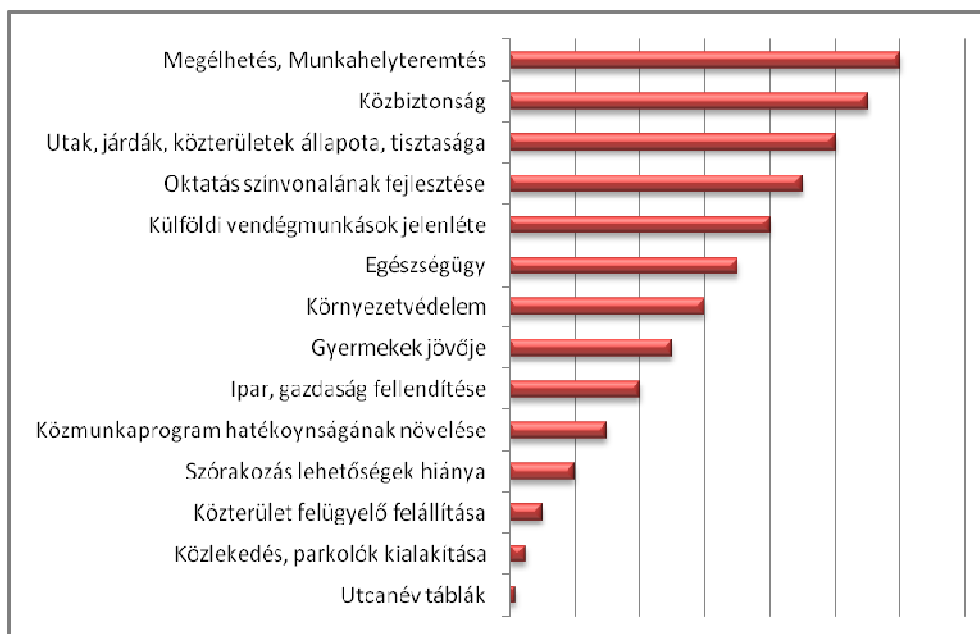

16. ábra: Területfejlesztési prioritások

A kérdőívet kitöltő lakosság körében a mezőgazdaság fejlesztése jelenik meg legnagyobb hangsúllyal, feltételezve a település adottságainak jobb kihasználását és a termelők magasabb színvonalú elismerését, támogatását. Másodsorban az oktatás helyzete jelenik meg, kulcskérdésű fejleszteni kívánt területként. A településen az oktatás általános iskolai szintig van jelen, közép-és felsőoktatás legközelebb Kecskeméten lehetséges. A kérdőívből kiderül, hogy elsősorban az oktatás színvonalának fejlesztését kívánja a lakosság, nem a középiskola meglétét hiányolja. Ezt követi harmadik helyen a szolgáltatások fejlesztése. A lakosok 66%-ának igényeit elégítik ki a helyi szolgáltató (vállalkozások, boltok, üzletek, egyéb szolgáltató) egységek, ugyanakkor 34%-ának igényeit általában nem elégítik ki, más településre kell eljárniuk. A válaszadók 96%-a szeretné, hogy tovább növekedjen a településen a vállalkozások, üzletek, boltok, irodák száma, melyek munkahelyeket teremthetnek a helyi lakóknak.

Lajosmizsén a szociális ellátásról a lakosok akképp vélekednek, hogy 100 ember közül, mintegy 40-nek van szüksége valamilyen segélyre és azt meg is kapják. A megkérdezettek 72%-a szerint a szociális célra rendelkezésre álló pénzüsségeket a szociális intézményrendszer fejlesztésére kellene fordítani, nem pedig a közvetlen segélyezésre. 22% véleménye, hogy a jól élők adóit kellene megemelni, míg 10% szerint nem is a hatóságok feladata, hanem mindenkinek magának kell gondoskodnia magáról, ha bajba kerül. A megkérdezettek magas aránya (64%-a) szerint a hatóságok feladatkörébe tartozik, hogy gondoskodjanak a bajba jutott rászorulókon, ugyanakkor a fentiektől eltérő, más módon kell megoldaniuk ezt a problémát.

A kérdőív kitér a településsel kapcsolatos problémák felvetésére is. A megkérdezettek válaszaiból az alábbi ábrán látható összegzés vonható le:

17. ábra: A település legsürgetőbb problémái

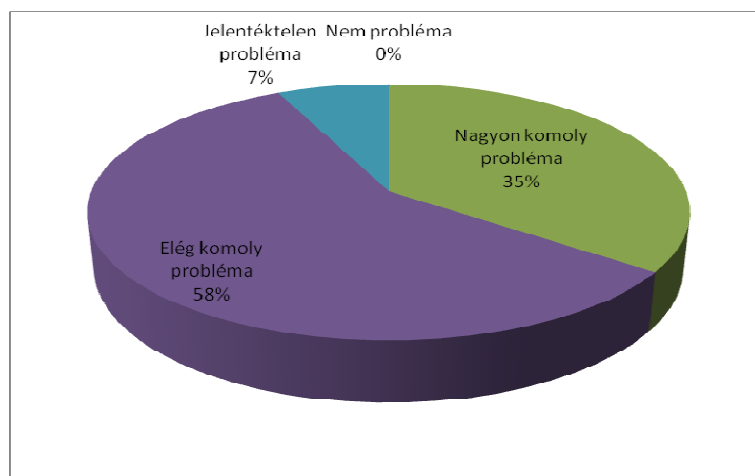
A lakosság által fejleszteni kívánt problémák prioritási sorrendjében első helyen a megélhetés és a munkahelyteremtés áll. Véleményük szerint nagy hangsúlyt kell fektetni a munkahelyek erősítésére, rehabilitációs munkahelyek létrehozását kell támogatni, az alacsony iskolai végzettségű lakosság felzárkóztatását, társadalmi integrációját, munkaerőpiaci esélyeik

javítását ösztönözni kell. A többgenerációs munkanélküli családoknál a közmunka nem megfelelő alternatíva. A megkérdezettek 42%-a sajnos számít rá, hogy családjából valaki munkanélküli lesz, de elképzelhetőleg már van is. Második helyre a közbiztonság helyzetét rangsorolták a megkérdezettek. Szorosabb együttműködést várnak a rendvédelmi szervektől, kívánják a bűnözés-és megelőzési bűnözés visszaszorítását. Harmadik helyen a település úthálózatának állapota, az utcák, terek, járdák, parkok, egyéb közterületek tisztasága jelent problémát a lakosok szemszögéből.

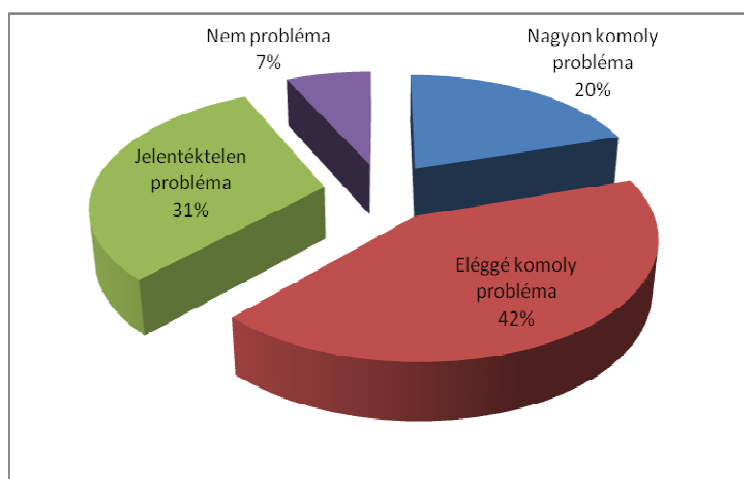
A kérdőívet kitöltők mintegy 60%-a találkozott már a fenntartható fejlődés kifejezéssel, közülük 42% jól meg is fogalmazta annak lényegét. Szerintük a fenntarthatósággal kapcsolatos ismeretek megszerzése fontos, megismerését elsősorban az újságokból, tv-ből és plakátok, szórólapok kihelyezésével tekintik megoldhatónak. Fontosnak tartják továbbá a lakossági fórumok megszervezését és megtartását is. A fenntartható fejlődésre 66%-ban általában kíváncsiak, 26%-uk az aki, csak a település helyzetével kíván foglalkozni.

3.1.2 Oktatási-nevelési kérdőívek kiértékelése

A tanulók általi megítélés szerint a környezetszennyezés jelentősége hazánkban és a településen eltérő. A megkérdezettek döntő többsége szerint a környezetszennyezés az „Elég komoly probléma” kategóriába esik mind a helyi, mind országos szinten. Nagyobb fokú eltérés a közvetlen lakókörnyezetnél mutatkozik meg, mert míg magyarországi viszonylatban a válaszadók 35%-a „Nagyon komoly problémának” és 58% „Elég komolynak”, addig helyi viszonylatban a válaszadók 31%-a a „Jelentéktelen probléma” kategóriát jelölte meg válaszként. Ennek megfelelően Lajosmizse településen a környezetszennyezés problémája kisebb mértékű, mint hazánkban, ahol ezen minősítést a válaszadók mindösszesen 7%-ban jelölte meg. Ezt a feltevést támasztja alá továbbá az is, hogy a helyi környezetszennyezést a megkérdezettek 7%-a nem is tartja problémának. A válaszok összegzése arra enged következtetni, hogy a megkérdezettek szerint a környezetszennyezés mind helyi, mind országos szinten jelentős probléma, de lokálisan, kisebb jelentőséget kölcsönöznek neki, mint országosan.

18. ábra: Környezetszennyezés jelentősége hazánkban

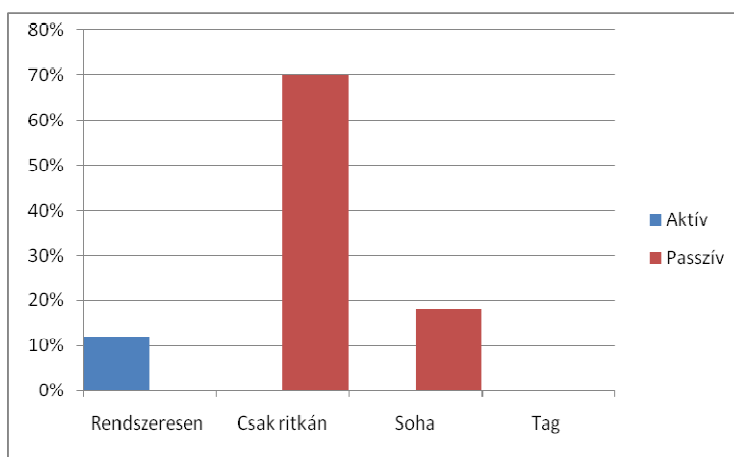

19. ábra: Környezetszennyezés jelentősége Lajosmizse városban

A válaszadó diákok 30%-át nem érdekli a környezetvédelem, de szerencsére többségüket (61 %) igen, de csak egyes események, és 9 %-uk az, akit folyamatosan érdekel. A 61%, akik elsősorban egy-egy környezetvédelmi probléma iránt fogékonyak, főleg a magasabb hírértékű globális, az egész világot érintő problémák, katasztrófák, fejlesztések keltik fel a figyelmüket. Ezt támasztja alá az is, hogy a tanulók által megjelölt környezetvédelmi probléma, - amivel a legutóbb foglalkoztak-, többségében a vörösiszap katasztrófa volt Kolontáron, az atomerőmű robbanás Fukusimában, a Mexikói öbölben történt olajkatasztrófa, az esőerdők kiirtása, a globális felmelegedés. De válaszaikból az is kiderül, hogy a helyi környezetvédelmet is figyelemmel kísérik, felismerik az illegális hulladék elhelyezés-, a környezetszennyezés (víz, talaj, levegő) veszélyeit, az állatok-és növényfajok kipusztulásának problémakörét.

A tanulók elsősorban a médián keresztül (54% TV, rádió) tesznek szert a környezetvédelemmel kapcsolatos információkra. Ezt követi 44%-ban az iskolai tanórákon, intézményen belüli rendezvényen történő információáramlás. 12%-uk a nyomtatott sajtóból is értesül a környezetvédelmi hírekről, de 12% barátaival, szüleivel is beszél róla.

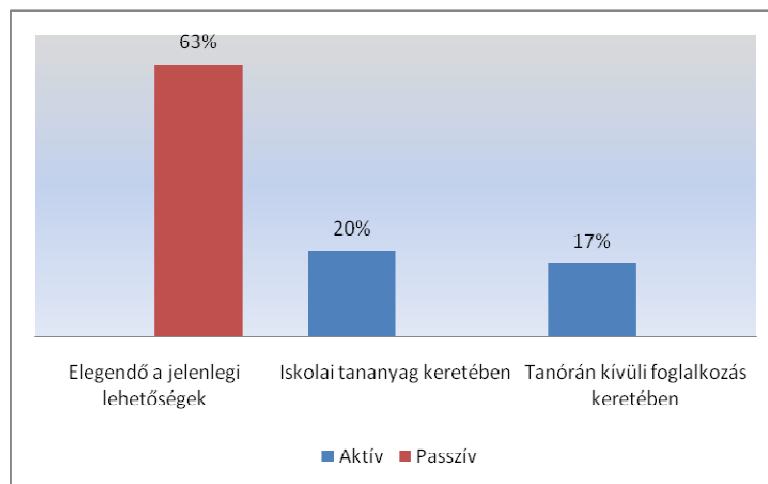
A megkérdezettek 12%-a ismer csak környezet-és vagy természetvédelmi szervezetet, ezt Környezetvédelmi szakkörnek nevezték meg. Környezetvédelmi szervezetnek 48% szívesen tagja lenne.

20. ábra: Környezetvédelmi rendezvényen való részvétel

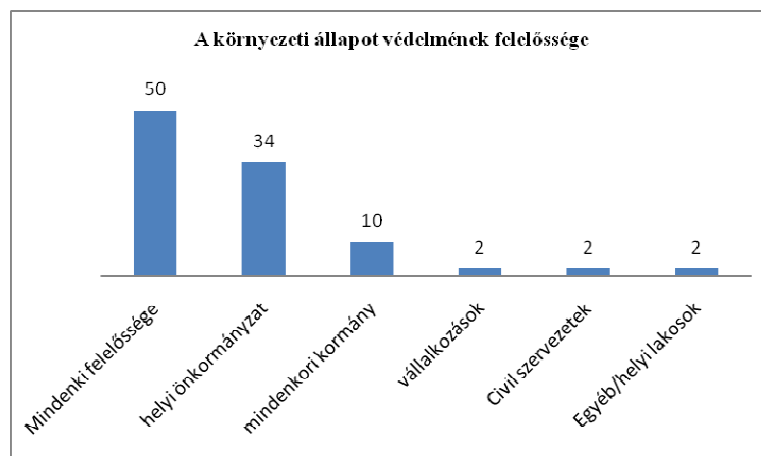
A környezetvédelmi szervezetek csekély mértékű ismertségét a válaszadók ezen téma, tevékenység iránti érdektelensége is eredményezhette. A válaszadók 88%-a passzív hozzáállást tanúsít a környezetvédelmi rendezvényekkel kapcsolatban. Az aktív résztvevők aránya mindösszesen 12%, tehát a válaszadók 1/8-a. Mindezek ellenére a tanulók 99%-a tudott minimum egy, az iskolájában rendszeresen megrendezésre kerülő környezetvédelemmel kapcsolatos napot megnevezni, 1% szerint nincs az iskolában ilyen megemlékezés. A válaszadók 86%-a nevezte meg a Föld Napját, 53% a Környezetvédelmi Világnapot és 27% a Madarak és Fák Napját. A kérdőívben szereplő egyéb kategóriát egy fő jelölte meg és a Víz Világnapját nevesítette meg.

A környezetvédelmi ismeretek megszerzésével kapcsolatban (21. ábra) a tanulók választ a következő diagram szemlélteti, a tanulók 63%-a gondolja azt, hogy elegendő ismeretekkel rendelkezik e téren. Az iskolai tananyagon belüli ismeretszerzést 20%, a tanórákon kívüli foglalkozás keretében történő ismeretek megszerzésére csupán 17% lenne hajlandó.

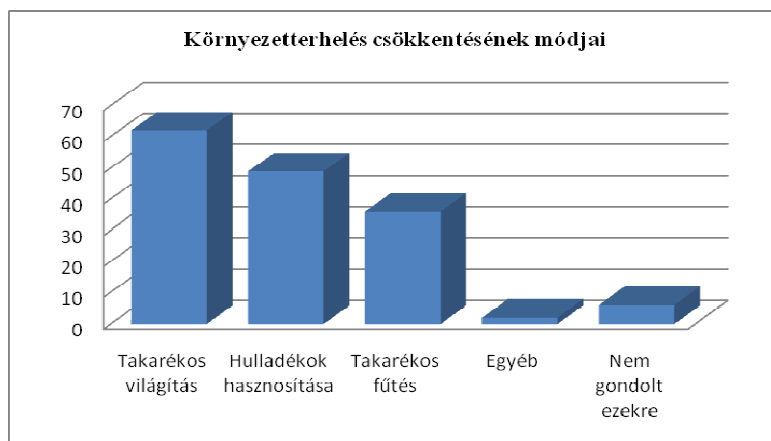
21. ábra: Környezetvédelmi ismeretek bővítésére való hajlandóság

Arra a kérdésre, hogy a település környezeti állapotának a védelméről kinek az elsőrendű felelőssége és feladata gondoskodni, a diákok első helyen a „Mindenki” kategóriát jelölte meg. Második helyen az önkormányzatot, harmadik helyen az országot irányító kormányt nevezte meg. Kisebb mértékben jelölték meg a vállalkozásokat és egyéb kategóriában a helyi lakosokat nevezték meg.

22. ábra: Felelőség

A mindennapi viselkedésünk, szokásaink hozzájárulhatnak a környezeti problémák fokozódásához, de csökkentéséhez is. A diákok véleménye szerint (23. ábra) az otthon és az iskolában is alkalmazható „környezetvédő” megoldások közül fontosságuk szerint a takarékos világítás és fűtésrendszer alkalmazásával, a hulladékok hasznosításával és egyéb módon (csöpögő csapok elzárásával) is hozzá lehet járulni. A tanulók 6 %-a viszont még nem gondolt a környezetvédő megoldások lehetőségeire.

23. ábra: A környezetterhelés csökkentésének módjai Lajosmizsén

A tanulók véleménye nagyban különbözik a fogyasztói szokások környezetterhelő hatását illetően. A kérdőívet kitöltők 61%-a úgy vélekedik, a vásárlási szokásoknak csak ritkán lehetnek környezetterhelő hatásai. 27% mondja azt, hogy jelentős környezetterhelő hatása van, közülük csupán 10% az, aki próbált már olyan terméket használni, vásárolni, melyről tudta, hogy kevésbé terheli a környezetet. A megkérdezettek 12%-a pedig nem is tartja a vásárlási szokásokat környezetterhelő hatásúnak. A diákok 90%-ánál nem beszélhetünk tudatos vásárlói szokásokról, a megvásárolt vagy használt termékek környezeti terhelését figyelmen kívül hagyják.

A kérdőívet kitöltők 64%-a passzív hozzáállást tanúsít a helyi ügyekkel, kérdésekkel kapcsolatban. A megkérdezettek közül 9 % teljes érdektelenséget tanúsít ezen ügyek iránt, míg mindösszesen 36%-uk tartja magát megfelelően tájékozottnak, illetve érdekeltnek Lajosmizse város aktuális ügyeit illetően.

Vélhetően a válaszadók korosztályi sajátosságainak következménye ezen megoszlás.

Lajosmizse, valamint a szűkebb lakókörnyezet aktuális ügyeit, problémáit a válaszadók 75%-a otthon szülőikkel és ismerősökkel beszéli meg. 17%-uk az iskolában, a tanárokkal és tanuló társakkal, míg 8 %-uk a barátaikkal beszélgetnek erről a témáról.

A megkérdezett tanulók 79%-a szívesen él Lajosmizse településen.

A diákok véleménye szerint a településen a legnagyobb problémát munkavállalási lehetőségek hiánya, a közbiztonság helyzete jelenti. A megkérdezettek válaszainak összesítése során ezek a „nagyon elégedetlen” kategóriába kerültek.

A három legsürgetőbb települési problémára vonatkozó kérdésre adott válaszok eredménye ettől eltérést mutat: az első helyen a közutak, utcák, terek, parkok állapota áll. Ezt követi a

közbiztonság hiánya és a továbbtanulási lehetőségek és a negyedik helyre rangsorolták a munkahelyteremtés problémáit. Megnevezték a szórakozási lehetőségek hiányát is, a különböző környezetszennyezési problémákat, de sokuk a kóbor ebek problémájára is sürgető megoldást szeretne.

3.2 SWOT analízis

A célkitűzések megalapozásához Lajosmizse társadalmi, környezeti és gazdasági állapotának értékelése alapján szükséges meghatározni a főbb fejlődési, fejlesztési irányokat. Ennek egy jól bevált módszere az ún. SWOT analízis, amely a belső és küldő tényezők alapján vizsgálja az adott állapotot és meghatározza a kitörési irányokat.

Az egyes betűk jelentése:

S – **erősségek** (strengths)

W – **gyengeségek** (weaknesses)

O – **lehetőségek** (opportunities)

T – **fenyegetések** (threats)

Az erősségek és a gyengeségek a belső állapotot jellemzik, míg a lehetőségek és a veszélyek a külső körülményeket.

	ERŐSSÉGEK	GYENGESÉGEK
Társadalmi pillér	<ul style="list-style-type: none"> - a betelepülők számára kedvező feltételek biztosítása - értékes történelmi múlt - szolgáltatások biztosítása - korszerű művelődési ház és könyvtár, élénk kulturális élet - óvodai férőhelyet meghaladó óvodások száma - megoldott alap-és járóbeteg egészségügyi ellátás - megoldott általános iskolai képzés 	<ul style="list-style-type: none"> - stagnáló népességszám - a tanyasi lakónépesség magas aránya - megélhetési problémákkal küzdők számának növekedése, - segélyezésre szorulóknak növekvő száma - munkahelyteremtési problémák - szórakozási lehetőségek nem megfelelő száma - kedvezőtlen közbiztonság
Környezeti pillér	<ul style="list-style-type: none"> - környezeti elemek kielégítő állapota - a sok forgalomlassító közlekedési lámpa és a megépült elkerülő út miatt kisebb tranzitforgalom - belterületi utak szinte mindegyike szilárd burkolatú - ipari eredetű szennyezés nem jellemző - a szennyvíztelep jól látja el funkcióját - gázbekötések aránya magas, ezért a tüzelésből eredő légszennyezés kismértékű - kommunális és szelektív hulladékszállítás lehetősége, korszerű hulladékgyűjtési rendszer rendelkezésre állása, bezárt települési hulladéklerakó rekultivációja megvalósult - környezetvédelmi, köztisztasági és hulladékrendelet megléte 	<ul style="list-style-type: none"> - kevés adat áll rendelkezésre a környezeti elemek állapotáról - nincs környezetvédelmi civil szervezet - lakossági érdektelenség a környezet-és természetvédelem egyes kérdéseiben - avarégetésből származó levegőszennyezés - a megújuló energiák használata elenyésző, - csapadékvíz elvezető árkok állapota, a nagy intenzitású csapadékesemények terheléscsökkentése nem elégséges - a terület természetes növénytakarója már csak foltokban jelenik meg, erősen degradálódott állapotban - a város természeti értékeinek bemutatása hiányos, - az Iskola-tó hasznosítása
Gazdasági pillér	<ul style="list-style-type: none"> - a közlekedésből származó előnyök, első rendű főközlekedési utakkal és autópályákkal való kapcsolat - a település földrajzi elhelyezkedéséből származó előnyök, - az infrastrukturális ellátottság- víz, gáz, villamos energiaellátás megfelelő - kerékpárút-hálózat kiépítettsége - magas a vállalalkozási sűrűség 	<ul style="list-style-type: none"> - települési marketing rendszer hiánya - kis méretű, alacsony felszereltségű, versenyképességű gazdaságok - lakóterületen belül kisipari jellegű üzemek - az idegenforgalom szerveztségének alacsony szintje, turisztikai marketing hiánya - meglévő szálláshelyeken eltöltött alacsony átlagos tartózkodási idő

	<ul style="list-style-type: none"> - a mezőgazdasági termelés hagyományai - a gyümölcsstermesztés magas színvonala - falugazdász működése - kedvező földrajzi helyzet a kereskedelmi és ipari tevékenységek megtelepedésére - az ipari tevékenységek széles köre - szolgáltatások tekintetében mikro-körzetközponti szerep - gasztronómiai települési sajátosságok - az alföldi táj, mint turisztikai vonzerő - turisztikai érdeklődésre számot tartó programok (tanyasi életforma, lovas programok, vadászat) 	<ul style="list-style-type: none"> - kisvárosi funkcióhiányok (parkolók, közösségi terek hiánya)
--	---	---

	LEHETŐSÉGEK	VESZÉLYEK
Társadalmi pillér	<ul style="list-style-type: none"> - a város népességmegtartó erejének növelése - az esélyegyenlőség elvének optimális megvalósítása, fokozott figyelemmel a különböző társadalmi csoportok megfelelő integrációjára - új civil szervezetek alakulása, lakossági összefogás - kulturális élet fellendítése - szakképzés, munkahelyteremtés támogatása - fiatalok képzése a helyi, térségi igényeknek megfelelően - szórakozási lehetőségek bővítése - szorosabb összefogás a rendvédelmi (rendőrség, polgárőrség) szervekkel, közterület felügyelet felállítására - a lakosság környezettudatosságának növelése 	<ul style="list-style-type: none"> - népességfogyás - a település elöregedése - lokálpatriotizmus háttérbe szorulása - társadalmi elidegenedés - hagyományörzés háttérbe szorulása - életszínvonal romlása - lakosok eladósodása - roma nemzetiségű lakosok társadalmi integrációjának problémája - az előítéletek felerősödése - fiatalok, értelmiségek elvándorlása - a környezetvédelem elveivel összhangban álló életmódra való igény csökkenése
Környezeti pillér	<ul style="list-style-type: none"> - csatornázás-fejlesztési beruházás - külső források (EU, hazai) bevonása a környezet-és természetvédelmi fejlesztésekbe, sikeres pályázatok - környezetvédelmi civil szervezet létrehozása - természeti és táji adottságok turisztikai szempontú érvényesítése - védett természeti területek és értékek fejlesztése - Iskola-tó hasznosítása - megújuló energiaforrások növekvő aránya, alkalmazása - magasabb fokú környezeti nevelés az óvodában (zöldóvoda) és iskolában - a lakosság pozitív hozzáállása a szelektív hulladékgyűjtéshez - fenntartható fejlődést támogató, figyelemfelhívó rendezvények - hulladékgyűjtő udvar kialakítása - virágültetési, városképzési akciók - zöldfelület fejlesztés - településszintű környezetvédelmi akciók (hulladékgyűjtés, parlagrafűmentesítés) - veszélyes hulladékok évi egyszeri ingyenes begyűjtése 	<ul style="list-style-type: none"> - erőforráskészletek csökkenése - környezeti káresemények kockázata - természeti értékek pusztulása - vízbázisok elszennyeződése - a tájgondozás hiánya - légszennyezettség növekedése - felszín alatti vizek szennyezettségének növekedése - levegő allergén pollenmennyiségének növekedése - a lakosság nem aktív a környezetvédelmi tevékenységekben, partnerség hiánya - illegális hulladék-elhelyezések növekedése - globális éghajlatváltozás miatt bekövetkező haváriák: belvíz, aszály - biológiailag inaktív területek arányának növekedése tovább veszélyezteti az élővilágot
Gazdasági pillér	<ul style="list-style-type: none"> - külső források (EU, hazai) bevonása a gazdasági fejlesztésekbe - új, korszerű, környezetet kevésbé károsító enegiahordozók racionális felhasználása - turizmus fejlesztése - közlekedés fejlesztése - új munkahelyek teremtése - háztáji termékek piaci pozíciójának erősödése - szakképzett munkaerő rendelkezésre állása - közutak, kerékpárutak felújítása, parkolók, járdák kialakítása külső források bevonása 	<ul style="list-style-type: none"> - munkanélküliség növekedése - a gazdasági válság hatása sokáig érezhető - hosszú távú finanszírozási problémák - a pályázati önerő előteremtésének egyre nagyobb nehézségei - területi különbségek fokozódása - vállalozási önerő hiánya - mezőgazdaság háttérbe szorulása

(Forrás: Lajosmizse Város Környezetvédelmi Programjának felülvizsgálata 2010.)

4. STRATÉGIA

4.1 Célállapot

Cél a **fenntartható fejlődés elősegítése**, melynek következményeként megvalósul az erőforrások gazdaságos felhasználása. Fellendül a település gazdasága, fejlődik társadalma, új munkahelyek jönnek létre, bővülnek a jövedelemszerzési lehetőségek és a város lakói több figyelmet fordítanak a környezetvédelemre és a megújuló energiaforrások használatára.

A település vezetése a lakossággal együttműködve pedig mindent megtesz azért, hogy a fenntarthatóság szolgálatában álló döntések szülessenek és a környezeti erőforrásokkal kíméletesen gazdálkodó fejlesztések valósuljanak meg.

A célok elérésére ütemezési tervet kell kialakítani, amely Lajosmizse város vizsgált adatainak felhasználásával időtávonkénti részcélokat jelöl ki hosszú-, közép és rövid távon.

A jövőkép eléréséhez hosszú távú (9–20 év) célkitűzések, középtávú (4–8 év) tematikus célok, ill. rövidtávú (1–3 év) részcélok megvalósulására van szükség.

4.2 Prioritások

A fenntartható fejlődéshez, mint központi célhoz szükséges a fenntarthatósági pillérek megerősítése. A megerősítések fontossági sorrendbe helyezése prioritásuk szerint kell történnjen.

Az elsőrendű szolgáltatási igények és problémák, kérdések felfedése a közösségi kérdőíveken keresztül.

Társadalmi prioritások: helyi egyetértés megteremtése a település alapértékeiről, az egészséges életkörülményekről, a jelenlegi és jövő generációi számára szükséges feltételek biztosításával.

- társadalmi szemléletformálás a Fenntarthatóság jegyében,
- intézményi működés hatékonyságának növelése
- egészségügyi helyzet fejlesztése,
- szociális helyzet fejlesztése,
- oktatás, képzés fejlesztése
- közbiztonság fejlesztése,
- kulturális élet gazdagítása,
- esélyegyenlőségi jogok biztosítása,
- közösségi közlekedés fellendítése
- gyermekek és fiatalok társadalmi beilleszkedésének segítése.

Gazdasági prioritások: jelentős mértékben támaszkodik az emberi munkaerőre, a megújuló energiaforrásokra, erőforrásokra és a nemzetgazdaság egésze szempontjából optimális gazdasági formációkra.

- nemzeti együttműködés,

- az Önkormányzat és az önkormányzati intézmények hatékony működéséhez szükséges gazdasági feltételek megteremtése,
- ipar fejlesztése,
- mezőgazdaság fejlesztése,
- gazdasági szektor (kereskedelem, szolgáltatás) fejlesztése,
- vendéglátás, idegenforgalom, turizmus fellendítése.

Környezeti prioritások: a káros anyagoktól való védelemmel és a természeti erőforrások hatékony hasznosításával garantáljuk a lakosság hosszú távú jólétét, valamint a növény és állatvilág életkörülményinek és sokszínűségének fennmaradását.

- környezeti elemek és rendszerek állapotának javítása, védelme,
- települési és épített környezet védelme,
- a lakókörnyezet védelme a káros emisszió kibocsátásoktól (levegő, zaj)
- infrastrukturális helyzet javítása, fejlesztése,
- energiafelhasználás hatékony és megújuló lehetőségeinek kihasználása,
- zöldterületek védelme, fenntartása – növény és állatvilág fenntartása
- hulladékgyűjtés és hulladékgazdálkodás.

4.3 Várható hatások

A Local Agenda 21 terv készítése során a Fenntartható Fejlődés eléréséhez kitűzött fő és részcélok, valamint az ezek megvalósításához szükséges programoknak lehetnek közvetett és közvetlen hatásai az egyes fenntarthatósági pilléreket tekintve. A várható hatások a 3 fő pillérré vonatkozóan az alábbiak:

Társadalmi hatások:

- környezettudatos nevelés az oktatásban,
- közoktatás helyzete javul, korszerűsödik,
- a lakosság környezettudatossága nő,
- esélyegyenlőség javulása,
- egészségügyi ellátás javul,
- elvándorlás mértékének csökkenése,
- a lakosság korösszetétele javul,
- a fiatal munkaerő helyben maradása,
- munkanélküliség csökken,
- kulturális értékek, hagyományok, sport, művelődés megőrzése,
- vendéglátás, idegenforgalom, turizmus javul,
- látogatók számának növekedése,
- szociális ellátás javul,
- közbiztonság javul,
- javuló életminőség.

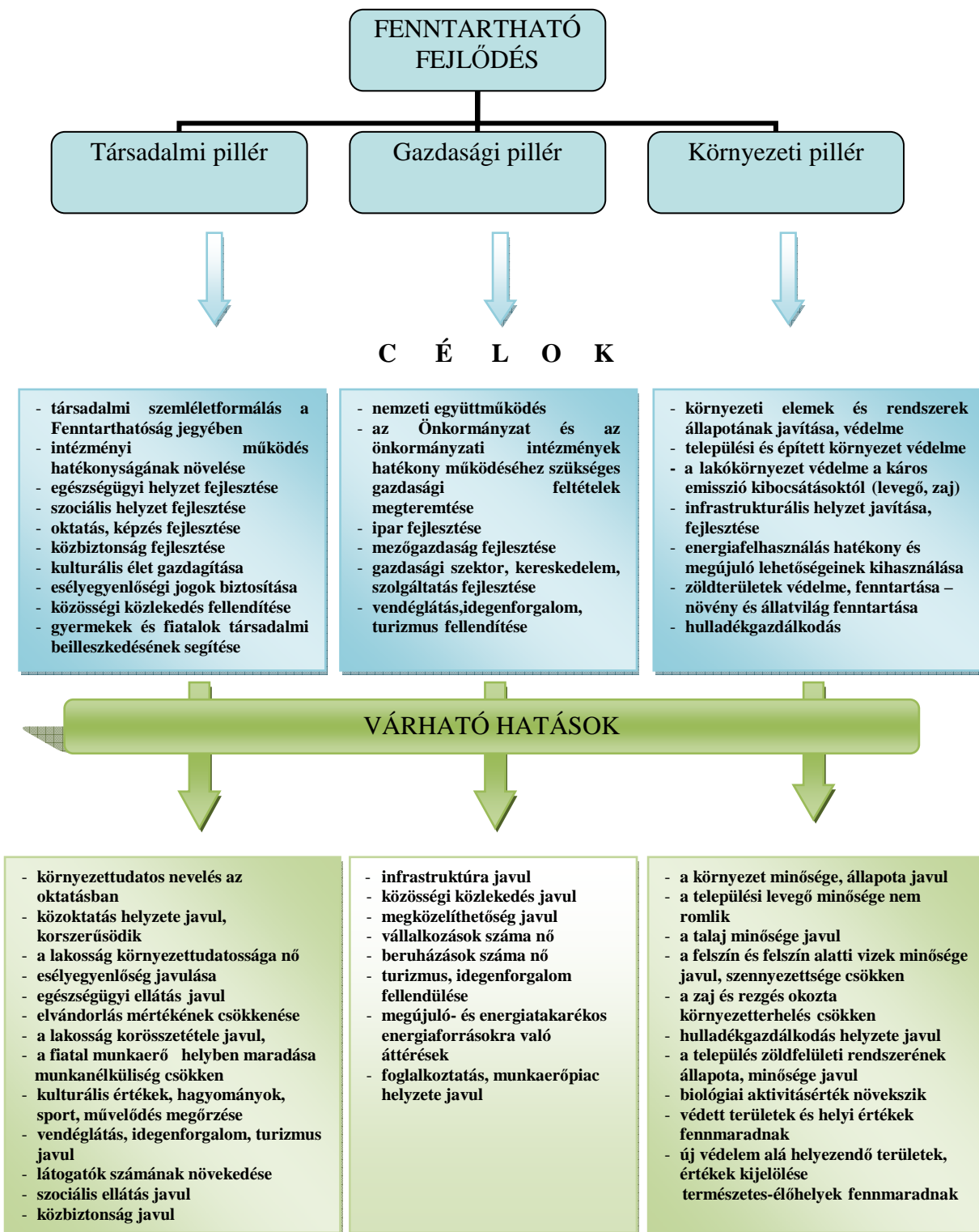
Gazdasági hatások:

- infrastruktúra javul,
- közösségi közlekedés javul,
- megközelíthetőség javul,
- vállalkozások száma nő,
- beruházások száma nő,
- turizmus, idegenforgalom fellendülése,
- megújuló- és energiatakarékos energiaforrásokra való áttérések,
- foglalkoztatás, munkaerőpiac helyzete javul.

Környezeti hatások:

- a környezet minősége, állapota javul,
- a települési levegő minősége nem romlik,
- a talaj minősége javul,
- a felszín és felszín alatti vizek minősége javul, szennyezettsége csökken,
- a zaj és rezgés okozta környezetterhelés csökken,
- hulladékgazdálkodás helyzete javul,
- a település zöldfelületi rendszerének állapota, minősége javul,
- biológiai aktivitásérték növekszik,
- védett területek és helyi értékek fennmaradnak,
- új védelem alá helyezendő területek, értékek kijelölése,
- természetes élőhelyek fennmaradnak.

Fenntartható Fejlődés összefoglaló ábra Lajosmizse Város Önkormányzata részére

5. Megvalósítás

Lajosmizse Város Önkormányzata a 2013. évi költségvetési koncepció elkészítésénél elsődleges szempontként vette figyelembe azt, hogy a 2013. évi feladatok között – a korábbi évekhez hasonlóan- elsődleges az intézményüzemeltetés biztosítása, a zavartalan működtetés megvalósítása. Fő cél 2013. évre a szakmailag megalapozott, átlátható, biztonságos költségvetés összeállítása, a költségvetés bevételi-kiadási egyensúly megteremtése. Működési kiadások finanszírozására hitelfelvétel nem tervezhető. A gazdasági helyzetből fakadóan minden korábbinál jobban kell érvényesíteni a szigorú, takarékos gazdálkodás követelményeit.

Az önkormányzat fejlesztéspolitikai alapelve: a beruházások végrehajtása során mindenképpen elsőbbséget élvez a pályázaton nyert beruházások végrehajtása, valamint a korábbi képviselő testületi döntések alapján elkezdett beruházások folytatása, ill. befejezése. Amennyiben szabad pénzeszközök állnak rendelkezésre, természetesen további beruházások, fejlesztések, felújítások megvalósulását támogatja az önkormányzat.

Az alábbiakban azok a prioritások elérésére megtervezett, konkrét települési projektek találhatóak, melyek a fenntartható fejlődés elérésére, a települési sajátosságokat figyelembe véve kerültek kidolgozásra.

Meghatározásra került a projekt jellege (társadalmi, gazdasági vagy környezeti), a megvalósítás optimális időrendje, valamint a releváns egyéb projekttulajdonságokat (a projekt végcélja, kiemelt célcsoport, gyakorlati ütemezés, résztvevő partnerek, a projekt teljes beruházási költsége....). Az egyes intézkedések kijelölésénél forrásként szolgáltak a település pályázati anyagai, a folyamatban lévő, vagy beadásra tervezett pályázatok, továbbá a tervezett programok, koncepciók és stratégiák.

A megjelölt fejlesztési programok ajánlások, melyek a fenntarthatósági szempontok érvényesülését célozzák, irányt mutatva a további feladatok kitűzéséhez. A felsorolt projektek között szerepelnek az önkormányzat által már beadott, vagy beadásra szánt pályázatok, későbbi tervek között szereplő fejlesztési irányok és új javaslatok a következő évekre/évtizedekre vonatkozóan. Az ütemezésben, az egyéb intézkedéseket illetően inkább a megvalósítás ajánlott időkerete került feltüntetésre: rövidtáv (1-3 év), középtáv (4-8 év), hosszútáv (9-20 év). A beruházási költségére vonatkozóan: a későbbi lehetséges fejlesztések költsége jelenleg – pontos tervek hiányában – csak becsülhető, a tényleges projektméret függvénye.

Önkormányzati hatáskörön kívül eső célkitűzések is bekerültek a programokba, hiszen a fenntarthatóság csak a teljes közösség részvételével valósítható meg.

5.1 Társadalmi pillér

A Fenntartható Fejlődés társadalmi pillére a jelenlegi és a jövő generációinak szükséges társadalmi feltételek biztosítása az egészséges, biztonságot nyújtó életér kialakításához.

5.1.1 Társadalmi szemléletformálás

Az intézkedés célja: a jelen és a jövő generációk számára a fenntarthatósági szempontok megismertetése.

<i>Projekt neve</i>	Szemléletformáló közösségi fórumok szervezése a helyi média bevonásával
<i>Projekt célja</i>	Rendszeres, a környezettudatos társadalmi magatartást (szelektív hulladékgyűjtés, komposztálás, tudatos vásárlás, hatékony energiagazdálkodás) és a helyi értékek (közösségi, kulturális, épített és természeti értékek) megőrzését elősegítő társadalmi fórumok szervezése a helyi média bevonásával (HÍRLAP, Mizse TV, www.lajosmizse.hu honlapon környezetvédelmi üzenőfal létrehozása)
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	<ul style="list-style-type: none"> - helyi értékek - védett értékek - Lajosmizse közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	rövidtáv
<i>Partnerek</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Lajosmizse Város Önkormányzata - helyi média - meghívott előadók
<i>Beruházási költség</i>	50 000 Ft/év
<i>Megvalósítási keret</i>	<ul style="list-style-type: none"> - saját forrás - pályázati forrás - felajánlások (önkéntes előadók)

5.1.2 Intézményi működés hatékonyságának növelése

Az intézkedés célja: a településen működő intézmények, közintézmények, szervezetek vizsgálata, fejlesztése, elősegítve ezzel a hatékony munkavégzést és a lakossággal való kapcsolat fejlesztését, könnyebb és gyorsabb ügyintézés.

PROJEKTEK:

<i>Projekt neve</i>	Eszközbeszerzés a hatékonyabb intézményi működés érdekében
<i>Projekt célja</i>	Eszközbeszerzés (számítógépes hálózat egységesítésének folytatása) feladatellátást szolgáló fejlesztés
<i>Célcsoport</i>	Lajosmizse Város Polgármesteri Hivatal köztisztviselői
<i>Érintett terület</i>	Lajosmizse Város Polgármesteri Hivatala
<i>Javasolt ütemezés</i>	középtáv
<i>Partnerek</i>	Lajosmizse Város Önkormányzata
<i>Beruházási költség</i>	projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	<ul style="list-style-type: none"> - saját forrás - pályázati forrás

<i>Projekt neve</i>	Lajosmizse, „Meserét” Óvoda fejlesztése, bővítés-korszerűsítés
<i>Projekt célja</i>	DAOP-4.2.1/11-2012-0002 pályázaton „Lajosmizse, „Meserét” Óvoda fejlesztése, bővítés-korszerűsítés. A fejlesztéssel három új csoportszobával és azokat kiszolgáló helyiségekkel, egy új tornaszobával, logopédiai helyiséggel, orvosi szobával fog bővülni a székhelyintézmény. A kivitelezés 2013. tavaszán indul.
<i>Célcsoport</i>	Lajosmizse óvodásai
<i>Érintett terület</i>	Meserét Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde székhelyintézménye
<i>Javasolt ütemezés</i>	rövidtáv
<i>Partnerek</i>	- Lajosmizse Város Önkormányzata - kivitelező
<i>Beruházási költség</i>	Európai Unió támogatás 199 500 000 Ft.- Saját forrás 10 500 000 Ft.- Összesen 210 000 000 Ft.-
<i>Megvalósítási keret</i>	- saját forrás - pályázati forrás

5.1.3 Egészségügyi helyzet fejlesztése

Az intézkedés célja: Egészséges és kulturált környezet, illetve életkörülmények biztosítása, életminőség javítása. Prioritása az önkormányzatok alapvető feladatai közé tartozik az egészségügyi és szociális ellátás biztosítása.

PROJEKT:

<i>Projekt neve</i>	Intézményi Szakmai Napok- Nyílt Napok, Tanácsadás
<i>Projekt célja</i>	A program keretében különböző egészségügyi szűrővizsgálat kerül megrendezésre, az életmód és az egészségügyi szemlélet formálásával, tanácsadással a legtöbb betegség megelőzhető, figyelmet kap a prevenció
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	Lajosmizse közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	folyamatosan-feltételek megteremtése rövidtávon
<i>Partnerek</i>	- Lajosmizse Város Önkormányzata - Körzeti orvosok - Egészségügyi ellátással foglalkozó vállalkozások
<i>Beruházási költség</i>	projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	- saját forrás - pályázati forrás

5.1.4 Szociális helyzet fejlesztése

Az intézkedés célja: korszerű infrastrukturális keretek között működő, a lakosság igényeit kielégítő szociális ellátás biztosítása.

PROJEKT:

<i>Projekt neve</i>	Szociális szolgáltatások fejlesztése
<i>Projekt célja</i>	A szociális szolgáltatások körének szélesítése, a természetbeni szolgáltatások színvonalának javítása.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	Lajosmizse közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	folyamatosan- hosszútáv
<i>Partnerek</i>	- Lajosmizse Város Önkormányzata - Alapítványok
<i>Beruházási költség</i>	projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	- saját forrás - pályázati forrás

5.1.5 Oktatás, képzés fejlesztése

Az intézkedés célja: Oktatási intézményekben fellelhető képzés, oktatás fejlesztése, továbbképzések, tanfolyamok indítása a versenyképes munkaerő biztosítása érdekében. Prioritás a lakosság környezettudatosságának növelése.

PROJEKTEK:

<i>Projekt neve</i>	Iskolások környezeti szemléletformálása
<i>Projekt célja</i>	Környezeti nevelési program kidolgozása az iskolások részére, 2012. 09-től a Meserét Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde székhely intézménye elnyerte a Zöld Óvoda címet, ennek a „zöld gondolkodásnak”, a környezettudatos magatartásnak a továbbfejlesztése az iskoláskorú gyerekek számára
<i>Célcsoport</i>	- iskolások - tanárok
<i>Érintett terület</i>	Fekete István Általános Iskola, Kollégium és Sportiskola
<i>Javasolt ütemezés</i>	rövidtáv
<i>Partnerek</i>	- Lajosmizse Város Önkormányzata - Fekete István Általános Iskola, Kollégium és Sportiskola
<i>Beruházási költség</i>	-
<i>Megvalósítási keret</i>	-

<i>Projekt neve</i>	Környezetvédelmi Nap
<i>Projekt célja</i>	Minden év május 31-én különböző környezetvédelmi programok (rajzpályázat, hulladékból termék-és hulladékszobrászati kiállítás, ismerkedés a kukásautóval, „taposs laposra” verseny, hulladékválogatás) kerülnek megszervezésre a városban, melyeken aktívan részt vesz az óvoda és az általános iskola. Játékos formában hulladékgazdálkodási előadást tart a szolgáltató, és az elmúlt években szelektív hulladék Road Showt is tartott a település. Ennek a környezettudatos életre nevelési programnak a továbbfejlesztése, kiegészítve különböző hulladékgyűjtési akciókkal (pl.

	száraz-elem, használaton kívüli mobiltelefon, gumiabroncs) a lakosság részére is meghirdetve
<i>Célcsoport</i>	- óvoda - iskola - nevelők - tanárok - hulladékkezelési közszolgáltatók - Lakosság
<i>Érintett terület</i>	- Meserét Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde - Fekete István Általános Iskola, Kollégium és Sportiskola - Lajosmizse közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	rövid- és középtáv
<i>Partnerek</i>	- Meserét Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde - Fekete István Általános Iskola, Kollégium és Sportiskola - Lajosmizse Város Önkormányzata
<i>Beruházási költség</i>	projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	- saját forrás - pályázati forrás

<i>Projekt neve</i>	„Korszerűbb óvodapedagógia”
<i>Projekt célja</i>	TÁMOP-3.1.5-09/A-2-2010-0085 pályázaton elnyert támogatással a Meserét Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsődében korszerűbb óvodapedagógia kivitelezése. A projekt megvalósítása 2012-ben befejeződött, de 2017.08.01-ig fenn kell tartani.
<i>Célcsoport</i>	Óvodások
<i>Érintett terület</i>	Meserét Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde
<i>Javasolt ütemezés</i>	középtáv
<i>Partnerek</i>	- Lajosmizse Város Önkormányzata - Meserét Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde
<i>Beruházási költség</i>	2013-ban várható kiadás 40 000Ft.-
<i>Megvalósítási keret</i>	önerő

<i>Projekt neve</i>	„Hinnünk kell, hogy tehetségesek vagyunk valamiben”
<i>Projekt célja</i>	TÁMOP-3.4.3-08/2-2009-0008 pályázaton elnyert támogatással a Fekete István Általános Iskola, Kollégium és Sportiskola fejlesztése valósult meg. A projekt megvalósítása 2011-ben befejeződött, de 2016.10.31-ig fenn kell tartani.
<i>Célcsoport</i>	iskolások
<i>Érintett terület</i>	Fekete István Általános Iskola, Kollégium és Sportiskola
<i>Javasolt ütemezés</i>	rövidtáv
<i>Partnerek</i>	- Lajosmizse Város Önkormányzata - Fekete István Általános Iskola, Kollégium és Sportiskola
<i>Beruházási költség</i>	2013-ban várható kiadás 6 524 000 Ft.-
<i>Megvalósítási keret</i>	önerő

<i>Projekt neve</i>	„A kulturális nevelés új típusú együttműködési formái Lajosmizsén és mikro-térségében 2010-2011”
<i>Projekt célja</i>	TÁMOP-3.2.11/10-1-2010-0047 pályázaton elnyert támogatással a a Művelődési Ház és Könyvtár fejlesztése valósult meg. A projekt megvalósítása 2011-ben befejeződött, de 2017.02.28-ig fenn kell tartani.

<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	Lajosmizse közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	rövidtáv
<i>Partnerek</i>	- Lajosmizse Város Önkormányzata - Művelődési Ház és Könyvtár
<i>Beruházási költség</i>	2013-ban várható kiadás 1 000 000 Ft.-
<i>Megvalósítási keret</i>	önerő

<i>Projekt neve</i>	„Pont a tehetségeikért”
<i>Projekt célja</i>	TÁMOP-3.4.4/B-11/2-2012-0032 pályázaton elnyert támogatással a Fekete István Általános Iskola, Kollégium és Sportiskola fejlesztése valósul meg. A projekt megvalósítása 2012 november 01-nyel indult és befejezése 2014. 01. 31-ig tart. A projekt fenntartásának kezdete 2014.02.01- 2019.01.31-ig fenn kell tartani.
<i>Célcsoport</i>	iskolások
<i>Érintett terület</i>	Fekete István Általános Iskola, Kollégium és Sportiskola
<i>Javasolt ütemezés</i>	rövid-illetve középtáv
<i>Partnerek</i>	- Lajosmizse Város Önkormányzata - Fekete István Általános Iskola, Kollégium és Sportiskola
<i>Beruházási költség</i>	2013-ban várható kiadás 4 691 000 Ft.-
<i>Megvalósítási keret</i>	önerő

<i>Projekt neve</i>	„Pedagógia mesterei”
<i>Projekt célja</i>	TÁMOP- 3.1.5-09/A-2-2010-0072 pályázaton elnyert támogatással a Fekete István Általános Iskola, Kollégium és Sportiskola fejlesztése valósult meg. A projekt megvalósítása 2010 február 01-től indult és 2012. 07. 31-ig tartott. A projekt fenntartásának kezdete 2012.08.01-2017.08.01-ig fenn kell tartani.
<i>Célcsoport</i>	iskolások
<i>Érintett terület</i>	Fekete István Általános Iskola, Kollégium és Sportiskola
<i>Javasolt ütemezés</i>	rövidtáv
<i>Partnerek</i>	- Lajosmizse Város Önkormányzata - Fekete István Általános Iskola, Kollégium és Sportiskola
<i>Beruházási költség</i>	
<i>Megvalósítási keret</i>	önerő

<i>Projekt neve</i>	Innováció a Meserét Óvodában
<i>Projekt célja</i>	TÁMOP-3.1.11- 12/2-2012-0326 pályázat benyújtása, Meserét Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde pedagógiai képzésre és eszközbeszerzésre irányuló pályázata (február 11-én kapott értesítés értelmében szakmailag megfelelő, de forráshiány miatt nem került támogatásra) tartaléklistára került
<i>Célcsoport</i>	Óvodások
<i>Érintett terület</i>	Meserét Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde
<i>Javasolt ütemezés</i>	rövidtáv
<i>Partnerek</i>	- Lajosmizse Város Önkormányzata - Meserét Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde
<i>Beruházási költség</i>	37 607 000 Ft.-
<i>Megvalósítási keret</i>	

5.1.6 Közbiztonság fejlesztése

Az intézkedés célja: Lajosmizse közbiztonságának javítása a térfigyelő rendszer továbbfejlesztésével

PROJEKT:

<i>Projekt neve</i>	Térfigyelő rendszer továbbfejlesztése
<i>Projekt célja</i>	a bűncselekmények megelőzése, a közrend és a közbiztonság erősítése érdekében a térfigyelő rendszer továbbfejlesztése, térfigyelő kamerák felszerelése, közbiztonság növelését szolgáló fejlesztés
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	Lajosmizse közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	hosszútáv
<i>Partnerek</i>	Lajosmizse Város Önkormányzata
<i>Beruházási költség</i>	projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	- saját forrás - pályázati forrás

5.1.7 Kulturális élet fellendítése

Az intézkedés célja: Lajosmizse különböző érdeklődésű társadalmi csoportjai számára szervezett programokkal a kikapcsolódási igények kielégítése.

PROJEKTEK:

<i>Projekt neve</i>	Hagyományőrző rendezvények szervezése, támogatása
<i>Projekt célja</i>	Hagyományokat tisztelő programok bevezetése, megszervezése, melyeken keresztül a település múltja is megismerhetővé válik, helytörténeti anyagok gyűjtése, dokumentálása, kiállítása, „Kutakodó múltbúvár” – Lajosmizse Digitális Történelme digitalizálási projekt támogatása, testvérvárosi kapcsolatok erősítése, esetlegesen új kapcsolatok kialakítása
<i>Célcsoport</i>	- Lakosság - Turisták - Testvérvárosok - Könyvtárhasználók
<i>Érintett terület</i>	Lajosmizse közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	folyamatosan
<i>Partnerek</i>	- Lajosmizse Város Önkormányzata - Lajosmizsei Helytörténeti és Kulturális Egyesület - Művelődési Ház és Könyvtár - Testvérvárosok
<i>Beruházási költség</i>	projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	- saját forrás - pályázati forrás

<i>Projekt neve</i>	Rendszeres szabadtéri nyári programok
<i>Projekt célja</i>	2012-ben megszervezésre került a tarhonyafesztivál, 2010-óta megrendezésre kerül a Tanyacsárdában a számócafesztivál és 2012-ben XIX. alkalommal került sor a Lajosmizsei Napok megtartására, mely programokat Lajosmizse a jövőben is üdvözíti. 2013-ban Lajosmizse Város 20. éves születésnapját ünnepli. Hagyományteremtő céllal további nyári szórakoztató programok bevezetése, megszervezése, testvérvárosi kapcsolatok erősítése
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	- Városközpont, Szabadság tér - Művelődési Ház és Könyvtár udvara
<i>Javasolt ütemezés</i>	közép-és hosszútáv- éves rendszerességgel
<i>Partnerek</i>	- Lajosmizse Város Önkormányzata - Művelődési Ház és Könyvtár - Civil szervezetek (Lajosmizsei Helytörténeti és Kulturális Egyesület Lajosmizsei Nőegylet, Főnix Dance Sport Gyermekek és Ifjúsági Központ Egyesület) - Testvérvárosok
<i>Beruházási költség</i>	projektmérettől függ
<i>Megvalósítási keret</i>	- önkormányzati és intézményi önerő - egyéb kulturális pályázati forrás - vállalkozói támogatások - felajánlások

<i>Projekt neve</i>	Sportrendezvények
<i>Projekt célja</i>	Sporttevékenységek, mozgásos tevékenységek megszerettetése, közösségformálás, egészséges életmódra nevelés
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	- Lajosmizse Városi Labdarúgó Sportcentrum - Fekete István Általános Iskola, Kollégium és Sportiskola Sportcsarnoka
<i>Javasolt ütemezés</i>	folyamatosan
<i>Partnerek</i>	- Lajosmizse Város Önkormányzata - Fekete István Általános Iskola, Kollégium és Sportiskola - Sportot támogató civil szervezetek - Sport egyesületek
<i>Beruházási költség</i>	projektmérettől függ
<i>Megvalósítási keret</i>	- önkormányzati önerő - civil szervezetek önerője - felajánlások - pályázati források

5.1.8 Esélyegyenlőségi jogok biztosítása

Az intézkedés célja: a településen élő kisebbség és fogyatékos személyek a helyi közösség egyenrangú tagjai, ezért meg kell teremteni azokat a feltételeket, amelyek lehetővé teszik számukra a társadalmi életben való részvételt az őket megillető jogok biztosításával.

PROJEKTEK:

<i>Projekt neve</i>	Esélyegyenlőségi terv felülvizsgálata
<i>Projekt célja</i>	Esélyegyenlőségi programok, célkitűzések meghatározása, korábbi feladatok megvalósításának értékelése, lehetőségek keresése
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	Lajosmizse közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	rövidtáv
<i>Partnerek</i>	Lajosmizse Város Önkormányzata
<i>Beruházási költség</i>	-
<i>Megvalósítási keret</i>	-

<i>Projekt neve</i>	Esélyegyenlőségi pályázat
<i>Projekt célja</i>	Az esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések és az integrációs rendszerben résztvevő intézmények és az ezen intézményekben dolgozó pedagógusok 2012. évi támogatásáról szóló 30/2012. (IX.28.) EMMI rendelet alapján a Meserét Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde esélyegyenlőségi pályázat keretében a székhelyintézménynél és Szent Lajos utcai tagintézményénél továbbképzésre, jogi tanácsadásra, szociális hátrányok enyhítésére pályázatot nyújtott be.
<i>Célcsoport</i>	Hátrányos helyzetű óvodások
<i>Érintett terület</i>	Meserét Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde székhelyintézmény és Szent Lajos utcai tagintézmény
<i>Javasolt ütemezés</i>	rövidtáv
<i>Partnerek</i>	Lajosmizse Város Önkormányzata
<i>Beruházási költség</i>	- 2 000 000.-Ft

5.1.9 Közösségi közlekedés fellendítése

Az intézkedés célja: Közösségi közlekedés hálózatának fejlesztése, kiterjesztése.

PROJEKTEK:

<i>Projekt neve</i>	„P+R” Parkolj és Utazz a MÁV-val!”
<i>Projekt célja</i>	A vasútállomás előtti önkormányzati területen, a korábbi állomás park területén kb. 100 személygépkocsi parkoló és 30 darab kerékpártároló kerül kiépítésre, valamint áthelyezésre kerül a Rákóczi úti buszmegálló a vasútállomásra, hogy a közösségi közlekedés minél több ember számára könnyen elérhető legyen
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	Lajosmizse közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	rövidtáv
<i>Partnerek</i>	- Lajosmizse Város Önkormányzata - MÁV
<i>Beruházási költség</i>	MÁV fejlesztési programja
<i>Megvalósítási keret</i>	-

<i>Projekt neve</i>	A biztonságos kerékpáros közlekedés feltételeinek biztosítása
<i>Projekt célja</i>	„Kecskemét Megyei Jogú Város elővárosi közlekedési rendszereinek fejlesztése” KÖZOP-5.5.0-09-11-2011-0002, nagyszabású projekt, aminek keretén belül Lajosmizse-Kecskemét közötti közlekedés fejlesztés valósul meg, kerékpárút kiépítése Kecskemét irányába, a meglévő kerékpárút 73 km-szelvénytől történő továbbépítése, A kerékpáros közlekedést vonzóvá, kényelmessé és biztonságossá kell tenni a lakosság számára ahhoz, hogy valóban növekedjen e közlekedési mód részaránya a települési közlekedésben.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	Lajosmizse közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	rövidtáv
<i>Partnerek</i>	- Lajosmizse Város Önkormányzata - PIB (Projekt Irányító Bizottság)
<i>Beruházási költség</i>	Kecskeméti fejlesztési program
<i>Megvalósítási keret</i>	-

5.1.10 Gyermek és fiatalok társadalmi beilleszkedésének segítése

Az intézkedés célja: hazánk ifjúsága a demokratikus értékek ismerete és elismerése mellett jogaival tudatosan élő, a felnőtt társadalomba zökkenőmentesen beilleszkedő, s azt innovatív szemlélettel folyamatosan megújító erőforrásként biztosítsa saját maga és közössége boldogulását, érvényesülését.

PROJEKT:

<i>Projekt neve</i>	Gyermek és fiatalok társadalmi integrációját segítő programok
<i>Projekt célja</i>	Elengedhetetlen, hogy a gyerekek, a serdülők és a fiatalok szűkebb és tágabb közösségeikben befogadó, toleráns magatartással vegyenek részt, nemzeti és európai identitásuk egyaránt segítse őket a fenntartható, békés társadalom építésében. Alapvető cél, hogy az érintett korosztályok értéknek és a sikeres élet részének tekintsék a családot és a gyermekvállalást, aktívan készüljenek a szülői szerepükre.
<i>Célcsoport</i>	Ifjúság
<i>Érintett terület</i>	Lajosmizse közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	hosszútáv
<i>Partnerek</i>	- civil szervezetek - fiatalok és családjaik - iskolák
<i>Beruházási költség</i>	- saját forrás - pályázati forrás
<i>Megvalósítási keret</i>	pályázati konstrukció

5.2 Környezeti pillér

A helyi környezet káros anyagoktól való védelmével és a természeti erőforrások hatékony hasznosításával járul hozzá a lakosság hosszú távú jólétéhez, valamint a növény- és állatvilág életkörülményeinek fenntartásához és biodiverzitásának megőrzéséhez.

5.2.1 Környezeti elemek és rendszerek állapotának javítása, védelme

Az intézkedés célja: Az oktatás minden szintjén a környezetvédelmi tudatformálás integrált megjelenítése. Az oktatás pedagógiai célrendszerében helyet kell adni az aktív állampolgárrá nevelésnek, a környezettudatos gondolkodás kialakításának, a fenntartható fejlődés előmozdításának. Rendkívül fontos a helyi környezeti értékek és problémák megismertetése, illetve ezek kezelése.

Cél egy olyan társadalom kialakítása, mely „úgy elégíti ki a jelenben élők szükségleteit, hogy az ne veszélyeztesse a jövő generációk szükségleteinek kielégítését”. A környezeti tudatosság társadalmi beágyazódásának elősegítése a szemléletformálás, környezettudatos gondolkodás kialakítása, az ismeretközvetítés, a környezeti információk terjesztése, aktív állampolgárrá nevelés és közösség fejlesztés révén.

Olyan mindenki számára elérhető környezeti adatbázist kell létrehozni, mely biztosítja, hogy a település polgárai naprakész adatokkal rendelkezzenek a település környezeti állapotára vonatkozóan és értesülhessenek az előkészítés alatt álló, a környezet állapotát esetlegesen befolyásoló beruházások, fejlesztések várható környezeti hatásairól.

PROJEKTEK:

<i>Projekt neve</i>	Környezetvédelmi Program 2 évenkénti felülvizsgálata
<i>Projekt célja</i>	a 2007. évben elkészített és 2010-ben felülvizsgált Környezetvédelmi Program ismételt felülvizsgálata, aktualizálása az 1995. évi LIII. Tv. 46. §-nak megfelelően.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	Lajosmizse közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	folyamatos
<i>Partnerek</i>	Lajosmizse Város Önkormányzata
<i>Beruházási költség</i>	
<i>Megvalósítási keret</i>	saját forrás

<i>Projekt neve</i>	Települési hulladékgazdálkodási terv készítése 2013-2016 évre vagy felülvizsgálat végzése
<i>Projekt célja</i>	Lajosmizse és Felsőlajos települések Helyi Hulladékgazdálkodási Tervének aktualizálása, vagy új terv készítése
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	Lajosmizse közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	folyamatos
<i>Partnerek</i>	- Lajosmizse Város Önkormányzata - Települési közszolgáltatók - intézmények

Beruházási költség	
Megvalósítási keret	saját forrás

5.2.2 Települési és épített környezet védelme

Az intézkedés célja: A környezeti konfliktusok kialakulását megelőző mechanizmusok érvényesítése a települési fejlesztési, tervezési és engedélyezési folyamatokban. A településszerkezetből és területhasználatból adódó környezeti konfliktusok megelőzése. A jó lakókörnyezet és életminőség hosszú távú biztosítása a lakók számára.

PROJEKTEK:

<i>Projekt neve</i>	Zöldterületek fenntartása, alakítása, rendezése
<i>Projekt célja</i>	A települési zöldterületek folyamatos gondozása lehetőséget kínál az otthonossá, természet közelivé tételéhez. A parkok folyamatos fenntartását, felújítását, kezelését az előregedett fák cseréjét, a pázsitok újratelepítését, rendszeres locsolását és nyírását, továbbá a nagyobb virágfelületek kialakítását jelentheti ez a projekt. Iskola-tó környékének rendezése, nagy játszótér környékének alakítása
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	Lajosmizse közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	rövidtáv
<i>Partnerek</i>	- Lajosmizse Város Önkormányzata - Civil szervezetek - Lakosság
<i>Beruházási költség</i>	projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	- saját forrás - pályázati forrás

<i>Projekt neve</i>	Természeti értékek figyelemmel kísérése, megóvása
<i>Projekt célja</i>	a már védett természetvédelmi területek és értékek oltalma, további természeti értékek megóvása
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	Lajosmizse közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	folyamatos
<i>Partnerek</i>	- Lajosmizse Város Önkormányzata - Civil szervezetek - Lakosság
<i>Beruházási költség</i>	projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	- saját forrás -

<i>Projekt neve</i>	Egyedi fák, fasorok védelme
<i>Projekt célja</i>	Elsődleges a település védett természeti értékeit képviselő fának, fasorainak, növényeinek folyamatos gondozása, pótlása, kártevőirtása.
<i>Célcsoport</i>	- Lakosság - településre látogatók, átutazók

<i>Érintett terület</i>	Lajosmizse közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	folyamatosan
<i>Partnerek</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Lajosmizse Város Önkormányzata - Civil szervezetek - Lakosság
<i>Beruházási költség</i>	-
<i>Megvalósítási keret</i>	- saját forrás

5.2.3 A lakókörnyezet védelme a káros emisszió kibocsátásokról (levegő, víz, zaj)

Az intézkedés célja: az emisszió kibocsátási értékeinek csökkentésére való intézkedési program megfogalmazása.

PROJEKTEK:

<i>Projekt neve</i>	Környezetminőség javítása, élhető, egészséges települési környezet kialakítása
<i>Projekt célja</i>	<p>Az élhető, vonzó települési környezet megteremtéséhez mindenképp az egészségre veszélyes környezeti ártalmak csökkentésére (a levegő, a víz, a talaj szennyezésének visszaszorítására, valamint a zajterhelés korlátozására) van szükség.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Levegőtisztaság védelem, - Talajvédelem, - Vízvédelem, - Élővilág, természetvédelem, - Hulladékgazdálkodás és szennyvízkezelés, - Környezeti ismeretek környezettudatosság közvetítése a lakosság részére, - Zajvédelem, - Települési és épített környezet védelme, - Energiagazdálkodás, - Környezetbiztonság.
<i>Célcsoport</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Lakosság - turisták, ide látogatók
<i>Érintett terület</i>	Lajosmizse közigazgatási területe és térsége
<i>Javasolt ütemezés</i>	hosszútávra- folyamatos intézkedésekkel
<i>Partnerek</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Lajosmizse Város Önkormányzata - Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség - Lakosság
<i>Beruházási költség</i>	projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	<ul style="list-style-type: none"> - saját forrás - pályázati forrás

<i>Projekt neve</i>	Allergén növényekkel kapcsolatos intézkedések
<i>Projekt célja</i>	<p>Az allergén növények egészségkárosító hatásának mérséklése érdekében:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Részletesen fel kell térképezni a település területén előforduló allergén növények elterjedését, tényleges és potenciális élőhelyeit. - Meg kell határozni azon növények körét, amelyek pollenje ténylegesen

	<p>jelentős egészségügyi veszélyforrást jelent.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Az elterjedési térkép alapján intézkedési programot kell kidolgozni, amely meghatározza a különböző területtípusok kezelési feladatait az allergén növények terjedésének visszaszorítása érdekében. A kezelési feladatoknak elsődlegesen az élőhelyi körülmények természetes módszerekkel történő megváltoztatására kell irányulniuk, amely az allergén növény terjedését akadályozza meg. - Az intézkedési program megvalósítása. A programot megfelelően kommunikálni kell, megvalósításába be kell vonni a területhasználókat, tulajdonosokat. - Az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény előírja, hogy minden földtulajdonos és földhasználó köteles az ingatlanán és az ingatlan előtti területen a gyommentesítést június 30.-ig elvégezni. Ezt követően a fertőzött területen közérdekű védekezés (kényszerkaszálás) elrendelésére is sor kerülhet. A kötelezettségüket megszegő tulajdonosokkal, földhasználókkal szemben a vonatkozó rendelet szerint növényvédelmi bírságot kell kiszabni. - Lajosmizsén 2007-óta működik a Parlagfü Info Pont, ahol bejelentéseket, észrevételeket lehet tenni - Lakosság figyelmének felhívása, tájékoztatása jogszabályokról, egyébektől
<i>Célcsoport</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Lakosság - településre látogatók, átutazók
<i>Érintett terület</i>	Lajosmizse közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	rövidtáv- folyamatos intézkedésekkel
<i>Partnerek</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Lajosmizse Város Önkormányzata - ÁNTSZ Kecskeméti, Kunszentmiklósi Kistérségi Intézete Kecskemét - Civil szervezetek - Lakosság
<i>Beruházási költség</i>	-
<i>Megvalósítási keret</i>	-

<i>Projekt neve</i>	Záportározó, vízgyűjtő medence kialakítása, csapadékvíz elvezetés megoldása
<i>Projekt célja</i>	Lajosmizse Város Vízvédelmi Rendszerének Fejlesztése programon belül az Iskola-tó és Posta-tó záportározóvá történő alakítása, kotrási munkálatok elvégzése, kitermelt kotrási meddő elhelyezése, csapadéksatornák kialakítása, cseréje, tisztító műtárgyak elhelyezése
<i>Célcsoport</i>	- Lakosság
<i>Érintett terület</i>	Lajosmizse közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	rövidtáv
<i>Partnerek</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Lajosmizse Város Önkormányzata - kivitelező
<i>Beruházási költség</i>	230 622 000 Ft.- a teljes fejlesztési program
<i>Megvalósítási keret</i>	<ul style="list-style-type: none"> - saját forrás 29 925 000 Ft.- - pályázati forrás 200 697 000 Ft.-

5.2.4 Infrastrukturális helyzet javítása, fejlesztése

Az intézkedés célja: a település infrastruktúra fejlesztése, egyben a szennyvíz- és ivóvízhálózat korszerűsítése, mivel a megfelelő infrastrukturális kiépítettség nagymértékben hozzájárul a beruházások, tőke idevonzásához és a környezeti elemek, ill. rendszerek védelméhez.

PROJEKTEK:

<i>Projekt neve</i>	Belterületi csapadékvíz-elvezetés és gyűjtés
<i>Projekt célja</i>	Lajosmizse Város vízvédelmi Rendszerének Fejlesztése programon belül a Kossuth L.-Szent Lajos-Prímás- Táncsics- Arany J.- Ceglédi- Orgona-Madách-Görgey-Petőfi S. utcák felszíni vízvezetési problémájának megoldása, csatornahálózat kivitelezése
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	Lajosmizse közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	rövidtáv
<i>Partnerek</i>	- Lajosmizse Város Önkormányzata - kivitelező
<i>Beruházási költség</i>	230 622 000 Ft.- a teljes fejlesztési program
<i>Megvalósítási keret</i>	- saját forrás 29 925 000 Ft.- - pályázati forrás 200 697 000 Ft.-

<i>Projekt neve</i>	Lajosmizse város csatornahálózatának kiépítése és szennyvíztisztító telepének bővítése
<i>Projekt célja</i>	Lajosmizse város csatornahálózatának kiépítése és szennyvíztisztító telepének bővítése KEOP-1.2.0/2F-2010-0077 pályázat keretében A beruházás 2013. év tavaszán elindul. A Támogatási Szerződés alapján a kivitelezési munkálatoknak 2014. szeptember 08-ig be kell fejeződnie. A projekt zárás tervezett időpontja 2014. december 31. A telep kapacitása több, mint kétszeresére növekszik, az új létesítmények elférnek a telken belül. Lajosmizse közigazgatási területe jelenleg ¼ részben csatornázott, a projekt eredményeként szinte a teljes belterület csatornázva lesz.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	Lajosmizse közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	rövidtáv
<i>Partnerek</i>	- Lajosmizse Város Önkormányzata - kivitelező
<i>Beruházási költség</i>	Európai uniós támogatás 1 890 593 480 Ft.- Saját forrás 333 634 144 Ft.- Ebből a Lajosmizsei Víziközmű-társulás biztosít 301 087 234.- Összesen 2 224 227 624 Ft.-
<i>Megvalósítási keret</i>	- saját forrás - pályázati forrás

<i>Projekt neve</i>	Lajosmizse város önálló vízellátó rendszerének fejlesztése
<i>Projekt célja</i>	„Dél-alföldi Ivóvízminőség-javító Program” keretében „Kék-víz” Észak-Bács-Kiskun Megyei Ivóvízminőség-javító Önkormányzati Társulás által benyújtott pályázati dokumentáció, KEOP-1.3.0/09-11 számmal jelölt pályázat 2011. június 30-án beadásra került, a Kormány 2012. április 11-i ülésén támogató döntést hozott a projektről.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	Lajosmizse közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	rövidtáv
<i>Partnerek</i>	- Lajosmizse Város Önkormányzata - kivitelező - BÁCSVÍZ Zrt.
<i>Beruházási költség</i>	414 430 770.-Ft.
<i>Megvalósítási keret</i>	- saját forrás 88 273 754.-Ft. - pályázati forrás

5.2.5 Energiafelhasználás hatékony és megújuló lehetőségeinek kihasználása

Az intézkedés célja: a megújuló energiaforrások felhasználási arányának növelése, környezetbarát technológiák bevezetése a településen, törekedni kell az energiatakarékosságra, melyhez szükség van a megújuló energiaforrások felhasználásának növelésére. Az Önkormányzat a saját energiafogyasztását csökkenti és segítségnyújtás a lakosság sajátenergia felhasználásának csökkentéséhez.

PROJEKTEK:

<i>Projekt neve</i>	Meserét Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde energetikai korszerűsítése
<i>Projekt célja</i>	KEOP-5.5.0/A pályázat keretében kazán és bojler csere, A pályázat 2013. február 11-én kerül beadásra
<i>Célcsoport</i>	óvodások
<i>Érintett terület</i>	Meserét Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde székhely intézménye
<i>Javasolt ütemezés</i>	rövidtáv
<i>Partnerek</i>	Lajosmizse Város Önkormányzata kivitelező
<i>Beruházási költség</i>	14 000 000 Ft.
<i>Megvalósítási keret</i>	- saját forrás 4 000 000 Ft.- - pályázati forrás 10 000 000 Ft.-

<i>Projekt neve</i>	Egészségház energetikai korszerűsítése
<i>Projekt célja</i>	KEOP 5.5.0/B pályázat keretében az Egészségház komplex energetikai korszerűsítése valósulhatna meg: kazán cseréje, fűtőtestek szabályozhatóságának megteremtése, padlástérben futó csövek szigetelése és részleges cseréje, melegvíz-szolgáltatás megújuló energiával történő kiváltása, nyílászáró csere, külső homlokzat hőszigetelése, világító testek cseréje. A pályázat 2013. februárban kerül beadásra.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	Lajosmizse közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	rövidtáv

<i>Partnerek</i>	Lajosmizse Város Önkormányzata kivitelező
<i>Beruházási költség</i>	73 700 000 Ft.-
<i>Megvalósítási keret</i>	- saját forrás 17 800 000 Ft.- - pályázati forrás

<i>Projekt neve</i>	Művelődési Ház és Könyvtár energetikai felújítása
<i>Projekt célja</i>	„Helyi hő, és villamosenergia-igény kielégítése megújuló energiaforrásokkal” című KEOP-4.10.0/A pályázat keretében a villamos energia költségek csökkentésének érdekében napelem felszerelése a Művelődési Ház és Könyvtár tetőszerkezetére. Pályázat beadása 2013. február 18.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	Lajosmizse közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	rövidtáv
<i>Partnerek</i>	Lajosmizse Város Önkormányzata kivitelező
<i>Beruházási költség</i>	19 635 000 Ft.-
<i>Megvalósítási keret</i>	- saját forrás 2 945 000 Ft.- - pályázati forrás

5.2.6 Zöldterületek védelme, fenntartása – növény és állatvilág fenntartása

Az intézkedés célja: a települési környezet javítása, a biológiai aktivitás és esztétikai érték növelése, a megfelelően kialakított települési zöldfelületi rendszer a lakosság jólétét szolgálja, javítja a települési klímát, jótékonyan befolyásolja a településképet.

PROJEKT:

<i>Projekt neve</i>	Belterületi fasorok rendbetétele, közterületek tisztántartása, parkok, játszótérek gondozása
<i>Projekt célja</i>	A település összképének egységesítése, javítása, fokozása, szebbé tétele
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	Közpark, játszótér
<i>Javasolt ütemezés</i>	folyamatos
<i>Partnerek</i>	Lajosmizse Város Önkormányzata
<i>Beruházási költség</i>	projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	- saját forrás - pályázati forrás

5.2.7 Hulladékgazdálkodás

Az intézkedés célja: Az országos, regionális és helyi hulladékgazdálkodási tervek prioritásainak érvényesítése, a megelőzés szempontú hulladékgazdálkodás kialakítása. Környezetbarát és „a szennyező fizet” elven alapuló rendszer kialakítása. A termelési és a lakossági hulladékcsökkentés ösztönzése.

PROJEKTEK:

<i>Projekt neve</i>	Lajosmizse települési szilárd hulladéklerakó rekultivációja
<i>Projekt célja</i>	DAOP-5.2.1/E-09-2010-0005 projekt keretén belül, 119 760 000 Ft. összegből megvalósult a bezárt települési szilárd hulladéklerakó rekultivációja. A projekt zárására 2012. december 31-én került sor, de a rekultivált terület fenntartása, ellenőrzése, esetleges intézkedések megtétele, a telepen lévő monitoring kutakhoz kapcsolódó talajvíz-és gáz-víz viszony vizsgálatok elvégzése az önkormány feladata.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	Lajosmizse 0241/12 hrsz.
<i>Javasolt ütemezés</i>	hosszútáv- folyamatos intézkedésekkel
<i>Partnerek</i>	Lajosmizse Város Önkormányzata
<i>Beruházási költség</i>	300 000 Ft.-
<i>Megvalósítási keret</i>	saját forrás

<i>Projekt neve</i>	Lajosmizse települési folyékony hulladéklerakó rekultivációja
<i>Projekt célja</i>	DAOP-5.2.1/E-09-2010-0004 projekt keretén belül, 71 532 000 Ft. összegből megvalósult a bezárt települési szilárd hulladéklerakó rekultivációja. A projekt zárására 2012. december 31-én került sor, de a rekultivált terület fenntartása, ellenőrzése, esetleges intézkedések megtétele, a telepen lévő monitoring kutakhoz kapcsolódó talajvíz-és gáz-víz viszony vizsgálatok elvégzése az önkormány feladata.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	Lajosmizse 0241/3 hrsz.
<i>Javasolt ütemezés</i>	hosszútáv-folyamatos intézkedésekkel
<i>Partnerek</i>	Lajosmizse Város Önkormányzata
<i>Beruházási költség</i>	50 000.-Ft
<i>Megvalósítási keret</i>	saját forrás

<i>Projekt neve</i>	Települési illegális hulladéklerakó helyek felszámolása
<i>Projekt célja</i>	A település bel-és külterületén található illegális hulladéklerakó helyek feltárása és felszámolása. Cél önkéntesek, illetve civil szervezetek és a közszolgáltató segítségével felmérni az illegális hulladéklerakó helyeket és közös összefogással megszüntetni, különböző akciók keretében.
<i>Célcsoport</i>	Illegális hulladéklerakó helyek
<i>Érintett terület</i>	Lajosmizse közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	hosszútáv- folyamatos intézkedésekkel
<i>Partnerek</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Lajosmizse Város Önkormányzata - Civil szervezetek - intézmények - lakosság
<i>Beruházási költség</i>	projekttől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	<ul style="list-style-type: none"> - saját forrás - pályázati forrás - önkéntes munka

<i>Projekt neve</i>	Szennyvíztisztító telep bővítése, kapacitásának növelése
<i>Projekt célja</i>	Lajosmizse város csatornahálózatának kiépítése és szennyvíztisztító telepének bővítése KEOP-1.2.0/2F-2010-0077 pályázat keretében megvalósuló fejlesztés jelenlegi 500 m ³ /nap befogadóképesség 1150 m ³ /nap mennyiségre növekszik. A beruházás 2013. év tavaszán elindul. A Támogatási Szerződés alapján a kivitelezési munkálatoknak 2014. szeptember 08-ig be kell fejeződnie. A projekt zárás tervezett időpontja 2014. december 31. A telep kapacitása több, mint kétszeresére növekszik, az új létesítmények elférnek a telken belül. A szennyvíztelepre érkező szennyvíz minőségi paramétereinek javítása
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	Lajosmizse közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	rövidtáv
<i>Partnerek</i>	- Lajosmizse Város Önkormányzata - kivitelező - szennyvíztisztító telep üzemeltetője BÁCSVÍZ Zrt.
<i>Beruházási költség</i>	Európai uniós támogatás 1 890 593 480 Ft.- Saját forrás 333 634 144 Ft.- Ebből a Lajosmizsei Víziközmű-társulás biztosít 301 087 234.- Összesen 2 224 227 624 Ft.-
<i>Megvalósítási keret</i>	- saját forrás - pályázati forrás

<i>Projekt neve</i>	Oktatás, szemléletformálás
<i>Projekt célja</i>	Fogyasztói magatartás befolyásolása: reklámok környezettudatos kezelése, intézményi hulladékcsökkentő megoldások bevezetése, alternatívák alkalmazása. Az oktatási- és kulturális intézményi hálózaton keresztül lehetőség van a keletkező hulladékmennyiség csökkentését szolgáló, a helyi hulladékgazdálkodási tervben részletezett nevelési és szemléletformálási programok teljesítésére. Az Önkormányzat és a közszolgáltató közös hulladékgazdálkodási akciókat valósíthat meg: - Iskolákban és óvodákban szelektív hulladékgyűjtést népszerűsítő oktatóprogram, - „Hozd vissza Lajosmizse” szelektív gyűjtési nap - Általános iskolások számára vetélkedősorozat szervezése a szelektív hulladékgyűjtés témakörében, - A környezetvédelmi világnap alkalmából egy napos szelektív hulladékgyűjtést szorgalmazó akció
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	Lajosmizse közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	folyamatos
<i>Partnerek</i>	- Lajosmizse Város Önkormányzata - közszolgáltató - civil szervezetek - lakosság
<i>Beruházási költség</i>	projektmérettől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	- saját forrás - pályázati forrás

5.3 Gazdasági pillér

A fenntartható helyi gazdasági rendszer előnyben részesíti a helyi lehetőségeket, adottságokat és erőforrásokat, prioritásként jelenik meg a környezeti szempontok érvényesítése, a környezetet érő terhelések minimalizálása.

5.3.1 Az Önkormányzat és az önkormányzati intézmények hatékony működéséhez szükséges gazdasági feltételek megteremtése

Az intézkedés célja: a település kötelező és vállalt feladatainak ellátása, így az intézkedés célja az önkormányzati feladatok ellátásához szükséges tőke előteremtése, biztosítása, biztosítva ezzel a lakosság megfelelő életminőségét és elősegítve a település és az ott található intézmények fejlődését.

PROJEKTEK:

<i>Projekt neve</i>	Önkormányzati bevételek növelése
<i>Projekt célja</i>	A bevételek és kiadások egyensúlyának megteremtése, a költségvetési arányok jelenlegi helyzetének felmérése, a közpénzek gazdaságos és hatékony elosztása, a bevételek növelése pályázatok és vissza nem térítendő támogatások révén. A városban tevékenykedő vállalkozások segítése (információáramlás biztosítása útján, esetleges támogatásokkal) a helyi iparüzési adó hatékonysága érdekében
<i>Célcsoport</i>	Lakosság
<i>Érintett terület</i>	Lajosmizse közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	folyamatosan
<i>Partnerek</i>	- Lajosmizse Város Önkormányzata - Vállalkozások
<i>Beruházási költség</i>	projektől függő
<i>Megvalósítási keret</i>	- adók, egyéb támogatások - pályázati forrás

<i>Projekt neve</i>	Hatékony intézményi struktúra kialakítása
<i>Projekt célja</i>	Önkormányzati intézményekben optimálisan kialakítható munkakörök meghatározása, tényleges igényeknek megfelelő feladatmegoldások alkalmazása, intézmények személyi állományának, az optimális létszámszükségletnek biztosítása a kialakított munkakörök és foglalkoztatottság alapján. Szervezetek közötti együttműködés hatékonyságának növelése.
<i>Célcsoport</i>	Lajosmizse Város Önkormányzata
<i>Érintett terület</i>	intézmények
<i>Javasolt ütemezés</i>	folyamatos
<i>Partnerek</i>	- Lajosmizse Város Önkormányzata - intézmények
<i>Beruházási költség</i>	-
<i>Megvalósítási keret</i>	-

<i>Projekt neve</i>	Pályázatokkal kapcsolatos monitoring
<i>Projekt célja</i>	Pályázatok horizontális (esélyegyenlőségi és környezeti fenntarthatósági) vállalásaihoz kapcsolódó monitoring rendszer kialakítása, működtetése a

	Polgármesteri Hivatalban.
<i>Célcsoport</i>	Lajosmizse Város Önkormányzata
<i>Érintett terület</i>	Lajosmizse Város Polgármesteri Hivatala
<i>Javasolt ütemezés</i>	folyamatosan
<i>Partnerek</i>	-
<i>Beruházási költség</i>	-
<i>Megvalósítási keret</i>	-

5.3.2 Ipar fejlesztése

Az intézkedés célja: Elsősorban a helyi vállalkozások segítése, termelői tevékenységük támogatása, akik munkahelyteremtést biztosítanak a helyi képzett lakosok részére.

PROJEKT:

<i>Projekt neve</i>	A helyi kis- és középvállalkozások támogatása
<i>Projekt célja</i>	A helyi kis- és középvállalkozások helyzetének javítása, azáltal, hogy a helyi lakosok és oda látogató turisták, esetleg szomszédos települések lakói minél nagyobb mértékben helyben költsek el jövedelmüket, ezáltal erősödjön a helyi gazdaság, helyi munkaerőt alkalmaznak.
<i>Célcsoport</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Lakosság - Kis és középvállalkozások - Intézmények - Látogatók - Szomszédos települések lakói
<i>Érintett terület</i>	Lajosmizse közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	folyamatos- hosszú távra
<i>Partnerek</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Lajosmizse Város Önkormányzata - Lajosmizsei Iparosok és Kereskedők Egyesülete
<i>Beruházási költség</i>	projektől függő
<i>Megvalósítási keret</i>	<ul style="list-style-type: none"> - saját forrás - pályázati forrás

5.3.3 Mezőgazdaság fejlesztése

Az intézkedés célja: Az erőforrásokkal kíméletesen gazdálkodó, hatékony és fenntartható mezőgazdaság kialakítása, mely megélhetési forrást biztosít és segít fenntartani a természeti, környezeti értékeket.

PROJEKT:

<i>Projekt neve</i>	Helyi kistermelők piaca
<i>Projekt célja</i>	A helyi kistermelők helyi lakóknak való értékesítésének megteremtése
<i>Célcsoport</i>	Lakosság – mint vásárló, kistermelők – mint értékesítők
<i>Érintett terület</i>	Piaci árusok, kistermelők
<i>Javasolt ütemezés</i>	folyamatos

<i>Partnerek</i>	gazdálkodók
<i>Beruházási költség</i>	-
<i>Megvalósítási keret</i>	Saját területek felhasználásával, az érintett termelők bevonásával

5.3.4 Gazdasági szektor (kereskedelem, szolgáltatás) fejlesztése

Az intézkedés célja: A gazdaság fejlesztésekor nem kerülhetnek háttérbe a környezetvédelmi szempontok és a környezettudatos magatartás. A gazdaság dinamikus fejlesztéséhez, a beruházások, a tőke Lajosmizséhez vonzásához szükség van a gazdasági kockázatok csökkentésére.

PROJEKTEK:

<i>Projekt neve</i>	Marketingstratégia kidolgozása
<i>Projekt célja</i>	Megfelelő marketingstratégia kidolgozásával, a célcsoportok, arculati elemek, reklámanyagok meghatározásával az értékesítési lehetőségek javulnak, a piaci pozíció megszilárdul.
<i>Célcsoport</i>	Vállalkozók
<i>Érintett terület</i>	Lajosmizse közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	középtáv
<i>Partnerek</i>	- Lajosmizse Város Önkormányzata - Vállalkozások
<i>Beruházási költség</i>	projektől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	- saját forrás - pályázati forrás - magántőke

<i>Projekt neve</i>	Fórumok, kiállítások szervezése a helyi vállalkozások számára
<i>Projekt célja</i>	Információs szolgáltatás és gyűjtés, kapcsolati tőke kiépítésének céljából tájékoztató előadások, fórumok, kiállítások szervezése.
<i>Célcsoport</i>	Vállalkozók
<i>Érintett terület</i>	Lajosmizse közigazgatási területe
<i>Javasolt ütemezés</i>	középtáv
<i>Partnerek</i>	- Lajosmizse Város Önkormányzata - Vállalkozások - meghívott előadók
<i>Beruházási költség</i>	projektől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	- pályázati források - magántőke

<i>Projekt neve</i>	Mikro-, kis- és középvállalkozások támogatása
<i>Projekt célja</i>	Vállalkozások technológiai, infrastrukturális és ingatlan jellegű fejlesztéseinek támogatása, együttműködésének és piacra jutásának segítése, javítva ezzel munkahelyteremtő képességüket és jövedelmezőségüket.
<i>Célcsoport</i>	Mikro-, kis- és középvállalkozások
<i>Érintett terület</i>	Lajosmizse közigazgatási területe

<i>Javasolt ütemezés</i>	közép-és hosszútáv
<i>Partnerek</i>	- Lajosmizse Város Önkormányzata - Mikro-, kis- és középvállalkozások - állami szervek
<i>Beruházási költség</i>	projektől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	- pályázati források - magántőke

5.3.5 Vendéglátás, idegenforgalom, turizmus fellendítése

Az intézkedés célja: alternatív jövedelemforrás teremtése.

PROJEKT:

<i>Projekt neve</i>	Helyi Turizmus Népszerűsítése
<i>Projekt célja</i>	Lajosmizsén vendéglátással, szállásadással, turizmussal foglalkozó vállalkozások tevékenységének reklámozása, népszerűsítése, részükre információk biztosítása, kiállításon való részvételükre felkérés, általuk biztosított szolgáltatások igénybevételére felhívás, stand felállítása, Hírös Héten, Lajosmizsei Napokon való megjelenésük, támogatásuk, kiadványokban, honlapon való szerepeltetésük.
<i>Célcsoport</i>	Lakosság, Lajosmizsére látogató turisták
<i>Érintett terület</i>	- Lajosmizse közigazgatási területe - Vendéglátással, szállásadással, turizmussal foglalkozó vállalkozások
<i>Javasolt ütemezés</i>	középtáv-hosszútáv
<i>Partnerek</i>	Lajosmizse Város Önkormányzata
<i>Beruházási költség</i>	projektől függően
<i>Megvalósítási keret</i>	pályázati forrás

5.4 A programok áttekintő táblázata

Részprojektek	Projektek	Partnerek	Ütemezés		
			Rövidtáv	Középtáv	Hosszútáv
Társadalmi szemléletformálás	Szemléletformáló közösségi fórumok szervezése a helyi média bevonásával	Önkormányzat előadók, média	X	X	X
Intézményi működés hatékonyságának növelése	Eszközbeszerzés a hatékonyabb intézményi működés érdekében	Önkormányzat		X	X
	Lajosmizse, „Meserét” Óvoda fejlesztése, bővítés-korszerűsítés	Önkormányzat kivitelező	X		
Egészségügyi helyzet fejlesztése	Intézményi Szakmai Napok-Nyílt Napok, Tanácsadás	Önkormányzat körzeti orvosok egészségügyi ellátással foglalkozó vállalkozások	X	X	X
Szociális helyzet fejlesztése	Szociális szolgáltatások fejlesztése	Önkormányzat alapítványok	X	X	X
Oktatás, képzés fejlesztése	Iskolások környezeti szemléletformálása	Önkormányzat iskola	X	X	X
	Környezetvédelmi Nap	Önkormányzat iskola óvoda	X	X	X
	„Korszerűbb óvodapedagógia”	Önkormányzat óvoda	X	X	
	„Hinnünk kell, hogy tehetségesek vagyunk valamiben”	Önkormányzat iskola	X		
	„A kulturális nevelés új típusú együttműködési formái Lajosmizsén és mikro-térségében 2010-2011”	Önkormányzat Művelődési Ház és Könyvtár	X		
	„Pont a tehetségekért”	Önkormányzat iskola	X	X	
	„Pedagógia mesterei”	Önkormányzat iskola	X		
	Innováció a Meserét Óvodában	Önkormányzat óvoda	X	X	X
Közbiztonság fejlesztése	Térfigyelő rendszer továbbfejlesztése	Önkormányzat	X	X	X
Kulturális élet fellendítése	Hagyományörző rendezvények szervezése, támogatása	Önkormányzat civil szervezet Művelődési Ház és Könyvtár testvérvárosok	X	X	X
	Rendszeres szabadtéri nyári programok	Önkormányzat Művelődési Ház és Könyvtár civil szervezetek testvérvárosok támogatók		X	X

	Sportrendezvények	Önkormányzat iskola civil szervezetek sport egyesületek	X	X	X
Esélyegyenlőségi jogok biztosítása	Esélyegyenlőségi terv felülvizsgálata	Önkormányzat	X		
	Esélyegyenlőségi pályázat	Önkormányzat óvoda	X		
Közösségi közlekedés fellendítése	„P+R Parkolj és Utazz a MÁV-val!”	Önkormányzat MÁV	X		
	A biztonságos kerékpáros közlekedés feltételeinek biztosítása	Önkormányzat PIB	X		
Gyermekek és fiatalok társadalmi beilleszkedésének segítése	Gyermekek és fiatalok társadalmi integrációját segítő programok	civil szervezetek fiatalok és családjaik iskolák			X
Környezeti elemek és rendszerek állapotának javítása, védelme	Környezetvédelmi program 2 évenkénti felülvizsgálata	Önkormányzat	X	X	X
	Települési hulladékgazdálkodási terv készítése 2013-2016 évre vagy felülvizsgálat végzése	Önkormányzat	X	X	X
Települési és épített környezet védelme	Zöldterületek fenntartása, alakítása, rendezése	Önkormányzat civil szervezetek lakosság	X	X	X
	Természeti értékek figyelemmel kísérése, megóvása	Önkormányzat civil szervezetek lakosság	X	X	X
	Egyedi fák, fasorok védelme	Önkormányzat civil szervezetek lakosság	X	X	X
A lakókörnyezet védelme a káros emisszió kibocsátásoktól	Környezetminőség javítása, élhető, egészséges települési környezet kialakítása	Önkormányzat Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség lakosság	X	X	X
	Allergén növényekkel kapcsolatos intézkedések	Önkormányzat ÁNTSZ civil szervezetek lakosság	X		
	Záportározó, vízgyűjtő medence kialakítása, csapadékvíz elvezetés megoldása	Önkormányzat kivitelező	X	X	
Infrastrukturális helyzet javítása, fejlesztése	Belterületi csapadékvíz-elvezetés és gyűjtés	Önkormányzat kivitelező	X		
	Lajosmizse város csatornahálózatának kiépítése és szennyvíztisztító telepének bővítése	Önkormányzat kivitelező	X		
	Lajosmizse város önálló vízellátó rendszerének fejlesztése	Önkormányzat kivitelező BÁCSVÍZ Zrt.	X		
Energiafelhasználás hatékony és megújuló	Meserét Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde energetikai korszerűsítése	Önkormányzat kivitelező	X		

lehetőségeinek kihasználása	Egészségház energetikai korszerűsítése	Önkormányzat kivitelező	X		
	Művelődési Ház és Könyvtár energetikai felújítása	Önkormányzat kivitelező	X		
Zöldterületek védelme, fenntartása - növény és állatvilág fenntartása	Belterületi fasorok rendbetétele, közterületek tisztántartása, parkok, játszótérek gondozása	Önkormányzat	X		
Hulladékgazdálkodás	Lajosmizse települési szilárd hulladéklerakó rekultivációja	Önkormányzat	X	X	X
	Lajosmizse települési folyékony hulladéklerakó rekultivációja	Önkormányzat	X	X	X
	Települési illegális hulladéklerakó helyek felszámolása	Önkormányzat civil szervezetek intézmények lakosság	X	X	X
	Szennyvíztisztító telep bővítése, kapacitásának növelése	Önkormányzat kivitelező BÁCSVÍZ Zrt.	X		
	Oktatás, szemléletformálás	Önkormányzat lakosság közszolgáltató civil szervezetek	X	X	
Az önkormányzat és az önkormányzati intézmények hatékony működéséhez szükséges gazdasági feltételek megteremtése	Önkormányzati bevételek növelése	Önkormányzat vállalkozások	X	X	X
	Hatékony intézményi struktúra kialakítása	Önkormányzat intézmények	X	X	
	Pályázatokkal kapcsolatos monitoring	-	X	X	X
Ipar fejlesztése	A helyi kis-és középvállalkozások támogatása	Önkormányzat Lajosmizsei Iparosok és Kereskedők Egyesülete	X	X	X
Mezőgazdaság fejlesztése	Helyi kistermelők piaca	gazdálkodók	X	X	X
Gazdasági szektor fejlesztése	Marketingstratégia kidolgozása	Önkormányzat vállalkozók		X	X
	Fórumok, kiállítások szervezése a helyi vállalkozások számára	Önkormányzat vállalkozások előadók		X	X
	Mikro-,kis-és középvállalkozások támogatása	Önkormányzat vállalkozások állami szervek		X	X
Vendéglátás, idegenforgalom, turizmus fellendítése	Helyi Turizmus Népszerűsítése	Önkormányzat		X	X

6. JELENLEG FUTÓ PÁLYÁZATOK

Azonosító	Cím	Támogatás összege (Ft.)	Bruttó összeg (Ft.)	Kezdés	Zárás	Fenntartási időszak vége
KEOP-1.2.0/2F/09-2010-0077	Lajosmizse Város csatornahálózatának kiépítése és szennyvíztisztító telepének bővítése	1.890.593.480.-	2.224.227.624.-	2013.03.	2014.09.08	
DAOP-4.2.1-11-2012-0002	Meserét Óvoda fejlesztése, bővítés-korszerűsítés	199.500.000.-	210.000.000.-	2013.02.	2013.12.31.	
DAOP-5.2.1/A-11-2011-0015	Lajosmizse Város Vízvédelmi Rendszerének Fejlesztése	200 697 000.-	230.622.000.-	2013.	2015.	
KEOP-1.3.0/09-11	Lajosmizse önálló vízellátó rendszerének fejlesztése	414.430.770.-		2013.		

7. MONITORING ÉS VISSZACSATOLÁS

A monitoring célja: A partnerkapcsolatok és programok beindítása, működtetése. A terv végrehajtása közben adatgyűjtés a folyó tevékenységekről, a szolgáltatásokban és a rendszerekben bekövetkezett változásokról.

- Az erőforrásigények és források meghatározása.
- Kivitelezési ütemterv.
- Az önkormányzati költségvetés és az akcióterv közötti „híd” megteremtése.
- A programok kivitelezése.
- A tevékenységek és eredmények dokumentálása.
- A sikerek és problémák felismerése, jelentéskészítés.

A visszacsatolás és értékelés célja: Az előrehaladás és teljesítmény hagyományos értékelése célközpontú mutatók segítségével. A szolgáltatók és felhasználók tájékoztatása az eredményekről. A konzultáció, felülvizsgálat és/vagy tervezési folyamat megismétlése meghatározott küszöböknel.

- Értékelő csoportok létrehozása.
- Értékelés időbeosztásának meghatározása.
- Célokra alapuló mutatók kidolgozása.
- A jelentés kereteinek definiálása.
- Értékelés elvégzése.
- A partnerek tájékoztatása az értékelés eredményeiről.

7.1 Cselekvési terv

1. Fenntarthatósági megbízott és monitoring csoportok kijelölése

A fenntarthatósági tervben leírtakkal, valamint a település környezeti fenntartásával kapcsolatos feladatok koordinálására, a fenti tervben leírt feladatok betartásának figyelemmel kísérésére, a fenntarthatósági terv felülvizsgálatához szükséges lakossági véleménygyűjtéshez fenntarthatósági megbízott kijelölése szükséges.

Monitoring rendszer szereplői:

- Polgármester
- Alpolgármester
- Bizottsági elnökök
- Oktatási Intézmény vezetői
- Az önkormányzat által fenntartott óvoda vezetői
- Az önkormányzat által fenntartott közintézmények vezetői
- Társulások
- Közműszolgáltatók
- Polgármesteri hivatal munkatársai

- Civil szervezetek, helyi közösségek

A fenti szereplők adott esetben kijelölik azon munkatársakat, akik a konkrét monitoring feladatot ellátják.

2. Fenntarthatósági terv felülvizsgálata

Jelen Környezeti Fenntarthatósági Terv felülvizsgálatát két évente ajánlott elvégezni, a fenntarthatósági megbízott által begyűjtött lakossági és intézményi vélemények figyelembe vételével, ennek megfelelően a szükséges módosításokat el kell végezni.

3. Tudatformálás, konzultációk, gyűlések tartása

Évente egy alkalommal ajánlott konzultáció szervezése a környezeti fenntarthatósági tervben foglaltak megvalósításáról, valamint az elhangzott vélemények, ajánlatok kiértékelése és a fenntarthatósági terv ennek alapján történő felülvizsgálata.

7.2 *Indikátorok*

A Local Agenda 21 program keretén belül szükség van az előrehaladás, a bekövetkezett változások, a teljesítmény értékelésére. Az egyes részek előrehaladásának méréséhez olyan mutatószámok, **indikátorok** szükségesek, amelyek segítségével értékelhetők a bekövetkezett változások. Az indikátorok a környezeti, társadalmi-, gazdasági folyamatok elemzéséhez, teljesítményértékeléshez nyújtanak segítséget és az információkat közérthető formában juttatják el a célszemélyekhez. Hozzájárulnak a társadalom szereplőinek tudatossága és viselkedése közötti eltérés csökkentésére, segítik a döntési folyamatok koordinációját - mindezt a fenntarthatóság alapelveinek érvényesülése érdekében.

A fenntartható fejlődés három pilléréen – társadalmi, gazdasági és környezeti – bekövetkezett változásokat kell nyomon követni. A meghatározott mutatók hatás-ellenhatás párokra épülnek, melyekkel szemben a fő követelmények:

- alkalmas az eredmények mérésére
- specifikus, konkrét
- mérhető
- elérhető, rendelkezésre áll
- releváns, reális
- időponthoz kötött.

Az indikátorok meghatározásánál jól mérhető, a KSH adatbázisában és a helyzetelemzés fejezeteiben is szereplő statisztikai paraméterek kerültek kiválasztásra, melyek táblázatos formában vannak összefoglalva. Ezen fenntarthatósági pillérenként készített táblázatok két évente történő kitöltésével és kiértékelésével hosszú távon is nyomon követhetők az időközben bekövetkezett változások, folyamatok.

Fontos hangsúlyozni, hogy az egyes indikátorok nem elsősorban egy-egy állapot leírására törekednek, hanem a LA21 előrehaladásával, megvalósulásával kapcsolatos változásokat

mutatják be, és alkalmasak a közösségi teljesítmény mérésére, vagy akár az országos, ill. nemzetközi trendekkel való összehasonlításra.

A meghatározott célkitűzések megvalósulásának nyomon követése elsősorban az Önkormányzat feladatkörébe tartozik. Továbbá biztosítani kell a szolgáltatók, a lakosság tájékoztatását az eredményekről és a bekövetkezett változásokról.

Az indikátorok összegyűjtése pillérenként és célonként más-más intézmény feladata. Az oktatással kapcsolatos indikátorok és adatok összegyűjtése az oktatási intézmények feladata, melyből évente adatszolgáltatást nyújt az Önkormányzat részére. A demográfiai adatok összegyűjtéséért az Önkormányzat a felelős. Az infrastruktúra adatait a szolgáltatók biztosítják. A hulladékgazdálkodással kapcsolatos információkat a közszolgáltatók bocsájtják rendelkezésre. Az egészségügyi, szociális és közbiztonsággal kapcsolatos indikátorok összegyűjtése szintén az Önkormányzat feladata, segítséget kérve az érintett intézmények vezetőitől. A gazdasági pillérrel kapcsolatos összes adat összegyűjtése, kiértékelése az Önkormányzat feladata, csakúgy, mint a kitűzött célok megfogalmazása. A kulturális adatok szolgáltatásáért a település kulturális intézményei a felelősek.

TÁRSADALMI PILLÉR

<i>Részcélok</i>	<i>Indikátorok</i>	<i>2013.</i>	<i>2015.</i>	<i>2017.</i>	<i>2019.</i>	<i>2021.</i>
Általános adatok	állandó népesség száma (fő)					
Egészségügyi helyzet fejlesztése	Működő házi orvosok száma (fő)					
	Működő házi gyermekorvosok száma (fő)					
	Házi orvosi ellátásban betegforgalom száma (fő)					
	Házi gyermekorvosi ellátásban betegforgalom száma (fő)					
	Járóbeteg ellátás forgalmi adatai (fő)					
	Ügyelet forgalmi adatai (fő)					
	Gyógyszertárak száma (db)					
Szociális helyzet fejlesztése	Nyilvántartott álláskeresők száma összesen (fő)					
	Éven túl nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	Járadék típusú ellátásban részesülők (fő)					
	Segély típusú ellátásban részesülők (fő)					
	Rendszeres szociális segélyben részesülők (fő)					
	Munkavállaló korú népesség (fő)					
Oktatás, képzés fejlesztése	Óvodai maximális gyermeklétszám (fő)					
	Bölcsődei gyermeklétszám (fő)					
	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (fő)					
Közbiztonság fejlesztése	Igazoltatott személyek száma (fő)					
	Szabálysértési feljelentések száma (db)					
	Bűncselekmények száma (db)					
Kulturális élet fellendítése	Könyvtár nyitva tartása (nap)					
	Regisztrál használók száma (fő)					
	Aktív használók száma (fő)					
	Kölcsönzött dokumentumok száma (db)					
	Közvetlenül (helyben) használt dokumentumok száma (db)					
	Kiállítások száma (db)					
	Rendezvények száma (db)					
	Kiállításokon résztvevők száma (fő)					
	Rendezvényeken résztvevők száma (fő)					

GAZDASÁGI PILLÉR

<i>Részcélok</i>	<i>Indikátorok</i>	<i>2013.</i>	<i>2015.</i>	<i>2017.</i>	<i>2019.</i>	<i>2021.</i>
Nemzetközi együttműködés	Pályázati lehetőségek					
Az Önkormányzat és az önkormányzati intézmények hatékony működéséhez szükséges gazdasági feltételek megteremtése	Önkormányzati bevételek összesen (Ft)					
	Önkormányzati kiadások összesen (Ft.)					
	Adóbevételek (Ft.)					
	Összes elnyert pályázati forrás (Ft.)					
	Összes kifizetett pályázati önerő (Ft.)					
Mezőgazdaság fejlesztése	Összes mezőgazdasági használatú földterület (ha)					
	Egyéni gazdaságok száma (db)					
	Kistermelői gazdaságok száma (db)					
	Mezőgazdasági tevékenységet folytató gazdasági szervezetek száma (db)					
Gazdasági szektor (kereskedelem, szolgáltatás) fejlesztése	Ipartelepek száma (db)					
	Bejegyzett vállalkozások száma (db)					
Vendéglátás, idegenforgalom, turizmus fellendítése	Szálláshelyek száma (db)					
	Összes szállásférőhelyek száma (db)					
	Vendégéjszakák száma az összes szálláshelyen (vendégéjszaka)					
	Külföldiek által eltöltött vendégéjszakák száma az összes szálláshelyen (vendégéjszaka)					
	Vendéglátóhelyek száma (db)					

KÖRNYEZETI PILLÉR

Részcélok	Indikátorok	2013.	2015.	2017.	2019.	2021.
Környezeti elemek és rendszerek állapotának javítása, védelme	Összes elszállított települési szilárd hulladék mennyisége (t)					
	A lakosságtól szelektív hulladékgyűjtésben elszállított települési szilárd hulladék mennyisége kg/év					
	Elektronikai hulladékok begyűjtése kg/év					
	Helyi védettség alatt álló területek (m ²)					
	Helyi védettség alatt álló értékek száma (db)					
A lakókörnyezet védelme a káros emisszió kibocsátásoktól (levegő, zaj)	Zajszennyezés mértéke (dB)					
	Szén-dioxid (CO ₂) koncentráció (ppm)					
Infrastrukturális helyzet javítása, fejlesztése	Lakásállomány (db)					
	Közüzemi ivóvízvezeték-hálózat hossza (km)					
	Közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások száma (db)					
	Közüzemi szennyvízcsatorna-hálózat hossza (km)					
	Közcsatorna-hálózatba bekötött lakások száma (db)					
	Villamosenergia-fogyasztók száma (db)					
	Az összes gázcsőhálózat hossza (km)					
	Összes gázfogyasztók száma (db)					
	Rendszeres hulladékgyűjtésbe bevont háztartások száma (db)					
	Összes elszállított települési szilárd hulladék (t)					
	Szelektíven begyűjtött hulladék mennyisége (kg)					
	Összes elvezetett szennyvíz mennyisége (m ³)					
Energiafelhasználás hatékony és megújuló lehetőségeinek kihasználása	Megújuló energiaforrást alkalmazó középületek száma (db)					
	Megújuló energiaforrást alkalmazó háztartások száma (db)					
Zöldterületek védelme, fenntartása-növény és állatvilág fenntartása	Zöldterületek fenntartására szánt költség (Ft)					
	Összes zöldterület a településen (m ²)					
	Játszóterek száma (db)					

8. MELLÉKLETEK - KÉRDŐÍVEK

KÉRDŐÍV LAJOSMIZSE ÉRTÉKEINEK LAKOSSÁGI MEGÍTÉLÉSÉHEZ

Lajosmizse Város Önkormányzata kiemelten fontos feladatnak tekinti a helyi környezetvédelmet, ezért is vállalta a város csatornahálózatának kiépítése és szennyvíztisztító telepének bővítésére elnyert KEOP pályázatban, hogy 2013. február 21-ig elkészíti a Local Agenda 21 Fenntartható Fejlődés Helyi Programját. A program elkészítéséhez nagy segítséget nyújt ez a kérdőív, melynek kiértékelésével információt kap a város vezetősége a lakosság környezetvédelmi, társadalmi és gazdasági szokásairól, igényeiről.

A kérdőív kitöltése néhány percet vesz igénybe.

Köszönjük, hogy segíti munkánkat!

1. Mi a véleménye a helyi értékek (épületek, terek, utcák, a környék) állapotáról? (kérem, húzza alá a helyesnek tartott választ!)

- a településen

nagyon jó
jó
kevésbé jó
rossz
nagyon rossz

- közvetlen lakókörnyezetében

nagyon jó
jó
kevésbé jó
rossz
nagyon rossz

2. Ön szívesen él itt, ezen a településen?

igen
nem

3. Szívesen él Ön közvetlen lakókörnyezetében?

igen
nem

4. Hogy gondolja: az itteni gyerekek, ha felnőnek, el fognak majd költözni erről a településről, vagy itt maradnak inkább?

- többségében elköltöznek
- többségében maradnak

5. Milyen érzésekkel gondol erre a településre, ahol él? (Egyetlen választ húzzon csak alá!)

- szeretettel
- jóleső érzéssel
- közömbösen, hol így, hol úgy
- kellemetlen érzéssel

- nehezteléssel
- rossz érzés

6. Az egész település hangulatáról mi a véleménye? Osztályozzon 1-től 5-ig! (1 – egyáltalán nem igaz, ... 5 – teljesen igaz)

	unalmas
	nyugodt
	vidám
	nyomasztó
	szomorú
	feszült
	izgalmas
	hangulatos
	egyéb:

7. Mennyire elégedett Ön az alábbi tényezők helyzetével? Arra kérnénk, hogy osztályozzon úgy, ahogy az iskolában szokás. Az 1-es azt jelenti, hogy nagyon elégedetlen, az 5-ös azt, hogy teljesen elégedett.

	Országos szinten	Helyi szinten
a levegő tisztaságával		
a közellátással		
a helyi közlekedési lehetőségekkel		
a szórakozási lehetőségekkel		
az iskolai oktatással		
a közbiztonsággal		
a vállalkozások sikerességével		
az idősebbekkel való törődéssel		
a fiatalok helyzetével		
az egészségügyi helyzettel		
a lakáshelyzettel		
az utcák, terek, parkok állapotával		
a hivatalos ügyek intézésével		

8. Milyen a természet (erdők, patakok, tavak, parkok vadon élő állatok stb.) állapota? (A helyesnek tartott választ kérem húzza alá.)

- a településen

nagyon jó
jó
kevésbé jó
rossz
nagyon rossz

- közvetlen lakókörnyezetében

nagyon jó
jó

- általában kielégítik
- általában nem elégítik ki, más településre kell járnom

15. Szeretné-e Ön, hogy a településen növekedjen az olyan vállalkozások, üzletek, boltok, irodák száma, ahol a lakók dolgozhatnak?

- Igen
- nem, elég üzlet, iroda, vállalkozás van már így is

16. Mit támogatna leginkább az alábbi, közlekedéssel kapcsolatos fejlesztések közül az elkövetkezendő 20-30 évben?

- parkolók kialakítása
- közösségi közlekedés (tömegközlekedés) fejlesztése
- gyalogos közlekedés fejlesztése (járdák, gyalogátkelők)
- kerékpáros közlekedés fejlesztése (pl. kerékpárutak)

17. Fontosságuk szerint rangsorolja 1-től 5-ig a következő általános környezetvédelmi és társadalmi-gazdasági feladatokat (1: egyáltalán nem fontos; ... 5: nagyon fontos)

	1	2	3	4	5
1. Ivóvíztartalék védelme	☐	☐	☐	☐	☐
2. Levegőszennyezés csökkentése	☐	☐	☐	☐	☐
3. Zajterhelés csökkentése	☐	☐	☐	☐	☐
4. Szelektív hulladékgyűjtés	☐	☐	☐	☐	☐
5. Környezettudatos életvitel elterjesztése a lakosság körében	☐	☐	☐	☐	☐
6. Megújuló energiaforrások (pl. nap- és, szélenergia) alkalmazása	☐	☐	☐	☐	☐
7. Üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentése	☐	☐	☐	☐	☐
8. Illegális szemétkerakók felszámolása	☐	☐	☐	☐	☐
9. Tudatos vásárlói magatartás megismertetése	☐	☐	☐	☐	☐
10. Közterületek tisztántartása	☐	☐	☐	☐	☐
11. A keletkező hulladék mennyiségének csökkentése	☐	☐	☐	☐	☐
12. A klímaváltozás hatásaira (pl. viharok, hőség) való felkészülés	☐	☐	☐	☐	☐
13. A kulturális örökség védelme	☐	☐	☐	☐	☐
14. Oktatás, képzés fejlesztése	☐	☐	☐	☐	☐
15. Egyenlő lehetőségek, a szegregáció csökkentése	☐	☐	☐	☐	☐
16. Az egészség védelme	☐	☐	☐	☐	☐
17. Kulturális szolgáltatások és lehetőségek növelése	☐	☐	☐	☐	☐
18. A társadalom nagyobb részvétele a közügyekben	☐	☐	☐	☐	☐

18. Ha Ön - tegyük fel - oda költözhetne, ahová akarna, hova költözne a legszívesebben:

- tanyára,
- kis faluba
- nagyközségbe, város környékre
- kisvárosba
- nagyobb városba, Budapest külső területeire
- Budapest belső részeire
- külföldre
- maradna ahol lakik

19. ...és milyen környezetben élne a legszívesebben?

- egy kulturált kertvárosban,
- egy nem túl magas házakkal beépített belvárosias részen vagy
- egy magas házakkal beépített világvárosban
- egy békés tanyán
- egy nagyobb faluban
- egy a hagyományokat őrző történelmi városban,
- olyanban, amilyenben most él

20. Az alábbi tevékenységek közül melyek jellemzők Önre? (több válasz is megjelölhető)

- rendszeresen kerékpárral közlekedik
- szelektíven gyűjti a hulladékot
- energiatakarékos égőt használ
- hazai élelmiszert részesíti előnyben
- egyik tevékenységet sem folytatja

21. Az alábbi lakóközösségi vagy önkormányzati kezdeményezésekben részt venne-e vagy sem?

	igen	nem
Közterületek takarítása		
Fa- és virágültetés közterületen		
Vitafórumokon részvétel		
Hulladékok szelektív gyűjtése		
Megfelelő szervezés esetén a fenntarthatósággal kapcsolatos tájékoztatáson való részvétel		
Környezetvédelmi rendezvényen való részvétel		

22. Hogyan ítéli meg a város gazdasági helyzetét? (Kérem, húzza alá a helyesnek tartott választ.)

- az ipar fejlettsége a településen

nagyon jó
jó
kevésbé jó
rossz
nagyon rossz

- a mezőgazdaság fejlettsége a településen

nagyon jó
jó
kevésbé jó
rossz
nagyon rossz

- szolgáltatások (kereskedelem, közlekedés, oktatás, egészségügy) fejlettsége a településen

nagyon jó
jó
kevésbé jó
rossz
nagyon rossz

- az emberek képzettsége, tanultsága a településen

nagyon jó
jó
kevésbé jó
rossz
nagyon rossz

23. Hogy gondolja: itt a környéken 100 ember közül hánynak van szüksége valamilyen segélyre? (Kérem, írja be a becsült számot.)

.....

24. ...és mit gondol: 100 igénylő közül hányan kapnak ténylegesen valamilyen segélyt? (Kérem, írja be a becsült számot.)

.....

25. Ön szerint a szociális célra rendelkezésre álló pénzüsszegeket (Kérem, húzza alá a helyesnek tartott választ, csak az egyiket!)

- inkább segélyezésre vagy
- inkább a szociális intézmények fejlesztésére kellene fordítani?

26. Ön szerint a hatóságoknak (Csak egy választ húzzon alá!)

- emelniük kell a jól élők adóit, hogy gondoskodhassanak a bajba jutott rászorulókról,
- más módon kell megoldaniuk ezt a problémát vagy
- ez nem is feladatuk, hanem mindenkinek magának kell gondoskodnia magáról, ha bajba kerül

27. Hogy gondolja: lakásának állapota kielégítő vagy nem?

- kielégítő
- részben kielégítő
- nem kielégítő

28. Személy szerint Ön számít arra, hogy valaki a családjából munkanélküli lesz?

- igen
- nem

29. Hogyan informálódik leginkább környezete és a világ dolgairól? (A legjellemzőbb módot jelölje meg!)

- országos sugárzású TV adókat nézek,
- helyi TV-t nézek,
- országos sugárzású rádiókat hallgatok,
- országos terjesztésű újságot olvasok,
- helyi újságot olvasok,
- otthon vagy munkahelyemen internetről tájékozódok,
- a legtöbb értesülést környezetemtől, szóban kapom.

30. Milyen terület fejlődését szeretné elérni a településen?

(1 – leginkább szeretné, ... 9 – legkevésbé szeretné)

	turizmus
	ipartelepítés
	hagyományőrző kézműipar
	mezőgazdaság
	szolgáltatások
	oktatás
	közlekedés
	lakásépítés
	egyéb, éspedig:

31. Az alábbiak közül minnek a megőrzését, védelmét tartja leginkább fontosnak?

(1 – legfontosabb, ... 8 – legkevésbé fontos)

	a táj
	a természeti környezet
	az erdők
	szőlőkultúrák
	gyümölcskertek
	védett gyepek
	egyed építmények, házak
	egyéb megőrzendő értékek (kérem nevezze meg)

32. Milyen módon, milyen szervezetek, intézmények segítségével lehetne legjobban a települést fejleszteni (a „fenntartható fejlődést” előkészíteni)? (Legfeljebb három lehetőséget karikázzon be!)

- helyi, rendszeres lakossági fórumok,
- képviselő testület,
- polgármesteri hivatal,
- a megyei szintű szervezetek,
- regionális szervezetek,
- sajtó, tévé, rádió,
- társadalmi szervezetek,
- nemzetközi segítséggel,
- egyéb, éspedig:

33. Hogyan tudnának a helyi lakosok, civil szervezetek ebben részt venni?

(Csak 1 választ húzzon alá, azt, amelyik az Ön véleménye szerint a legfontosabb!)

- tanácsadással, ismeretterjesztő tevékenységgel
- önkéntes munkával,
- fizetett munkával,
- pénzbeli hozzájárulással,
- egyéb, éspedig:

34. Találkozott-e korábban a „fenntartható fejlődés” kifejezéssel?

- igen ,
- nem

35. Ön mit ért ezen?

.....

.....

.....

36. Véleménye szerint a belátható jövőben az alábbiak közül mely lesz Európa legnagyobb problémája?

Legfeljebb három lehetőséget húzzon alá!

- az ivóvíz biztosítása,
- a levegőszennyezés,
- a hulladék elhelyezése,
- a természetes környezet, a zöld területek csökkenése,
- a biológiai sokszínűség csökkenése,
- a városi stressz,
- az oktatás színvonala,
- a terrorizmus,
- a megélhetés,
- a gyermekek jövője,
- a betegségek, az egészségügy problémák.

37. ...és a lakóhelyén élő embereké?

Legfeljebb három lehetőséget húzzon alá!

- az ivóvíz biztosítása,
- a levegőszennyezés,
- a hulladék elhelyezése,
- a természetes környezet, a zöld területek csökkenése,
- a biológiai sokszínűség csökkenése,
- a városi stressz,
- az oktatás színvonala,
- a terrorizmus,
- a megélhetés,
- a gyermekek jövője,
- a betegségek, az egészségügy problémák.

38. Lajosmizse Város melyik három települési problémájának megoldását tartja a legsürgősebbnek.

Az első:

.....

.....

A második:

.....

.....

A harmadik:

.....
.....

39. Szeretné-e, hogy a fenntartható fejlődésről több információ jusson el Önhöz?

- igen, de csak városunkról
- igen, általában
- nem

40. Melyik módszert gondolja a leghatékonyabbnak a fenntarthatóságról kapcsolatos ismeretek megszerzéséhez?

- rádió
- újság
- tv
- utcai plakát, szórólap
- lakossági fórum
- egyéb

41. Tagja-e Ön valamilyen civil szervezetnek?

- igen, szervezet megnevezése:
- nem

42. Szívesen lenne-e tagja környezetvédelmi, természetvédelmi szervezetnek (civil szervezet, egyesület, klub)

- igen
- nem

43. Statisztikai jellegű kérdések a kitöltő személyéről:

Neme: Férfi Nő

Kora

- 30 év alatt
- 31-40 év között
- 41-54 év között
- 55 év felett

Iskolai végzettsége:

- 8 általános
- szakmunkás
- érettségi
- főiskola/egyetem

Mióta él Lajosmizse városban?

- 0-5 éve
- 6-10 éve
- 11-20 éve
- 20 évnél régebben

Mi a foglalkozása?

KÉRDŐÍV OKTATÁS-NEVELÉS HELYZETÉNEK FELMÉRÉSÉRE

Lajosmizse Város Önkormányzata kiemelten fontos feladatnak tekinti a helyi környezetvédelmet, ezért is vállalta a város csatornahálózatának kiépítése és szennyvíztisztító telepének bővítésére elnyert KEOP pályázatban, hogy 2013. február 21-ig elkészíti a Local Agenda 21 Fenntartható Fejlődés Helyi Programját. A program elkészítésében nagy segítséget nyújt ez a kérdőív, melynek kiértékelésével a város vezetősége információt kap a diákok környezetvédelmi ismereteiről, véleményéről, igényéről. A kérdőív kitöltése néhány percet vesz igénybe.

Köszönjük, hogy segíted a munkánkat!

- 1. Véleményed szerint mennyire jelent problémát ma Magyarországon a környezetszennyezés? (A válaszod karikázd be!)**
 - A. Nagyon komoly problémát jelent.
 - B. Eléggé komoly problémát jelent.
 - C. Viszonylag jelentéktelen problémát jelent.
 - D. Nem jelent problémát.

- 2. Véleményed szerint mennyire jelent problémát közvetlen lakóhelyeden a környezetszennyezés? (A válaszod karikázd be!)**
 - A. Nagyon komoly problémát jelent.
 - B. Eléggé komoly problémát jelent.
 - C. Viszonylag jelentéktelen problémát jelent.
 - D. Nem jelent problémát.

- 3. Érdeklődsz-e a környezetvédelmi kérdések iránt? (A válaszod karikázd be!)**
 - A. Igen, folyamatosan.
 - B. Igen, de csak egyes eseményekkel kapcsolatban.
 - C. Egyáltalán nem.

- 4. Ha igen, mi volt az a legutóbbi környezeti probléma (kérdés), ami felkeltette érdeklődésedet (amiről hallottál, vagy amiről olvastál)?**

- 5. Milyen forrásból jutottál hozzá eddig leginkább környezetvédelmi ismeretekhez, információkhoz? (Ha több választ akarsz megadni, akkor rangsorold azokat a betűk elé tett számokkal, pl. 1-A., 2-C. stb.) !**
 - A. Az iskolai tanórákon, tantárgyakon keresztül.
 - B. Egyéb iskolai rendezvényeken (szakkör, klub, kirándulás, stb.).
 - C. Televízió, rádió híradásaiból, műsoraiból.
 - D. Újságokból, folyóiratokból.
 - E. Barátokkal, szülőkkel, ismerősökkel folytatott beszélgetés során.
 - F. Egyéb módon, éspedig

- 6. Van-e tudomásod arról, hogy lakóhelyeden vagy iskoládban környezetvédelmi, természetvédelmi szervezet (egyesület, klub, szakkör) tevékenykedik?**
- A. Igen, ismerek ilyen szervezetet, például:
 B. Nincs tudomásom ilyen szervezet működéséről.
- 7. Szívesen lennél-e tagja környezetvédelmi, természetvédelmi szervezetnek? (egyesület, klub, szakkör)**
- A. Igen
 B. Nem
- 8. Részt vettél-e már lakóhelyeden vagy iskoládban környezetvédelemmel, természetvédelemmel kapcsolatos rendezvény programján?**
- A. Igen, mert tagja vagyok környezetvédelmi szervezetnek. A szervezet neve:
 B. Igen, rendszeresen részt veszek ilyen rendezvényeken.
 C. Csak ritkán veszek részt ilyen rendezvényeken.
 D. Még soha nem vettem részt környezetvédelmi rendezvényen, programon.
- 9. A környezetvédelem „jeles napjai” közül iskolánkban az alábbiakról szoktunk valamilyen formában megemlékezni (Természetesen több választ is bejelölhetsz!):**
- A. Környezetvédelmi Világnap (június 5.)
 B. Föld Napja (április 22.)
 C. Madarak és Fák Napja (május)
 D. Egyéb, éspedig
 E. Iskolánkban nincsenek ilyen megemlékezések.
- 10. Szeretnél-e többet tudni, tanulni a környezetvédelem kérdéseiről?**
- A. Igen, főleg az iskolai tananyagon keresztül.
 B. Igen, elsősorban a tanórán kívüli foglalkozások (szakkör, klub, alkalmi rendezvények, stb.) keretében.
 C. Elégnek tartom a jelenlegi lehetőségeket.
- 11. Véleményed szerint kinek az elsőrendű felelőssége és feladata a települések környezeti állapotának a védelméről gondoskodni? (Kérjük rangsorold az alábbi lehetőségeket fontosságuk szerint!)**
- A. Az országot irányító kormányé.
 B. A településeket irányító helyi önkormányzatoké.
 C. A vállalkozásoké, intézményeké.
 D. A különböző civil szervezeteké (egyesületek, alapítványok, stb.).
 E. Mindenkié.
 F. Egyéb.....
- 12. Mindennapi viselkedésünkkel, szokásainkkal hozzájárulhatunk a környezeti problémák fokozódásához, de csökkentéséhez is. Az alábbiakban felsorolt és otthon is, iskolában is alkalmazható „környezetvédő” megoldások közül jelöld meg azokat, amelyekre Te is odafigyelsz!**
- A. Takarékos világítás.
 B. Takarékos fűtés.
 C. Hulladékok szelektív gyűjtése.
 D. Egyéb, éspedig:
 E. Nem gondoltam még a fenti lehetőségekre.

13. Véleményed szerint az emberek fogyasztási (vásárlási) szokásai szerepet játszanak-e a környezeti problémák fokozódásában?

- A. Igen, jelentősnek tartom a fogyasztási (vásárlási) szokások környezetterhelő hatását.
- B. Igen, néha lehetnek a fogyasztási (vásárlási) szokásoknak is környezetterhelő hatásai.
- C. Nem tartom a fogyasztási (vásárlási) szokásokat környezetterhelő hatásúnak.

14. Próbáltál-e már olyan terméket használni (vásárolni), melyről tudtad, hogy kevésbé terheli a környezetet?

- A. Igen, nagyon gyakran. (Ha tudod, nevezd meg a terméket: _____)
- B. Nagyon ritkán.
- C. Soha.

15. Tájékozottnak tartod-e magad lakóhelyed gazdasági, szociális, környezetvédelmi stb. ügyeiben, kérdéseiben?

- A. Igen, megfelelően tájékozott vagyok lakóhelyem ügyeiben.
- B. Csak ritkán szoktam foglalkozni lakóhelyem dolgaival.
- C. Egyáltalán nem érdekelnek lakóhelyem dolgai, ügyei.

16. Hol beszélitek meg leggyakrabban lakóhelyed ügyeit?

- A. Az iskolában, a tanárokkal és tanuló társakkal együtt.
- B. A tanulók egymás között, baráti társaságban.
- C. Otthon, szülőkkel és ismerősökkel.
- D. Egyéb formában, és pedig:.....

17. Szívesen élsz itt, ezen a környéken?

- A. Igen, szeretem ezt a környéket.
- B. Ha volna lehetőségem, elköltöznék erről a környékről.

18. Az alábbiakban felsorolunk néhány dolgot, ami egy településen mindig fontos lehet. Légy szíves értékelni, hogy a felsoroltakkal mennyire vagy megelégedve lakóhelyeden! (Osztályozz 1-5 közötti számokkal: az 1-es azt jelenti, hogy nagyon elégedetlen vagy a megjelölt dologgal, az 5-ös pedig azt, hogy teljesen elégedett vagy, de adhatsz 2-est, 3-ast és 4-est is!)

	Osztályzat (1-5)
A. A levegő tisztasága, a természeti környezet állapota	
B. A tömegközlekedés	
C. A közellátás	
D. A tanulási, továbbtanulási lehetőségek	
E. A szórakozási lehetőségek	
F. A közbiztonság	
G. A munkavállalási lehetőségek	
H. Az egészségügyi helyzet	
I. A lakáshelyzet	
J. Az utcák, terek, parkok állapota	
K. A település egészének hangulata	

19. Jelentősen segítené további munkánkat, ha jelezned, hogy az előzőekben említettek közül melyik három települési probléma megoldását tartod a legsürgősebbnek!

Az első:

.....
.....

A második:

.....
.....

A harmadik:

.....
.....

20. Ha a fentiekén kívül még valamit szeretnél közölni velünk, azt ide írhatod:

.....